

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ ΕΤΟΣ 2006 ΑΡΙΘΜ. 31

Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης
ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ Ἀγωνύμου Ὁρους. Εἰς κοι-
νήν ἀπάντων τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν.

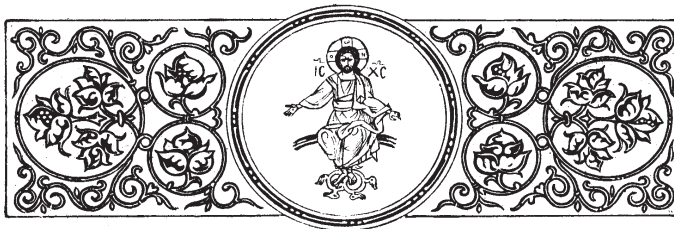
* * *

Περιέχει κείμενα ὀρθοδόξου δογματικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκα-
λίας, ὡς καὶ κείμενα περὶ ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ, νήψεως
καὶ νοερᾶς προσευχῆς, κατὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει παράδοσιν,
δι' ᾧν ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ κατανύσσεται καὶ ἔρχεται
εἰς πόθον Χριστοῦ.

* * *

Δαπάνη καὶ προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ συνεργα-
σία καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων Πατέρων.





**ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ
ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Γ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ**

*«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι»
(Μάρκ. η΄ 34).*

Αἴροντες τὸν σταυρό, εὐαρεστοῦμε τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τὸν ἀκολουθοῦμε. Ἐὰν ἀκολουθοῦμε τὸν ἑαυτό μας, δὲν μποροῦμε νὰ ἀκολουθοῦμε Ἐκεῖνον. Ὅποιος δὲν ἀπαρνηθῆ τὸν ἑαυτό του, δὲν μπορεῖ νὰ Μὲ ἀκολουθήσῃ (Ματθ. ι΄ 38).

Ἐὰν ἀκολουθήσῃς τὸν δικό σου νοῦ καὶ ὄχι τὸν νοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἂν ἀκολουθήσῃς τὸ θέλημά σου καὶ ὄχι τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀναφέρεται στὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο, ἡ ψυχὴ σου δὲν εἶναι καθαρὴ, δὲν εἶναι ἁγιασμένη, εἶναι χαμένη στὴν ζούγκλα τῶν ψυχοφθόρων καὶ φρικτῶν πλανῶν. Διότι ἡ ἁμαρτία, τὸ κακό, κατόρθωσε νὰ χτίσῃ μέσα μας, δίπλα σὲ ἐκείνη τὴν θεοειδῆ ψυχὴ ποὺ ἐλάβαμε ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν δική της ψυχὴ. Ἐὰν ἡ ἁμαρτία μᾶς γίνῃ ἕξις, δημιουργεῖ μέσα μας τὴν δική της ψυχὴ. Ἐὰν πράττωμε τὴν ἁμαρτία, ἐκείνη σταδιακά μορφώνεται στὴν ψυχὴ μας. Κοντὰ σὲ ἐκείνη τὴν θεοειδῆ ψυχὴ, τὴν ὁποία ὁ Θεὸς σοῦ ἔδωσε, ἐσύ φέρνεις ἓνα ξένο, ὁ

όποιος σέ αιχμαλωτίζει. Αυτός διαφεντεύει, ενώ ό,τι θεϊκό είναι μέσα σου, είναι σάν κοιμισμένο, σάν μουδιασμένο. Τό απέρριψες, και εκείνο δέν ζή μέσα σου, πεθαίνει.

Ἡ ἁμαρτία δημιουργεῖ μέσα μας δικό της κόσμο, δημιουργεῖ μέσα μας δική της φιλοσοφία, δική της αντίληψη γιά τόν κόσμο. Ἡ ἁμαρτία επιδιώκει νά καταλάβη τήν θέσι τοῦ Θεοῦ στήν ψυχή σου, τήν θέσι τῆς Εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Αυτό θέλει νά κάνει ἡ ἁμαρτία. Ἡ ἁμαρτία στήν πραγματικότητα θέλει νά στερήσει τόν ἄνθρωπο ἀπό ἐκεῖνες τίς θεϊκές ωραιότητες πού ἔχει στήν ψυχή του. Ναί, αὐτός ὁ διάβολος ἀγωνίζεται διά μέσου τῆς ἁμαρτίας νά δημιουργήσει μέσα σου και μέσα μου τήν δική του εἰκόνα. Διότι ἡ ἁμαρτία πάντοτε ὁμοιάζει στόν διάβολο. Πάντοτε, ὅταν τήν ἐναγκαλιζόμαστε, τυπώνει σιγά-σιγά στήν ψυχή μας τήν δική του σκοτισμένη μορφή. Ἔτσι, μέ τήν ἁμαρτία, μέ τήν ἔξι στήν ἁμαρτία, μορφώνεται μέσα μας ἕνα ἄλλο ἐγώ, μία ἄλλη ψυχή, ἕνας ἄλλος ἑαυτός, ἐκεῖνος ὁ ἑαυτός, τόν ὁποῖο ζητεῖ ὁ Κύριος νά ἀπαρνηθοῦμε: «οὐ γάρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν τοῦτο πράσσω» (Ρωμ. ζ' 19). Τό κακό τό δημιουργήσαμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἐνώ τό καλό εἶναι ἀπό τόν Θεό, λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Α' Τιμ. δ' 4). Ἐγώ θέλω νά ζῶ σωστά, ἀλλά τήν δύναμι νά τό κάνω δέν τήν ἔχω. Δέν βρίσκω τήν δύναμι γι' αὐτό, δέν βρίσκω τήν δύναμι μέσα μου.

Νά, τό σημερινό Εὐαγγέλιο μᾶς ἀποκαλύπτει τόν τρόπο γιά νά πραγματοποιήσουμε στήν ζωή μας τό καλό πού ἐπιθυμοῦμε. Αὐτός εἶναι ἡ ἀπάρνησις τοῦ ἑαυτοῦ σου, τῆς ἁμαρτίας σου, αὐτῆς τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς πού δημιουργήθηκε,

χτίστηκε, μορφώθηκε μέσα σου. Μέ τήν νηστεία στήν πραγματικότητα ἀπωθοῦμε τήν ἁμαρτωλότητα πού εἶναι μέσα μας. Ἀντικαθιστοῦμε σταδιακά τόν ἑαυτό μας μέ τόν Χριστό, μέχρις ὅτου φθάσουμε στήν τελειότητα πού ἔφθασε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος λέγει: «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός» (Γαλ. β' 20). Νά, τί σημαίνει «ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν»: Σημαίνει νά ἀπαλείψουμε ὅλες τίς (κακές) μας ἐπιθυμίες, κάθε τι ἀνθρώπινο, ἐφάρμαρτο, και νά τά ἀντικαταστήσουμε μέ τόν Χριστό. Νά ἀλλάξουν, νά γίνουν ὅλα Χριστός!

«Ὅς γάρ ἂν θέλη τήν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τήν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ και τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν» (Μάρκ. η' 35). Ἐάν, βεβαίως, ἀπαρνηθοῦμε κάθε ἁμαρτία μας, κάθε πάθος μας και ἂν ξέρουμε, ἂν αἰσθανόμαστε και ἂν θέλουμε νά γίνῃ ὁ Χριστός ψυχή μέσα στήν ψυχή μας, καρδιά μέσα στήν καρδιά μας, νά ἀντικαταστήσῃ τόν ἑαυτό μας, τό ἐγώ μας μέ τόν Ἐαυτό Του. Αὐτή εἶναι ἡ μόνη ὁδός, γιά νά φυλάξουμε ἐγώ και ἐσύ και κάθε ἄνθρωπος τήν ψυχή μας ἀπό τήν κόλασι, ἀπό τήν καταστροφή, ἀπό τόν διάβολο, ἀπό κάθε κακό, ἀπό τά αἰώνια βάσανα, νά βροῦμε μέσα μας ἐκεῖνη τήν θεοειδή ψυχή, ἐκεῖνη τήν θεϊκή ψυχή, τήν ὁποία ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε.

Θεοειδής ψυχή! –Ποῦ εἶναι ἄραγε;– Στόν Χριστό. Ὁ Χριστός ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά μᾶς εἰπῇ: Νά, ἔτσι πρέπει νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἐκεῖνος, ὁ Θεός, ἔγινε ἄνθρωπος. Ἐκεῖνος ἔδειξε στόν ἑαυτό Του τήν Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἐμεῖς εἴμαστε πλασμένοι κατ' Εἰκόνα Θεοῦ. Ὅφειλουμε νά ζοῦμε σύμφωνα

μέ αυτήν. Τί είναι ο νοῦς μας; Εικόνα του νοῦ του Χριστοῦ, του νοῦ του Θεοῦ. Ἡ δική μας ὑποχρέωσις εἶναι νά κάνουμε τόν νοῦ μας ὁμοιο μέ τόν νοῦ του Χριστοῦ, δηλαδή νά χριστοποιήσουμε ὅλο τόν νοῦ μας καί νά μπορούμε νά ποῦμε μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο: «ἡμεῖς νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν» (Α΄ Κορ. β΄ 16). Ἀλλά μέχρι νά ταυτίσουμε τό θέλημά μας μέ τό θέλημα του Χριστοῦ, του Θεοῦ, τό δικό μας θέλημα πάντα περιπλανιέται, εἶναι πάντα ἀδύνατο, πάντα σκοντάφτει καί βυθίζεται στήν ἁμαρτία. Ἐάν ἔχομε τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό ὡς τό αἰώνιο πρότυπό μας, τό αἰώνιο ὄραμά μας, τότε ταυτίζουμε τόν ἑαυτό μας μέ τό δικό Του θέλημα. Τότε λέμε: δέν θέλω νά γίνῃ τό θέλημά μου, ἀλλά τό δικό Σου (Κύριε). «Πάτερ ἡμῶν, γενηθήτω τό θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καί ἐπί τῆς γῆς».

Ὅταν ἐμεῖς, τηρώντας τίς ἐντολές του Θεοῦ, θέλουμε νά θεραπεύσουμε τό θέλημά μας ἀπό ὅλες τίς ἀδυναμίες, ἀπό ὅλες τίς ἀρρώστειες του, ἀπό ὅλο τόν θάνατό του, στήν πραγματικότητα θεραπεύουμε τόν ἑαυτό μας ἀπό κάθε ἁμαρτία καί ἐξορίζουμε ἀπό τόν ἑαυτό μας κάθε τι ἐφάμαρτο. Ναί! Ὅσο ὀλόκληρος ὁ ἄνθρωπος ἐπιποθεῖ τόν Θεό, ὅσο στ' ἀλήθεια ἀγωνίζεται νά ἀπαρνηθῇ τόν ἑαυτό του καί νά ἀκολουθῇ τόν Χριστό, νά σηκῶνῃ τόν Σταυρό, νά σηκῶνῃ τόν Σταυρό του Χριστοῦ, τότε ἀληθινά λαμβάνει ἀπό τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό τήν θεία δύναμι. Διότι, ὅπως ἔχει λεχθῆ, ὁ Σταυρός «ἡμῖν τοῖς σφζομένοις δύναμις Θεοῦ ἐστί» (Α΄ Κορ. α΄ 18). Ἡμῖν, γιά μένα καί γιά σένα καί γιά κάθε ἄνθρωπο. Ὅταν ἀποφασίσῃς νά βιάσῃς τόν ἑαυτό σου νά σηκῶσῃς

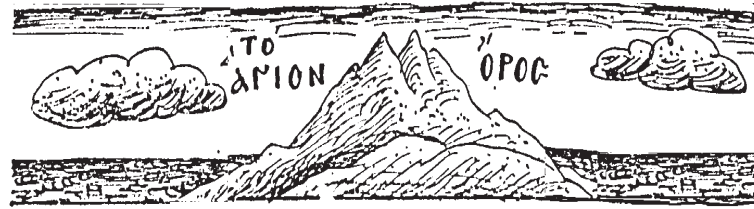
τόν σταυρό σου, νά! ἐσύ τήν ἴδια στιγμή λαμβάνεις θεία δύναμι. Αὐτή τήν δύναμι τήν δίνει ὁ Κύριος γιά νά μπορέσῃς νά νικήσῃς κάθε ἁμαρτία μέσα σου, νά μπορέσῃς νά νικήσῃς κάθε κακό, κάθε κακή συνήθεια, νά μπορέσῃς νά παιδαγωγῆσῃς τήν γλῶσσα σου νά μὴ λέγῃ ἄπρεπα λόγια, νά παιδαγωγῆσῃς τό μάτι σου νά μὴ βλέπῃ ἐκεῖνα πού δέν πρέπει νά βλέπῃ. Ὅλη ἡ ζωή σου νά γίνῃ χριστοειδής. Χάριν τίνος; Χάριν του Χριστοῦ. Γιά νά ἐγκατοικίσῃς τόν Χριστό μέσα σου! Νά, αὐτός εἶναι ὁ σκοπός μας, αὐτό εἶναι τό ὄραμά μας, αὐτό εἶναι ἡ ἀνάπαυσις καί ἡ εἰρήνη καί ὁ αἰώνιος παράδεισος τῆς ψυχῆς μας, κάθε ἀνθρώπινης ψυχῆς. Χωρίς τόν Χριστό ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ δέν εἰρηνεύει...

Ἡ δική μας ὁδός, ἡ ὁδός τῶν Ἁγίων καί τῆς νηστείας, εἶναι βία στόν ἑαυτό μας νά πράττωμε κάθε ἀγαθό, διηνηκῆς βία του ἑαυτοῦ μας πρὸς κάθε καλό. Διότι ἡ φύσις μας δέν θέλει τό καλό. Ἐκεῖνη κλίνει στό κακό. Ἐσύ ὁμως βίασε τόν ἑαυτό σου νά πνίγῃς κάθε κακό πού ὑπάρχει μέσα σου. Ὁ Κύριος θά σοῦ δώσῃ τήν δύναμι τῆς Ἀναστάσεως γιά νά κάνῃς πραγματικά κάθε καλό. Νά σηκώνουμε τόν σταυρό μας, νά χριστοποιῦμε τόν ἑαυτό μας καί νά προσέχουμε ὅτι νηστεία δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τό νά ἀντικαταστήσουμε τόν ἑαυτό μας μέ τόν Χριστό, τόν Θεό μας. Μέσω κάθε ἀρετῆς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά ἀντικαθιστᾷ τόν ἑαυτό του μέ τόν Θεό, τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Διότι, «θεός ἡ ἀρετή», ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Μάξιμος. Καί αὐτὴ ἡ θεία δύναμις εἶναι πιό δυνατὴ ἀπὸ αὐτόν ἐδῶ τόν κόσμο, αὐτὴ ἡ δύναμις μᾶς χαρίσθηκε γιά νά ὑπερνικοῦμε κάθε κακό, νά ὑπερνικοῦμε κάθε ἁμαρ-

τία, κάθε διαβολική δύναμι. Βίασε τόν έαυτό σου σέ κάθε καλό καί ό Άγαθός Κύριος θά σοϋ δώση τήν δύναμι τής Άναστάσεως, ώστε νά πορεύεσαι άπό τήν μεγαλύτερη θλίψη στήν μικρότερη καί άπό τήν μικρότερη χαρά στήν μεγαλύτερη χαρά. Νά βαδίζουμε όλοι πρός τήν βασιλεία τών ούρανών, έως ότου μπορέσουμε νά ποϋμε μέ τήν Χάρι τοϋ Θεοϋ καί έμείς: «Κύριε Ίησοϋ Χριστέ, δέν ζώ πλέον έγώ· έσύ ζής μέσα μου διά τών άγίων Μυστηρίων καί τών άγίων άρετών». Σέ Έσένα άνήκει ή δόξα καί ή ευχαριστία, νϋν καί άεί καί εις τούς αιώνας τών αιώνων. Άμήν.

[Μετάφρασις άδελφών τής Ίερᾶς Μονής
Όσίου Γρηγορίου Άγίου Όρους, άπό τό βιβλίο
PASHALNE BESEDE (Πασχαλινές Όμιλίες),
Βελιγράδι 1998]





ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ^(*)

π. Κωνσταντίνος: Σέ πρόσφατο προσκύνημά μας στό Ἅγιον Ὄρος εἶχαμε τήν εὐλογία νά συναντήσουμε τόν σεπτό καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, τόν π. Γεώργιο, καί νά μᾶς ὁμιλήσῃ γιά τούς χαριτωμένους ἀνθρώπους πού γνώρισε στήν ζωή του. Τόν παρακαλοῦμε καί τώρα, νά ἀπευθυνθῇ πρὸς τούς ἀκροατάς τῆς ἐκπομπῆς μας καί νά μᾶς ὁμιλήσῃ γιά τούς χαριτωμένους ἀνθρώπους.

π. Γεώργιος: Ὁ π. Κωνσταντίνος μέ παρεκάλεσε νά ὁμιλήσω γιά τούς χαριτωμένους ἀνθρώπους πού ὑπάρχουν στό Ἅγιον Ὄρος. Κατ' ἀρχήν θά ἤθελα νά πῶ ὅτι χαριτωμένοι εἶναι ὅλοι οἱ Χριστιανοί, γιατί ὅλοι οἱ Χριστιανοί ἔχουν τήν Χάρι τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Χαριτωμένοι εἶναι καί οἱ μοναχοί, γιατί ἐκτός ἀπό τήν Χάρι τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἔχουν καί τήν Χάρι τοῦ ἀγγελικοῦ Σχήματος. Βέβαια τό ζήτημα εἶναι ὅτι λόγω τῶν παθῶν μας κρύβουμε αὐτήν τήν Χάρι, ὅπως κρύβεται ἡ φωτιά κάτω ἀπό τήν στάχτη καί δέν

(*) Ἀπομαγνητοφωνημένο κείμενο τῆς συνεντεύξεως πού μεταδόθηκε ἀπό τόν Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν Κυριακή (Β' Νηστειῶν) 14 Μαρτίου 1993, στό πλαίσιο τῆς ἐκπομπῆς «Ραδιοπαράγκα» τοῦ π. Κωνσταντίνου Στρατηγοπούλου.

φαίνεται. Όταν όμως σιγά-σιγά με την μετάνοιά μας, την άσκησί μας, τον αγώνα μας τον πνευματικό και την προσευχή μας παραμερίσουμε τά πάθη, τότε σιγά-σιγά ύποχωρεί ή στάχτη των παθών και ή φωτιά της θείας Χάριτος –πού καιει μέσα μας– φανερώνεται. Και φανερώνεται ή Χάρις του Θεού στους ανθρώπους, οί όποιοι αγωνίζονται έτσι. Τότε οί άνθρωποι είναι χαριτωμένοι και φαίνονται χαριτωμένοι.

Η Έκκλησία του Θεού πάντοτε είχε χαριτωμένους ανθρώπους. Αυτοί οί χαριτωμένοι άνθρωποι ήταν πάντοτε τό άλας της γης. Αυτοί έχαρίτωναν τον κόσμο και έδιναν νόημα και χαρά και στόν κόσμο και στήν εποχή που ζούσαν. Άλλά και μετά την κοίμησί τους, με την Χάρι που έχουν, εξακολουθούν να παρηγορούν και να βοηθούν τούς ανθρώπους.

Ο άγιος Γρηγόριος ό Παλαμής, που σήμερα εορτάζουμε, λέγει, ότι ή θεία Χάρις σκηνώνει πρώτα στίς ψυχές των Αγίων και από τίς ψυχές μεταδίδεται και στά σώματά τους και όταν κοιμηθούν, μένει στά λείψανά τους και στους τάφους τους και στίς εικόνες τους και στους ναούς που είναι αφιερωμένοι σ' αυτούς. Είναι ή Χάρις του Θεού που ένοικεί στά πρόσωπα των Αγίων και έν συνεχεία μένει και σέ όλα αυτά που συνδέονται με τούς Αγίους.

Γι' αυτό έμεις οί Όρθόδοξοι προσκυνούμε τά άγια λείψανα, τίς άγιες εικόνες, τούς ιερούς ναούς. Διότι όλα αυτά είναι φορείς της Χάριτος του Θεού, που είχαν ή Παναγία και οί Άγιοι.

Τώρα έρχομαι στό συγκεκριμένο ερώτημα του π. Κωνσταντίνου για τούς χαριτωμένους ανθρώπους στό Άγιον Όρος. Θα ήθελα να πώ ότι αυτό που είναι και δική μου έμπειρία, είναι και έμπειρία πολλών προσκυνητών του Αγίου Όρους. Συναντάμε στό Άγιον Όρος χαριτωμένους αδελφούς μας και αυτό είναι που αναπαύει και τούς προσκυνητάς του Αγίου Όρους. Βέβαια όταν λέμε χαριτωμένους αδελφούς, δέν έννοούμε ανθρώπους που κάνουν θαύματα και σημεία, αλλά έννοούμε ανθρώπους που έχουν ειρήνη στήν ψυχή τους, έχουν αγάπη και ταπεινώσι.

Στό διάστημα της παραμονής μου στό Άγιον Όρος μέ άξιωσε ό Θεός να γνωρίσω χαριτωμένους ανθρώπους και να ώφεληθώ απ' αυτούς. Πρέπει να πώ ότι ότι οί μοναχοί του Αγίου Όρους, και μάλιστα αυτοί που έχουν κάνει πολυετή άσκησι, έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά, τά όποια –τουλάχιστον σέ μένα– έχουν κάνει μεγάλη έντύπωσι.

Τό πρώτο χαρακτηριστικό είναι ότι δέν έχουν καμμία εκτίμησι στόν έαυτό τους, δέν έχουν καμμία έμπιστοσύνη και υπόληψι στόν έαυτό τους ότι έχουν άρετή. Έχουν πολλή άσκησι, πολύν αγώνα, αλλά πιστεύουν ότι δέν έχουν κάνει τίποτε, περιμένουν μόνον από τό έλεος του Θεού να σωθούν.

Ένας τέτοιος μοναχός απέθνησκε σέ μία σκήτη του Αγίου Όρους από άνίατο ασθένεια. Ήταν αρκετά νέος. Ήξερε ότι έπασχε από άνίατο ασθένεια και ήξερε ότι πεθαίνει. Ήταν από τούς καλούς και αγωνιστάς μοναχούς. Λίγο πριν κοιμηθῆ, τον ρώτησε ένας νεώτερος αδελφός: «Πάτερ, τώρα έσύ φεύγεις. Θα ήθελα να μου πῆς κάτι από την πείρα σου,

νά μέ ωφελήσης καί μένα». Καί ὁ ἀποθνήσκων ἐκεῖνος μοναχός τοῦ εἶπε τό ἐξήξ: «Ξέρεις, ἀδελφέ, ὅτι ἐγώ ἀγωνίσθηκα στήν ζωή μου καί μέ νηστείες καί μέ προσευχές καί μέ ἀγρυνίες καί μέ ὑπακοή, καί μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ὅσο μπόρεσα, προσπάθησα νά τηρήσω τίς ὑποσχέσεις τοῦ μοναχικοῦ σχήματος. Πλήν ὅμως τώρα δέν ἐλπίζω σ' αὐτά. Ἐλπίζω μόνον στό Αἷμα τοῦ Ἐσταυρωμένου (δηλαδή στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ)».

Αὐτό, λοιπόν, εἶναι τό πρῶτο χαρακτηριστικό γνώρισμα ὄλων τῶν χαριτωμένων μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅτι δηλαδή δέν ἐλπίζουν στόν ἑαυτό τους, στήν ἄσκησί τους, στόν ἀγώνα τους, ἀλλά στήν Χάρι τοῦ Θεοῦ. Ἐγνώρισα πατέρες οἱ ὅποιοι εἶχαν 60-70 χρόνια στό Ἅγιον Ὄρος, πού ἀγωνίσθηκαν πολύ, καί ὅταν τοὺς ρωτοῦσες γιά τήν ζωή τους σοῦ ἔλεγα: «πέρασε ἡ ζωή μου χωρίς νά κάνω τίποτε, δέν ἔχω καμμία ἀρετή καί δέν ἔχω κάνει κανένα καρπό σέ ὅλο αὐτό τό διάστημα».

Θυμᾶμαι τόν γέροντα Αὐξέντιο, ὁ ὅποιος ἐκοιμήθη σέ ἡλικία 90 ἐτῶν, πρό δεκαετίας περίπου, ὁ ὅποιος ἦταν ἕνας πάρα πολύ ἐνάρετος καί ἅγιος μοναχός. Κάποτε –ἦταν Κυριακή τοῦ Πάσχα– ἐπρόκειτο νά προσέλθουν οἱ πατέρες καί οἱ λαϊκοί Χριστιανοί, πού ἦταν ἀρκετοί –ὡς προσκυνηταί– στό μοναστήρι, νά κοινωνήσουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Πρό τῆς Θείας Κοινωνίας εἶπα ἀπό τήν Ὁραία Πύλη γιά τοὺς λαϊκοὺς ἀδελφούς: «Θά παρακαλέσω νά προσέλθουν ὅσοι ἔχουν ἐξομολογηθῆ καί προετοιμασθῆ. Ὅποιος δέν ἔχει ἐτοιμασθῆ, νά ἐξομολογηθῆ πρῶτα καί μετά νά κοινωνήσῃ».

Ὁ π. Αὐξέντιος ἐνόμιζε ὅτι τό ἔλεγα γιά τοὺς μοναχοὺς. Ἦταν τυφλός. Ἦταν ὁ πρῶτος στήν σειρά ἀπό τοὺς πατέρες, ὁ ἀρχαιότερος –εἶχε ἔλθει στό μοναστήρι τό 1917-. Περίμενε τήν σειρά του νά κοινωνήσῃ. Νόμισε λοιπόν ὅτι ζητοῦσα καί ἀπό τοὺς πατέρες νά ἐξομολογηθοῦν. Ἐξομολογεῖται, λοιπόν, δημοσίᾳ. Καί ποιά ἦταν ἡ ἐξομολόγησίς του; «Πλέω σ' ἕνα πέλαγος ματαιότητος. Δέν ἔχω κάνει τίποτε στήν ζωή μου. Δέν ξέρω πού βρίσκομαι, οὔτε πού πηγαίνω». Καί ζητοῦσε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ ταπείνωσις ἐχαρκτηρίζε πάντοτε τόν π. Αὐξέντιο. Γι' αὐτό ὁσάκις τοῦ ζητούσαμε κάποια συμβουλή, ἀπέφευγε νά μᾶς πῆ, μόνον ἔλεγε: «Τήν εὐχή. Τήν εὐχή. Τό “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ” νά λέτε». Καί: «Νά διαβάζετε τόν Εὐεργετινό». Ἐκρυβε τήν ἀρετή του καί τήν πολλή πνευματική γνῶσι καί σοφία τήν ὁποία εἶχε. Ἐξῆσε ὅλη του τήν ζωή πραγματικά κρυμμένος ἀπό τά μάτια τῶν πατέρων, οἱ ὅποιοι, ἂν καί ζοῦσαν στά διπλανά κελλιά, δέν ὑποψιάζοντο τήν πολλή ἄσκησι καί τόν πολύ ἀγώνα τοῦ π. Αὐξεντίου. Ἔχουμε πληροφορία ἀξιόπιστη ὅτι ὁ π. Αὐξέντιος ἠξιώνητο καθημερινῶς νά βλέπῃ τό ἄκτιστον Φῶς. Αὐτό βέβαια εἶναι κάτι συγκλονιστικό, συνέβαινε ὅμως, καί εἴμαστε βέβαιοι ὅτι συνέβαινε, διότι ὁ π. Αὐξέντιος εἶχε τίς προϋποθέσεις γιά νά μπορέσῃ νά φθάσῃ στήν θεοπτία.

Λοιπόν αὐτό εἶναι κάτι τό ὁποῖο ἐμένα προσωπικά μέ συγκλονίζει: Ἡ ταπείνωσις τῶν πατέρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οἱ ὅποιοι θεωροῦν τόν ἑαυτό τους γιά τίποτε, ὡς τό «οὐδέν», ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης.

Έχουμε στό μοναστήρι μας καί έναν άλλο μοναχό, 97 ἐ-
των. Αὐτός ἦλθε στό μοναστήρι τό 1924. Ἦταν ὑποτακτικός
τοῦ ἀειμνήστου, προορατικοῦ καί ἁγίου Καθηγουμένου, π.
Ἀθανασίου Γρηγοριάτη. Ἔχει πολλή ἀρετή καί αὐτός ὁ γέ-
ροντας, δέν θά πῶ τό ὄνομά του γιατί ζῆ. (Πρόκειται γιά τόν
π. Ἡσύχιο. Ὅταν ἐδόθη ἡ παροῦσα συνέντευξις, ἦτο ἀκόμη
ἐν ζωῇ). Θυμᾶμαι, ὅταν κάποτε τοῦ εἶπα ὅτι ἔχει ἀγωνισθῆ
πολύ, αὐτός μοῦ ἀπήντησε: «Δέν ἔχω κάνει τίποτε. Ὅλη μου
τήν ζωή τήν πέρασα μέ ἀργολογία». Δέν θεωροῦσε τόν ἑαυ-
τό του ἄξιο οὔτε ἕνα καφέ νά τοῦ κάνουμε. Ἄν κάνουμε γιά
κανέναν ἄλλο καφέ, ἄς κάνουμε καί γι' αὐτόν, ἀλλά μόνον
γιά τόν ἑαυτό του ὄχι. Δέν ἐζήτησε ποτέ τίποτε. Τόσα χρόνια
πού εἶμαι στό μοναστήρι δέν ἐζήτησε ποτέ οὔτε ἕνα ράσο,
οὔτε ἕνα ζωστικό, οὔτε τίποτε ἄλλο. Φοράει ὅλα τά παλιά
καί εἶναι εὐχαριστημένος. Τό μόνο πού λυπᾶται εἶναι ὅτι
τώρα δέν μπορεῖ νά κάνη διακόνημα καί ὅτι, καθώς λέγει,
«τρῶγει τζάμπα τό ψωμί». Ὁ γέροντας αὐτός, μέ αὐτήν τήν
βαθειά ταπεινώσι, ἔχει πολλή χάρι καί πολλή εἰρήνη στήν
ψυχή του. Ὅταν ἔρχονται λαϊκοί Χριστιανοί νά τόν δοῦν
-φαίνεται ὅτι ὁ Θεός τόν πληροφορεῖ- χωρίς νά τοῦ ποῦν
αὐτοί καί νά τόν ἐρωτήσουν συγκεκριμένα πράγματα, τούς
λέγει αὐτό τό ὅποιο ἔχει ὁ καθένας πνευματική ἀνάγκη νά
ἀκούσῃ.

Ἔνας ἄλλος μοναχός πού ἔζησε στό μοναστήρι μας καί
ἐκοιμήθη πρό ὀλίγων ἐτῶν, ὁ π. Ἐφραῖμ, καί αὐτός εἶχε αὐτήν
τήν βαθειά ταπεινώσι. Κάποτε ἦταν ἄρρωστος στό νοσοκο-
μεῖο «Θεαγένειο» στήν Θεσσαλονίκη. Ἐκεῖ τόν ἐπισκέφθηκα

νά τόν δῶ. Ὅταν τόν ἐπλησίασα στό κρεβάτι, σήκωσε τά
χεράκια του καί μοῦ εἶπε: «Ἔλα, γέροντα, θέλω νά ἐξομολο-
γηθῶ». Ἄρχισε τήν ἐξομολόγησι δημοσίᾳ. Ἄκουγαν ὅλοι οἱ
ἀσθενεῖς, ἀλλά ὁ γέροντας τό ἔκανε μέ πολλή ἀπλότητα, δέν
σκεφτόταν ὅτι τόν ἀκοῦνε καί οἱ ἄλλοι. «Θέλω νά μέ συγχω-
ρήσῃς, γέροντα, διότι σέ ἔχω πικράνει», ἔλεγε. Τοῦ ἀπαντῶ:
«Δέν μέ πικράνες, ἐγώ μᾶλλον σέ ἔχω πικράνει, γιατί μπορεῖ
νά ἤμουν λίγο αὐστηρός». Καί ἀπήντησε: «Ἐσύ τό ἔκανες
γιά τήν σωτηρία μου, ἐνῶ ἐγώ σέ στενοχωροῦσα λόγω τῶν
παθῶν μου. Καί αὐτό ἔπρεπε νά τό κάνῃς». Τότε ἐγώ γύρισα
καί εἶπα στούς λαϊκοῦς πού ἄκουγαν: «Βλέπετε ὁ π. Ἐφραῖμ
πόση ταπεινώσι ἔχει καί πῶς μιλά;». Τότε ὁ π. Ἐφραῖμ γύρι-
σε καί εἶπε στούς λαϊκοῦς: «Ἀδελφοί μου, σᾶς ἐξομολογοῦ-
μαι, δέν ἔχω καμμία ἀρετή. Τόσα χρόνια πού εἶμαι στό Ἅγι-
ον Ὅρος δέν ἔκανα τίποτε. Σᾶς παρακαλῶ νά προσευχηθῆτε
γιά τήν σωτηρία μου». Καί τότε ὅλοι οἱ λαϊκοί συγκινημένοι
ἄρχισαν νά κλαῖνε, βλέποντας τήν ταπεινώσι ενός μοναχοῦ
πού τόν εἶχαν κοντά τους καί ἔβλεπαν πόση ἀρετή εἶχε καί
πόση ὑπομονή ἔκανε. Ἔνας νέος ἀπό τό προσωπικό τοῦ νο-
σοκομεῖου, πού ἔτυχε νά εἶναι ἐκεῖ, ἔκανε τόν σταυρό του
καί εἶπε: «Δόξα τῷ Θεῷ πού ὑπάρχει τό Ἅγιον Ὅρος».

Αὐτό, λοιπόν, εἶναι ἕνα στοιχεῖο, τό ὅποιο καταθέτω ἀπό
τήν προσωπική μου ἐμπειρία στό Ἅγιον Ὅρος, αὐτή ἡ βαθειά
ταπεινώσις ὄλων τῶν πατέρων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τόν ἑαυτό
τους γιά τίποτε. Καί αὐτό δέν εἶναι κάτι ἐπίπλαστο, δέν εἶ-
ναι μία ταπεινοφάνεια. Εἶναι μία πραγματική πεποίθησις
πού ἔχουν γιά τόν ἑαυτό τους, εἶναι μία ὄντως ταπεινώσις,

ὅτι πράγματι δέν ἔχουν ἀρετή καί δέν ἔχουν κάνει κανένα πνευματικό καρπό στήν μοναχική τους ζωή. Καί παρ' ὅλα αὐτά ἔχουν εἰρήνη στήν ψυχή τους καί δέν φοβοῦνται καί τόν θάνατο, γιατί τούς πληροφορεῖ ἡ συνειδήσις τους –παρά τήν αἴσθησι πού ἔχουν τῆς πνευματικῆς τους πτωχείας– ὅτι ἔχουν τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ καί ὅτι ἔχουν τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Κάτι ἄλλο πού μοῦ ἔχει κάνει ἐντύπωσι στό Ἅγιο Ὅρος –καί ἴσως ἔχει κάνει καί σέ σᾶς πού μέ ἀκοῦτε καί ἔχετε ἔλθει στό Ἅγιο Ὅρος– εἶναι ὅτι οἱ πατέρες δέν εἶναι ὁμοιόμορφοι, δέν εἶναι τυποποιημένοι ὁ καθένας ἔχει τόν δικό του προσωπικό χαρακτήρα, ἔχει τήν δική του προσωπικότητα. Καί ἡ ἀρετή του καί ἡ στάσις του καί ἡ ὅλη προσπάθειά του ἔχουν τήν σφραγίδα τῆς δικῆς του προσωπικότητος. Εἶναι αὐθόρμητοι ποτέ δέν θέλουν νά παραστήσουν ὅτι ἔχουν ἀρετή· ἀντιθέτως ἔχουν μία ἀπλότητα, ὥστε νά δείχνουν καί τά τυχόν ἐλαττώματά τους, μέχρι σημείου πού οἱ λαϊκοί, καθώς βλέπουν τά ἐλαττώματα τῶν μοναχῶν, νά σκανδαλίζονται. Ἀλλά αὐτούς δέν τούς πειράζει αὐτό, διότι θέλουν νά δείχνουν αὐτό πού εἶναι, δέν θέλουν νά δείχνουν αὐτό πού δέν εἶναι. Ὑπάρχει δηλαδή μία γνησιότητα καί μία αὐθεντικότητα στούς πατέρες τοῦ Ἁγίου Ὅρους.

Τελευταῖα πληροφορήθηκα γιά κάποιον μοναχό, ὁ ὁποῖος κάνει μεγάλες νηστεῖες εἶναι μέγας ἀσκητής· μπορεῖ νά κάνει ἀρκετές ἡμέρες νά βάλῃ κάτι στό στόμα του, καί ὁμως, ὅταν ἔρχεται στίς Καρυές, πηγαίνει σέ κάποιο ἐστιατόριο καί πίνει μπύρα. Τό κάνει γιά νά φαίνεται, γιά νά σχηματίξῃ ὁ κόσμος τήν ἐντύπωσι ὅτι εἶναι ἕνας ἀμελής καί ἀκρατής

μοναχός πού δέν ἀγωνίζεται. Ἔτσι ρίχνει στάχτη στά μάτια τοῦ κόσμου, γιά νά κρύψῃ τίς πολυήμερες νηστεῖες του καί τόν μεγάλο ἀγώνα πού κάνει.

Βέβαια θά ἔχετε ἀκούσει γιά τούς σαλούς διά Χριστόν. Ὑπάρχει καί στό Ἅγιο Ὅρος μία τέτοια σαλότης σέ μερικούς μοναχούς. Γι' αὐτό δέν πρέπει νά βιαζόμαστε νά βγάξουμε συμπεράσματα γιά μοναχούς πού τούς βλέπουμε νά κάνουν πράγματα λίγο παράξενα ἢ πού φαινομενικά δίνουν τήν ἐντύπωσι ὅτι δέν εἶναι ἐνάρετοι, διότι αὐτά μπορεῖ νά γίνονται γιά νά κρύψουν τήν ἀρετή καί τήν μεγάλη ἄσκησι, τήν ὁποία ἔχουν αὐτοί οἱ μοναχοί.

Βέβαια χαριτωμένοι πατέρες τοῦ Ἁγίου Ὅρους δέν εἶναι μόνον αὐτοί πού ὁ κόσμος γνωρίζει γιά τήν πολλή ἀρετή τους, τήν διάκρισί τους, τό προορατικό τους χάρισμα, ἀλλά καί ἄλλοι πατέρες πού δέν εἶναι εὐρύτερα γνωστοί. Καί αὐτοί εἶναι χαριτωμένοι, καί αὐτοί ἀγωνίζονται, κλαῖνε, μετανοοῦν συνέχεια γιά τίς ἁμαρτίες τους, γιά τίς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου. Χαριτώνονται σιγά-σιγά ἀπό τόν Θεό καί τούς ἀξιώνει ὁ Θεός νά κάνουν ἕνα πραγματικά χριστιανικό θάνατο.

Στό διάστημα πού ὁ Θεός μέ ἀξίωσε νά εἶμαι στό Ἅγιο Ὅρος, εἶδα τήν κοίμησι 15 πατέρων. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ὅτι ὅλοι αὐτοί οἱ πατέρες εἶχαν ἕναν πάρα πολύ καλό θάνατο, παρ' ὅτι ὡς ἄνθρωποι μπορεῖ νά εἶχαν καί κάποιες ἀδυναμίες. Τούς ἀξίωσε ὁ Θεός μέ πολλή εἰρήνη νά φύγουν ἀπό αὐτόν τόν κόσμο, μέ ἐξομολόγησι καί μέ μετάνοια. Μερικοί μάλιστα ἀπό αὐτούς προεγνώρισαν καί τόν θάνατό τους.

Αυτό παρηγορεί και ἡμᾶς τούς νεωτέρους, ὅτι ὁ Θεός πράγματι σ' αὐτούς πού ἀγωνίζονται δίνει τήν Χάρι του καί τούς ἀξιώνει τελικά νά φύγουν ἀπό αὐτόν τόν κόσμο εἰρηνικά, ἐν Χάριτι, καί ἔτσι νά μεταβοῦν στόν κόσμο τῆς αἰωνιότητος, ἐκεῖ ὅπου μᾶς περιμένει ὁ Χριστός, ἡ Παναγία καί οἱ Ἅγιοι.

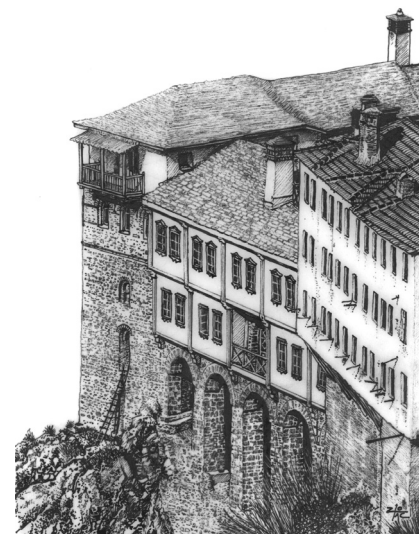
Οἱ χαριτωμένοι πατέρες τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀφήνουν καί τά σώματά τους στά κοιμητήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τά ὀστέα τους μάλιστα πολλές φορές εὐωδιάζουν. Συνέβη καί στό μοναστήρι μας, σέ κάποια ἀνακαινίσι τοῦ ὀστεοφυλακίου τῆς Μονῆς, τήν ὁποία ἐκάναμε. Τό ὀστεοφυλάκιο εἶναι κάτω ἀπό τόν κοιμητηριακό ναό τῶν Ἁγίων Πάντων, στόν ὁποῖο λειτουργοῦμε κάθε Σάββατο. Κάθε Παρασκευή βράδυ γίνεται παννυχίς, κατά τήν ὁποία μνημονεύονται τά ὀνόματα ὅλων τῶν κεκοιμημένων πατέρων. Κάτω ἀπό τό παρεκκλήσι ἀναπαύονται τά ὀστέα τῶν πατέρων. Ὅταν ἀνεκαινίζετο τό ὀστεοφυλάκιο, τά ὀστέα μετεφέρθησαν μέσα στό παρεκκλήσι. Κατά τό διάστημα αὐτό ὅποιος εἰσῆρχετο στόν χώρο τοῦ κοιμητηριακοῦ ναοῦ, αἰσθανόταν πολύ ἔντονα μία εὐωδία νά τόν περιλούη.

* * *

Στό σημεῖο αὐτό ἡ μετάδοσις τῆς συνεντευξέως διεκόπη –προφανῶς λίγο πρὶν τό τέλος της– αἰφνιδίως. Ὁ π. Κωνσταντῖνος ἐπιλόγησε ὡς ἔξης:

π. Κωνσταντῖνος: Αὐτά μᾶς εἶπε ὁ γέροντας π. Γεώργιος, καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, καί χαρακτήρισε πραγματικά τόν χαριτωμένο ἄν-

θρωπο μέσα ἀπό τίς ἀπλές ἀλλά μοναδικές ἐμπειρίες τῶν χαριτωμένων ἀνθρώπων πού γνώρισε ὁ ἴδιος. Πόση διαφορά πραγματικά ὑπάρχει ἀπό τήν δημοσκόπησι πού ἀκούσαμε στήν ἀρχή, ἀπό τό πῶς οἱ ἄνθρωποι γύρω μας φαντάζονται τόν χαριτωμένο ἄνθρωπο· τόν θεωροῦν ἀνύπαρκτο. Νά εὐχαριστήσουμε καί πάλι τόν π. Γεώργιο γιά τήν ἀγάπη πού εἶχε νά μᾶς μιλήσῃ γι' αὐτούς τούς χαριτωμένους ἀνθρώπους.





«Τὰ σύμπαντα σήμερον
χαρᾶς πληροῦνται,
Χριστὸς ἐτέχθη
ἐκ τῆς Παρθένου»^(*)
(Ὁρθρος Χριστουγέννων)

Πράγματι, κάθε πιστός και εὐσεβής χριστιανός, ὅπου γῆς, χαίρεται χαρὰν μεγάλην, διότι ἐτέχθη ὁ Σωτὴρ.

Συγαίρουν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ οἱ ψυχές τῶν Ἁγίων.

Χαίρονται καὶ οἱ κοσμικοὶ ἄνθρωποι, γιατί στίς μεγάλες ἑορτές σπάξει ἡ μονοτονία τῆς καθημερινότητας καὶ ὁ ἑορταστικός διάκοσμος τοὺς ξεκουράζει. Ὅπως ἔλεγαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας: «βίος ἀνεόρταστος, μακρὰ ὁδὸς ἀπανδόχευτος».

Ἀλλά ἡ χαρὰ τῶν πιστῶν ψυχῶν δέν εἶναι μόνο ψυχολογική, ἐξωτερική, πρόσκαιρη. Εἶναι βαθιὰ πνευματική. Πηγάζει ἀπό τὴν αἴσθησι τῆς ἀπείρου ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, πού ἐκδηλώθηκε μέ τὴν ἐνανθρώπησι τοῦ Λόγου.

(*) Ἐόρτιος χαιρετισμός τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας ἐπὶ τῆ ἑορτῆ τῶν Χριστουγέννων τοῦ 2005.

Ἄναφωνεῖ ἡ πιστή ψυχή μέ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο:

«Ὡ τῆς καινῆς μίξεως! Ὡ τῆς παράδοξου κράσεως! Ὁ Ὡν γίνεται καὶ ὁ ἄκτιστος κτίζεται καὶ ὁ ἀχώρητος χωρεῖται ... Καὶ ὁ πλουτίζων πτωχεύει πτωχεύει γάρ τὴν ἐμὴν σάρκα, ἵν' ἐγὼ πλουτήσω τὴν αὐτοῦ θεότητα. Καὶ ὁ πλήρης κενοῦται, ἵν' ἐγὼ τῆς ἐκείνου μεταλάβω πληρώσεως. Τίς ὁ πλοῦτος τῆς ἀγαθότητος; Τί τό περί ἐμέ τοῦτο μυστήριον; Μετέλαβον τῆς εἰκόνας καὶ οὐκ ἐφύλαξα μεταλαμβάνει τῆς ἐμῆς σαρκός, ἵνα καὶ τὴν εἰκόνα σώση καὶ τὴν σάρκα ἀθανάτιση» (Λόγος ΛΗ', Εἰς τὰ Θεοφάνεια, 13).

Πηγάζει ἀκόμη ἡ χαρὰ ἀπό τὴν δωρηθεῖσα στοὺς ἀνθρώπους εἰρήνη καὶ εὐδοκία τοῦ Οὐρανίου Πατρός.

Διδάσκει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὅτι καὶ πρό Χριστοῦ ὑπῆρχαν μερικοὶ δίκαιοι ἄνθρωποι, πού εἶχαν δεχθῆ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά αὐτὴ ἡ εἰρήνη ἦταν χωρὶς τὴν «εὐδοκία», γιατί ὁ Λόγος δέν εἶχε σαρκωθῆ. Δέν ἦταν «τελεία καὶ ἀμετάθετος», οὔτε ἐδίδετο σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους (Ὁμιλία ΝΗ').

Μέ τὴν σάρκωσι τοῦ Λόγου ἐπῆλθε εἰρήνευσις, συμφιλίωσις καὶ καταλλαγὴ τοῦ ἐπαναστατημένου ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεόν.

Ἡ πρὸς τόν Θεόν ἐπιστροφή καὶ εἰρήνευσις διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ συνετέλεσε, ὥστε νά ἀποκατασταθῆ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνη καὶ ἀγάπη.

Μπορούμε πραγματικά νά χαιρόμαστε, όταν απολαμβάνουμε βαθειά ειρήνη με τόν Θεό, τόν έαυτό μας καί τόν συνάνθρωπο.

Ό σύγχρονος άνθρωπος, πού δέν χαιρείται γιατί δέν ειρηνεύει, προσπαθεῖ μέ τήν έξωστρέφεια νά ξεχάση τήν δυστυχία του. Γι' αυτό δέν θέλει νά μείνη οὔτε γιά λίγο μόνος του, χωρίς κάποιο έξωτερικό ἐρέθισμα νά τόν ἀπασχολῇ.

Γράφει κάπου ὁ Πασκάλ, ὅτι ὁ πιό δυστυχής άνθρωπος εἶναι ὁ βασιλιάς. Γι' αυτό ἔχει πάντα κοντά του τόν γελωτοποιό, γιά νά τόν κἀν νά ξεχνᾷ τήν δυστυχία του.

Σύγχρονες μορφές γελωτοποιῶν γιά τόν ἄνθρωπο, πού τοῦ λείπει ἡ ειρήνη καί ἡ χαρά τοῦ Χριστοῦ, εἶναι τό ραδιόφωνο, ἡ τηλεόρασις, τό διαδίκτυο, τό κινητό τηλέφωνο, οἱ ἀπρόσωπες καί θορυβώδεις διασκεδάσεις, ἡ μέθη τῆς ταχύτητος, ὁ ἀκτιβισμός.

Εὐτυχεῖς ὅσοι θά μείνουν γιά λίγο μόνους τους, θά διαπιστώσουν τό ἐσωτερικό τους κενό καί ἀνικανοποίητο, καί θά ἀναζητήσουν τόν Λόγο.

Εὐτυχεῖς ὅσοι θά ἐτοιμάσουν τόν ἔσω ἄνθρωπο, γιά νά ἀνακλίνουν σ' αὐτόν τόν σαρκωθέντα Θεό. Τότε πράγματι θά ειρηνεύσουν καί θά χαροῦν.

Ό ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, μέ τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ, θά μᾶς βοηθήσῃ νά συνειδητοποιήσουμε τόν ἀγώνα πού πρέπει νά κάνουμε γιά νά ειρηνεύσουμε μέ τόν Θεό, τόν έαυτό μας καί τόν συνάνθρωπό μας:

«Αὐτήν τήν ειρήνη νά φυλάσσουμε, ἀδελφοί, ὅσο μπορούμε. Διότι αὐτήν ἐλάβαμε ὡς κληρονομία ἀπό τόν Σωτήρα

μας πού ἐγεννήθη σήμερα καί μᾶς ἔδωσε τό Πνεῦμα τῆς υἰοθεσίας, διά τῆς ὁποίας γινόμεθα “κληρονόμοι μέν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δέ Χριστοῦ” (Ρωμ. γ' 17).

Ἄς ειρηνεύουμε λοιπόν μέ τόν Θεό, τηρώντας ὅσα εἶναι εὐάρεστα σέ Αὐτόν: τήν σωφροσύνη, τήν φιλαλήθεια, τήν δικαιοπραγία, τήν καρτερία στίς προσευχές καί τίς δεήσεις, “ἄδοντες καί ψάλλοντες ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν” (Ἐφ. ε' 19) καί ὄχι μόνο μέ τά χεῖλη.

Ἄς ειρηνεύουμε μέ τοὺς έαυτούς μας, ὑποτάσσοντας τήν σάρκα τῷ πνεύματι (τό σαρκικό φρόνημα στόν νόμο τοῦ Πνεύματος), ἐκλέγοντας νά ζοῦμε ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ συνείδησίς μας καί φροντίζοντας, ὥστε ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος τῶν λογισμῶν νά κινῆται μέ κοσμιότητα καί καθαρότητα. Διότι ἔτσι μόνο θά καταστείλωμε τόν ὄντως ἐμφύλιο πόλεμο πού διεξάγεται μέσα μας.

Ἄς ειρηνεύουμε μεταξύ μας, “ἀνεχόμενοι ὁ ἕνας τίς ἀδυναμίες τοῦ ἄλλου καί συγχωρώντας, ἄν τυχόν κάποιος ἔχει παράπονο ἀπό τόν ἄλλον, ὅπως καί ὁ Χριστός μᾶς συνεχώρησε” (πρβλ. Κολ. γ' 13), καί δείχνοντας μεταξύ μας εὐσπλαγχνία πού πηγάζει ἀπό τήν μεταξύ μας ἀγάπη, καθώς καί ὁ Χριστός ἀπό τήν ἀγάπη Του καί μόνο πρός ἐμᾶς μᾶς εὐσπλαγχνίσθηκε καί γιά χάρι μας ἐνηνθρώπησε.

Ἔτσι λοιπόν, ἀφοῦ ἀνορθωθοῦμε ἀπό τήν πτώσι τῆς ἀμαρτίας μέ τήν δική Του βοήθεια καί Χάρι καί ἀφοῦ ἀνεβοῦμε (πνευματικά) διά τῶν ἀρετῶν, θά ἀποκτήσουμε “τό πολίτευμα ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς” (Φιλιπ. γ' 20), ἀπό ὅπου περιμένουμε τήν ἐλπίδα μας νά λυτρωθοῦμε ἀπό τήν φθορά καί

νά ἀπολαύσωμε τὰ οὐράνια καί αἰώνια ἀγαθὰ ὡς τέκνα τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς» (Ὁμιλία ΝΗ', Εἰς τὴν κατὰ σάρκα σωτήριον Γέννησιν τοῦ Κυρίου, 15).

Στοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μας εὐχόμεθα πλουσίαν τὴν Χάριν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου μας καί τὴν ἀπὸ Αὐτὸν πηγάζουσα εἰρήνη καί χαρὰ γιὰ τίς ἅγιες αὐτές ἡμέρες, τὸ νέον ἔτος καί ὅλη μας τὴν ζωή.

Ἅγια Χριστούγεννα 2005





*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου^(*)*

*«Σήμερον ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε καί
πάντες αἴροντες τόν Σταυρόν Σου λέγομεν· Εὐλογημένος ὁ ἐρ-
χόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις».*

(Δοξαστικόν Κυριακῆς τῶν Βαΐων).

Πράγματι ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μᾶς συνάγει
καί σήμερα, τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, καί πάντοτε
στήν Ἁγία Ἐκκλησία.

Μέ τίς δικές μας δυνάμεις δέν θά μπορούσαμε νά συμμετέ-
χουμε στήν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας, στίς συνάξεις της, στά
μυστήριά της, στήν λατρεία της.

Ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί μᾶς προσκαλεῖ ἀλλά
καί παρὰ τήν ἁμαρτωλότητά μας μᾶς χαριτώνει καί γινόμα-
στε μέλη τοῦ Ἁγίου Σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Χρειάζεται ὅμως καί ἡ ἰδική μας συνέργεια στήν δωρεά
τῆς Χάριτος. Συνεργοῦμε καί ἐμεῖς μέ τήν Χάρι, ὅταν αἴρω-

(*) Ἐόρτιος χαιρετισμός τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας ἐπί τῇ
ἐορτῇ τοῦ Πάσχα 2006.

μεν τόν Σταυρόν τοῦ Κυρίου. Ὄταν ἀγωνιζόμαστε κατά τοῦ ἐγωϊσμοῦ μας, τῶν παθῶν μας, τῆς φιλαυτίας μας. Ὄταν ἀγωνιζόμαστε νά ἀποκτήσουμε τίς ἅγιες εὐαγγελικές ἀρετές τῆς ἀγάπης, τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς μετανοίας, τῆς ἐγκρατείας, τῆς ὑπακοῆς. Ὄταν ὑπομένουμε τίς δοκιμασίες καί τά βάσανα τῆς ζωῆς μας μέ χριστιανική καρτερία καί ἐμπιστοσύνη στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ὄταν ἀντιμετωπίζουμε τόν θάνατό μας ἢ τόν θάνατο τῶν ἀγαπημένων μας προσώπων μέ τήν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς καί τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Συνεργοῦμε ἀκόμη μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ὅταν δοξάζουμε, εὐχαριστοῦμε καί ἀνυμνοῦμε τόν Λυτρωτήν μας Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπως ὁ λαός καί τά παιδιά τῆς Ἱερουσαλήμ κατά τήν θριαμβευτική του εἴσοδο στήν Ἁγία Πόλι τῆς Ἱερουσαλήμ.

Μαζί μέ τόν λαό τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποῦ ὑπομονετικά τόν ἀνέμενε τόσοι αἰῶνες καί σάν σήμερα τόν εἶδε εἰσερχόμενον στήν Ἱερουσαλήμ ἐπί πώλου ὄνου καθήμενον «πραῦν», σείοντες καί ἐμεῖς τά Βαΐα τῶν κλάδων, βοῶμεν μέ ὅση δύναμι ἔχει ἡ πτωχή μας καρδιά:

«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις».

Ζῶντες στόν λειτουργικό χρόνο τῆς Ἐκκλησίας βιώνουμε τά γεγονότα τῆς σωτηρίας μας ὡς παρόντα. Ἔτσι συμμετέχουμε στήν πανήγυρι τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Κυρίου στήν Ἱερουσόλυμα.

Πολλές φορές στήν ἱερά Ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων θά ἐπαναλάβουμε τό «εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...». Καί πάλι δέν μᾶς φθάνουν οἱ ὅσες φορές θά τόν ἐπευφημήσουμε. Θά θέλαμε ἀενάως νά τόν ὑποδεχόμαστε στήν καρδιά μας μέ τό «εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος».

Γλυκύτατε, πραότατε, εἰρηνικώτατε, εὐσπλαγχνικώτατε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εἶσαι ὄχι μόνο εὐλογημένος, ἀλλά ὁ μόνος εὐλογημένος Κύριος.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί Θεός ὢν προαιώνιος καί παντοκράτωρ ἐκένωσες τόν ἑαυτόν Σου, ἔλαβες δούλου μορφήν, μᾶς ἐπεσκέφθης στήν ταλαιπωρία μας γιά νά μᾶς σώσης.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί ἦλθες ἀνάμεσά μας ὄχι γιά νά διακονηθῆς, ἀλλά γιά νά μᾶς διακονήσης. Ὄχι γιά νά δοξασθῆς, ἀλλά γιά νά μᾶς δοξάσης.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί ἦλθες «εὐεργετῶν καί ἰώμενος» (Πραξ. ι' 38), γιατί ἐθεράπευσες τοὺς ἀσθενεῖς μας καί ἀνέστησες τοὺς νεκρούς μας, ὅπως τόν τετραήμερο Λάζαρο, προαναγγέλλοντας καί τήν ἰδική Σου Ἀνάστασι.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί μᾶς παρέδωσες τήν θεία καί οὐράνιο διδασκαλία Σου, τό ἅγιο Εὐαγγέλιό Σου, μέ τό ὁποῖο μᾶς ὀδηγεῖς στόν Οὐρανό.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί ἐκούσια πορεύεσαι στό Πάθος καί στόν Σταυρό καί στόν θάνατο, γιά νά θυσιασθῆς ὡς βασιλεύς γιά τοὺς ὑπηκόους Σου, τόν κόσμο Σου.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί ἐνῶ ἐτάφης, ἀναστήθηκες ἐκ τῶν νεκρῶν τριήμερος, συναναστήσας παγγενῆ τόν Ἀδάμ.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί πρό τοῦ σωτηρίου Πάθους Σου μᾶς παρέδωσες τό ἀγιώτατο Μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὥστε νά μποροῦμε νά κοινωνοῦμε τό Σῶμά Σου καί τό Αἷμά Σου καί νά συμμετέχουμε στόν Σταυρό καί τήν Ἀνάστασί Σου.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί ἀνελήφθης ἐν δόξῃ στούς οὐρανοῦς καί ἀνύψωσες καί τήν ἰδική μας πεσοῦσα ἀνθρωπίνη φύσι στήν δόξα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Εἶσαι εὐλογημένος, γιατί τήν Ἁγία Πεντηκοστή μᾶς ἀπέστειλες τό ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνον ἐκπορευόμενον Πανάγιο Σου Πνεῦμα, νά μένη στήν Ἁγία Ἐκκλησία Σου αἰωνίως καί νά μᾶς καθοδηγῇ εἰς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν.

Γιά τοὺς λόγους αὐτούς καί ἄλλους ἀναριθμήτους λόγους καί εὐεργεσίες Σου εἶσαι εὐλογημένος, ὁ μόνος εὐλογημένος καί ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Εὐλογημένε Ἰησοῦ,

Ἄξιόσε μας νά μὴ φανοῦμε ἀχάριστοι στίς ἀπειρες εὐεργεσίες Σου.

Εὐλογημένε Ἰησοῦ,

Χάρισέ μας ἀληθινὴ μετάνοια γιὰ τίς ἁμαρτίες μας.

Εὐλογημένε Ἰησοῦ,

Χάρισέ μας τήν βεβαιότητα τῆς πίστεως, τήν εἰρήνη τῆς ψυχῆς, τήν χαρμολύπη τῆς σταυροαναστασίμου χριστιανικῆς ζωῆς.

Εὐλογημένε Ἰησοῦ,

Ζοῦμε σ' ἓνα κόσμο προβληματικό, ὑλιστικό, ἀθεϊστικό, ὅπου συνάνθρωποί μας, συμπατριῶται μας, πρώην Χριστιανοί,

νοί, εἶναι ἔτοιμοι μέ τήν ἀσέβειά τους, τήν ἀπιστία τους, τήν κατά Σοῦ ἐχθρότητά τους, νά κτυπήσουν, νά ἐξευτελίσουν, νά ἀφανίσουν τήν ἁγία πατροπαράδοτο πίστι μας.

Δῶσε μετάνοια καί συναίσθησι τῆς ἀποστασίας τους καί τοῦ ἐγκλήματος ποῦ ἐπιχειροῦν κατά τοῦ πιστοῦ λαοῦ Σου καί τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Σου. Καί ἐμᾶς στερέωσε στήν πίστι καί τήν ὁμολογία Σου.

Εὐλογημένε Ἰησοῦ,

Παρηγόρησε, φώτισε, ἐνίσχυσε ὅσους πιστούς Σου προσπαθοῦμε νά μὴ προδώσουμε τό Ἅγιο Βάπτισμά μας καί τό Ἅγιο Ὄνομά Σου.

Εὐλογημένε Ἐσταυρωμένε καί Ἀναστημένε Ἰησοῦ,

«Ἵσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις». Σῶσέ μας, ὁ δοξαζόμενος στόν Οὐρανό, ὁ παντοδύναμος Θεός καί Σωτήρας μας.

Χριστός Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Ἅγιον Πάσχα 2006





Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΝΗΨΕΩΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΩΣΙ(*)

Σεβασμιώτατε,

Εύρισκόμεθα μέσα στον Ίερό Ναό της Παναγίας μας, ή οποία πρώτη ανέβηκε την κλίμακα όλων των αρετών και μᾶς ἐδίδαξε, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς στήν ὁμιλία του στά Εἰσόδια¹, τόν τρόπο τῆς ἐνώσεώς μας μέ τόν Θεό.

Ἐπίσης, ἡ Ἐκκλησία μας σήμερα ἐορτάζει τήν μνήμη τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ὁποίου ἡ μεγάλη προσφορά ἔγκειται στό ὅτι ἐθεμελίωσε θεολογικῶς τήν ἡσυχαστική παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας, συνοψίζοντας ὅλους τοὺς πρῖν ἀπό αὐτόν ἁγίους Πατέρας, καί διέκρινε στόν Θεό Οὐσία καί Ἄκτιστες Ἐνέργειες. Ἔτσι κατέστη τό ἀνάχωμα τόσο ἀπέναντι στήν Δυτική ὀρθολογιστική θεολογία ὅσο καί στοὺς Ἀνατολικούς νοησιαρχικούς θεολόγους.

Στηρίζομαι στίς πρεσβεῖες τῆς Παναγίας μας, στίς ἱκεσίες τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, στίς εὐλογίες Σας καί

(*) Ὅμιλία τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου Γρηγοριάτου εἰς τόν Ίερόν Ναόν Παναγίας Φανερωμένης Κοζάνης, κατά τήν Β΄ Κυριακήν τῶν Νηστειῶν τοῦ 2006.

1. Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ ἔργα, Ε.Π.Ε., τόμ. 11ος.

στίς εὐχές τοῦ σεβαστοῦ Γέροντά μου, ὥστε ἡ ὁμιλία μου, μέ θέμα: «Ἡ σημασία τῆς νήψεως στόν ἀγῶνα γιά τήν Θεώσει», νά εἶναι πρὸς οἰκοδομήν καί ὠφέλειαν ὅλων μας.

Ἡ ὁδός τῆς Θεώσεως

Ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωσίν Του. Τοῦ ἔδωσε τήν δυνατότητα, ἐάν ὑπήκουε στό θεῖο Του θέλημα, νά μετέχη στό Φῶς Του καί νά ἔχη κοινωνία μαζί Του, νά δεχθῆ τήν Θεώσει, νά γίνῃ Θεός κατά Χάριν. Ἡ ἁμαρτία τῆς παρακοῆς ἐπλήρωσε τόν ἄνθρωπο, ἀνέκοψε τήν πορεία του πρὸς τήν Θεώσει. Ὄταν ὁ Ἀδάμ παρέβη τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ἀπέθανε, ὅπως εἶχε προειδοποιηθῆ. Ἀπέθανε πρῶτα τόν ψυχικό θάνατο καί ἀκολούθησε ὁ σωματικός θάνατος. Ὁ ψυχικός θάνατος ἦταν ὁ χωρισμός του ἀπό τόν Θεό.

Τήν θεόπλαστη ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ὁ Θεός ἐπροίκισε μέ ψυχικές δυνάμεις, τόν νοῦ, τόν λόγο καί τήν αἴσθησι, τά ὁποῖα συγκροτοῦν αὐτό πού λέμε καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Προτοῦ ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτήσῃ, οἱ ψυχικές του δυνάμεις ἦσαν καθαρές, ἔβλεπε νοερά τόν Θεό, αἰσθανόταν τόν Θεό, κοινωνοῦσε μαζί Του. Ὄταν ὁμως οἱ δυνάμεις αὐτές σκοτίσθηκαν μέ τήν ἁμαρτία, ἔπαυσαν πλέον νά λάμπωνται ἀπό τό Φῶς τοῦ Θεοῦ καί ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τήν παρηγορία του καί αἰσθάνθηκε γυμνός. Ἡ χαρά ἔγινε παρελθόν. Ἀκολούθησε θλίψις, πόνος, ὀδύνη. Ἐκλαιγε ὁ ἄνθρωπος τόν ἀπωλεσθέντα παράδεισο. Γιά νά παρηγορηθῆ ἔστρεψε τόν νοῦ του πρὸς τά ἔξω, ἀνέπτυξε μία ἐμπαθῆ σχέση πρὸς τήν κτίσι, ἐλπίζοντας νά εὔρη αὐτό πού ἀπώλεσε. Ἄντί ὁμως

χαρᾶς, ἐτρύγησε κόπο καί μόχθο. Αὐτονόμησε τήν λογική του, ἐρεῦνησε τήν κτίσι, οἰκοδόμησε τίς ἐπιστῆμες, ἀλλά καί ἐκεῖ δέν εὗρηκε ἀνάπαυσι. Μάλιστα ὠλίσθησε στήν ἔπαρσι καί τήν ἀλαζονεία, καμαρώνοντας τά ἔργα τῶν χειρῶν του. Ἐντυπωσιάσθηκε ἀπό τό κάλλος τοῦ νοός του, πού ἀπό τήν φύσι του ἔχει κάποιο νοερό φῶς, καί νόμισε γι' αὐτό ὅτι εἶναι θεός. Ἐσχάτη πτώσις!

Αὐτή ἦταν μέ λίγα λόγια ἡ εἰκόνα τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, ἕως ὅτου ἦλθε «τό Φῶς τό Ἀληθινόν, τό φωτίζον καί ἀγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον»². Ὁ Σαρκωθεῖς Κύριος μέ τήν Σταυρική θυσία Του μᾶς ἐξηγόρασε ἀπό τήν κατάρα τῆς ἁμαρτίας καί μέ τήν Ἀνάστασί Του ἐνέκρωσε τόν θάνατο καί μᾶς ἀνέστησε. Ἔδωσε πάλι τήν δυνατότητα σέ ὅσους μέ ὑπομονή ἀγωνιζόμεθα μέσα στήν Ἐκκλησία, σέ ὅλους ἐμᾶς πού ἀποτελοῦμε τό θεανθρώπινο Σῶμα Του, νά πορευθοῦμε τήν ὁδὸ τῆς Θεώσεως.

Εὐχαριστοῦμε τόν Κύριο γιά τό δῶρο τῆς δημιουργίας μας, ἀλλά ἀπείρως περισσότερο τόν εὐγνωμονοῦμε γιά τό δῶρο τῆς θεουργίας μας!

Καί ποιὰ εἶναι ἡ ὁδός πού ὁδηγεῖ στήν Θέωσι;

Εἶναι ἡ ὁδός τῆς ὑπακοῆς στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τῆς τηρήσεως τῶν θεῶν Του ἐντολῶν, τῆς μετανοίας. Εἶναι ἡ ὁδός τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ νοῦ στήν καρδιά καί τῆς ἀπό ἐκεῖ ἀναβάσεώς του στό Θεό. Εἶναι ὁ ἀγώνας πού δέν ἔκανε ὁ πρωτόπλαστος ἄνθρωπος.

2. Εὐχή τῆς Α΄ Ὑρας.

Ὁ ἀγώνας αὐτός δέν εἶναι εὐκόλος, ὅπως οἱ σωματικές ἀσκήσεις. Ἔχει δυσκολία, γιατί τήν ἐπιστροφή μας πρὸς τόν Θεό ἀντιστρατεύεται ὁ ἀντίδικός μας, ὁ ἀντίπαλος ἐχθρός μας, ὁ διάβολος, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά μᾶς ἐλκύσῃ πρὸς τά κάτω μέ τούς λογισμούς καί τίς φαντασίες. Ὁ πόλεμος αὐτός φαίνεται σκληρός καί δύσκολος, ἀλλά μποροῦμε νά τόν φέρουμε εἰς πέρας, διότι, ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἔχουμε ὀπλισθῆ μέ τά κατάλληλα ὄπλα: «Ἐν σαρκί γάρ περιπατοῦντες οὐ κατά σάρκα στρατευόμεθα· τά γάρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλά δυνατά τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων· λογισμούς καθαιροῦντες καί πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατά τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καί αἰχμηλοῦντες πᾶν νόημα εἰς τήν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ»³. Καί ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐπίσης: «Διό ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύρας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίατε ἐπὶ τήν φερομένην ὑμῖν χάριν...»⁴.

Τόν νοερό αὐτόν ἀγώνα περιγράφει ὁ μακαριστός γέρων Παΐσιος ὡς ἐξῆς: «Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀρχίσῃ νά κἀνῃ ἐσωτερική ἐργασία, παρακολουθεῖ τόν ἑαυτό του, προσπαθεῖ νά διώχνῃ τούς κακούς λογισμούς καί νά καλλιεργῇ τούς καλούς. Συνεχίζοντας αὐτήν τήν προσπάθεια, φθάνει μετὰ ἀπό ἕνα χρονικό διάστημα νά ἔχῃ μόνον καλούς λογισμούς. Ἀπό τό διάστημα πού εἶχε τούς κακούς λογισμούς στόν κόσμο, θά ἐξαρηθῆ καί τό διάστημα πού θά χρειασθῆ γιά νά φύγουν. Στήν συνέχεια, σιγά-σιγά σταματοῦν καί οἱ καλοί

3. Β΄ Κορ. ι΄ 4-6.

4. Α΄ Πέτρ. α΄ 13.

λογισμοί και φθάνει σε ένα άδειασμα. Τότε περνά μία περιόδο που δεν έχει ούτε καλούς ούτε κακούς λογισμούς. Αυτή ή φάση φέρνει και κάποια ανησυχία στην ψυχή και ο άνθρωπος αρχίζει να αναρωτιέται: “Τί συμβαίνει; Τί γίνεται τώρα; Είχα κακούς λογισμούς, έφυγαν, ήρθαν καλοί. Τώρα δεν έχω ούτε κακούς ούτε καλούς”. Μετά από αυτό τό άδειασμα γεμίζει ο νοῦς με τήν θεία Χάρη και έρχεται ο θεϊός φωτισμός»⁵.

Ἡ οὐσία τῆς νήψεως

Ὁ άγώνας για τήν έπιστροφή τοῦ νοῦ στην καρδιά, σύμφωνα με τήν πατερική όρολογία, λέγεται νοερά έργασία και περιλαμβάνει τήν νήψι και τήν νοερά προσευχή.

Ἡ νήψις είναι ένας άγώνας, που αναπτύσσεται σε δύο στάδια. Τό πρώτο στάδιο άφορᾶ στην καθαρότητα τοῦ νοῦ. Ὁ νοῦς καθαρίζεται εύκολα, αλλά και εύκολα μολύνεται. Καθαρίζεται, όταν ασχολούμεθα με τήν ανάγνωσι τῶν Αγίων Γραφῶν και τῶν έργων τῶν Αγίων Πατέρων, όταν κοιπάζουμε στην νηστεία, τήν άγρυπνία, τήν ήσυχία, και όταν αποφεύγουμε τίς ψυχοφθόρες συναναστροφές. Μολύνεται αντίθετως, όταν καλλιεργούμε έμπαθεϊς λογισμούς ή προσλαμβάνουμε με τίς αισθήσεις μας άμαρτωλές έξωτερικές έντυπώσεις. Είναι αυτές που τήν ώρα τῆς προσευχῆς έρχονται στόν νοῦ μας και μάς έμποδίζουν να κάνουμε καθαρή προσ-

5. Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου, *Λόγοι*, τόμ. Γ΄ (Πνευματικός άγώνας), έκδ. Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου «Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ο Θεολόγος», Σουρωτή Θεσ/νίκης 2001, σελ. 60.

ευχή. Ἡ άποφυγή λοιπόν τῶν έξωτερικῶν παραστάσεων και ή συγκέντρωσις τοῦ νοῦ συνιστοῦν τό πρώτο στάδιο τῆς νηπτικῆς έργασίας.

Τό δεύτερο στάδιο άφορᾶ στην καθαρότητα τῆς καρδιάς. Συνίσταται στην συνέλξι (μάζεμα) τοῦ νοῦ και τήν κατάβασί του στην καρδιά, όπου όπλισμένος με τήν προσευχή «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ έλέησόν με τόν άμαρτωλόν» στέκεται σαν φύλακας και φρουρός και έμποδίζει τήν είσοδο κάθε έμπαθεῦς λογισμοῦ και φαντασίας. Σε αυτό άκριβῶς έγκειται ή οὐσία τῆς νηπτικῆς έργασίας, ή όποία έχει ως σκοπό τήν άπάθεια. Ἡ έργασία αυτή είναι επίπονος, μακροχρόνιος, αλλά και πρόξενος πολλῶν εύλογιῶν.

Τώρα μποροῦμε να όρίσουμε, τί είναι νήψις. Κατά τόν άγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο: «Γρηγορήσεως έπίτασις ή νήψις έστίν»⁶. Νήψις είναι ο δρόμος για τήν τήρησι κάθε έντολης τοῦ Θεοῦ και τήν άπόκτησι κάθε άρετῆς. Κατά τόν άγιο Ἡσύχιο τόν Πρεσβύτερο⁷, ή νήψις λέγεται και καρδιακή ήσυχία. Ὁ άγιος Ἡσύχιος παρομοιάζει τό έργο τῆς νήψεως με αυτό τῆς άράχνης. Ἡ άράχνη πλέκει τόν ιστό της, που συμβολίζει τό σύνολο τῶν ψυχοσωματικῶν δυνάμεων τοῦ ανθρώπου, και ή ίδια (ως νοῦς) караδοκεϊ πότε θά έμφανισθῆ κάποιο ζωύφιο (δηλ. έμπαθεϊς λογισμός) για να τό νεκρώση.

6. *Υπόμνημα εις τήν Α΄ προς Θεσσαλονικεϊς*, όμιλία Θ΄, παράγο. γ΄, PG 62, 450.

7. *Φιλοκαλία*, τόμ. Α΄, έκδ. ΑΣΤΗΡ, Άθήναι 1974, σελ. 141.

Τό ἔργο τῆς νήψεως

Ἡ πολιορκητική μηχανή, τὴν ὁποία χρησιμοποιεῖ ὁ διάβολος προκειμένου νά ἀλώσῃ τὴν ψυχὴ, εἶναι οἱ λογισμοὶ καὶ οἱ φαντασίες. Ὅταν ἓνας ἁμαρτωλὸς λογισμὸς ἔρχεται στὸν νοῦ, αὐτὸ ὀνομάζεται προσβολή καὶ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτο στάδιο ἐξελίξεως τοῦ πειρασμοῦ. Ἡ προσβολὴ δὲν λογίζεται ὡς ἁμαρτία, γιατί εἶναι ἔργο τοῦ διαβόλου καὶ ὄχι τῆς θελήσεώς μας.

Τὸ ἐπόμενο στάδιο εἶναι ὁ συνδυασμὸς. Ἡ ἡδονικὴ εἰκόνα συνεχίζει νά ἀπασχολῇ τὸν νοῦ καὶ ἀρχίζει ἢ συζητήσεις μὲ τὸν ἐμφανισθέντα λογισμὸ εἴτε ἐμπαθῶς εἴτε ἀπαθῶς. Ἡ στάσις αὐτὴ λογίζεται ὡς μισή πτώσις, γιατί καὶ τότε ὁ νοῦς ἔχει πάθει ζημίαν, ἐπειδὴ τὸν ἐμόλυνε ὁ διάβολος. Δηλαδή, ὅπως ἔλεγε ὁ π. Παΐσιος, «εἶναι σάν νά ἦρθε ὁ διάβολος καὶ τοῦ λέμε: «Καλημέρα, τί γίνεται; Καλά; Κάθησε νά σέ κερᾶσω. Ἄ, ὁ διάβολος εἶσαι; Φύγε γρήγορα». Ἄφου εἶδες ὅτι εἶναι ὁ διάβολος, γιατί τὸν ἔβαλες μέσα; Τὸν κέρασες καὶ θά ξανάρθῃ»⁸.

Ἀκολουθεῖ ἡ συγκατάθεσις, δηλαδή ἡ ἡδονικὴ στροφὴ τῆς ψυχῆς στὸν λογισμὸ. Ἐδῶ ὑπάρχει ἁμαρτία. Ἐπεταῖ ἡ αἰχμαλωσία, ὅπου ὁ λογισμὸς δεσπόζει στὸν νοῦ καὶ τὴν θέλησι τοῦ ἀνθρώπου. Τέλος ἀπομένει ἡ πρᾶξις, ἡ ὁποία, δοθείσης εὐκαιρίας, θά πραγματοποιηθῇ. Καὶ ὅταν ἡ πρᾶξις ἐπαναλαμβάνεται καὶ πολυκαιρίσῃ, ἔχουμε τὸ πάθος, τὸ ὁποῖο

8. Γέροντος Παΐσιου Ἀγιορείτου, *Λόγοι*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 67.

ἀπὸ τὴν πολλὴ συνήθεια κάνει τὴν ψυχὴ νά παραδίδεται μόνο σ' αὐτό.

Ὅταν ἀσχοῦμε νηπτική ἐργασία, προσπαθοῦμε μὲ μία βουλητικὴ κίνησι νά ἀπωθήσουμε τὸν ἐμπαθῆ λογισμὸ. Οἱ ἄγιοι Πατέρες συνιστοῦν νά τὸν ἀπορρίπτουμε ἀμέσως, ὅταν εὐρίσκεται στὸ στάδιο τῆς προσβολῆς. Ἐάν μὲ τὴν βοήθεια τῆς προσευχῆς τὸ ἐπιτύχουμε, ἀναχαιτίζεται ἡ ἁμαρτία. Διαφορετικὰ χρειάζεται μετάνοια καὶ ἐξομολόγησις. Ἡ διαρκὴς ἐγρήγορσις γιὰ τὴν ἀπώθησι τοῦ λογισμοῦ εἶναι ἀκριβῶς ἡ νῆψις. Ὁ προφήτης Δαυὶδ τὴν περιγράφει πολὺ χαρακτηριστικά: «Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἢ ταλαίπωρος... μακάριος ὅς κρατήσῃ καὶ ἐδαφίῃ τὰ νήπια σου πρὸς τὴν πέτραν»⁹. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος εἶναι ἡ ἁμαρτία. Μακάριος, λέγει ὁ Ψαλμωδός, εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θά συλλάβῃ τὰ νήπια τῆς ἁμαρτίας, δηλαδή τούς λογισμούς, καὶ θά τὰ συντρίψῃ ἐπάνω στὴν πέτρα, πού εἶναι ὁ Χριστός, ἐπικαλούμενος τὴν βοήθεια Του μὲ τὴν εὐχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλό».

Ἐπάρχει καὶ ἓνας δεύτερος τρόπος ἀντιμετώπισεως τῶν λογισμῶν, ὁ λεγόμενος ἀντιρρητικός. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἀντιμετωπίζουμε τὸν λογισμὸ μὲ διάλογο. Ἐνας ἀρχάριος ὅμως, ἔστω καὶ ἄν ἡ θέλησίς του εἶναι ἀντίθετη στὸν λογισμὸ, δὲν θά ὠφελῆθῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν μέθοδο. Ἀντιθέτως θά ταλαιπωρηθῇ πολὺ, διότι, ἄν φέρῃ ἓνα ἐπιχείρημα ἐναντίον τοῦ λογισμοῦ, ὁ διάβολος θά φέρῃ δέκα καὶ, μὲ τὴν πείρα τῶν αἰώνων πού ἔχει, θά προκαλέσῃ ζημίαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει

9. Ψαλμ. ρλζ' 8-9.

δέν θά «ἐξέλθῃ καθαρός». Ἡ ἀντιρρητική μέθοδος ἐφαρμόζεται μόνο ἀπό τούς τελείους. Αὐτήν ἐφήρμοσε καί ὁ Κύριος στούς τρεῖς πειρασμούς πού ἐδέχθη στήν ἔρημο¹⁰.

Νηπτική ἐργασία ἀπαιτεῖται στό πρῶτο στάδιο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, πού εἶναι ἡ κάθαρσις, καί στό δεύτερο, πού εἶναι ὁ φωτισμός-ἀπάθεια. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα, πού εἶναι τό στάδιο τῆς τελειώσεως-θεωρίας, ὁ ἄνθρωπος ζῆ μέσα στήν Χάρι τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά καί στήν περίπτωσι τῶν τελείων, ὅταν ὑποχωρῇ ἡ Χάρις, πάλι χρειάζεται ἡ νῆψις.

Ἡ νῆψις ἔργον ὅλων τῶν Χριστιανῶν

Μερικοί ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ νῆψις καί ἡ νοερά προσευχή εἶναι ἔργο μόνον τῶν Μοναχῶν. Ὅμως ἡ νῆψις εἶναι μία ἀρετή πού μπορεῖ νά γίνῃ κτῆμα κάθε πιστοῦ χριστιανοῦ, διότι, ὅπως λέγει καί ὁ π. Εὐσέβιος Βίττης, «ένα εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ γιά ὅλους καί μία ἡ πνευματική καρποφορία πού ζητεῖται ἀπό ὅλους μας».

Θά σᾶς ὑπενθυμίσω τό γνωστό περιστατικό ἀπό τόν βίο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ¹¹, τό σχετικό μέ τόν ἡσυχαστή Ἰώβ ἀπό τήν Σκήτη τῆς Βεροίας. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος συνομιλώντας μέ τόν π. Ἰώβ ἔλεγε, πώς κάθε Χριστιανός πρέπει νά ἀγωνίζεται πάντοτε καί νά προσεύχεται ἀκατάπαυστα, ὅπως παραγγέλλει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε». Ὁ π. Ἰώβ τά ἐθεώρησε ὡς καινοτομία καί ἄρ-

χισε νά ἀντιλέγῃ στόν Ἅγιο, πώς ἡ νῆψις καί ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή εἶναι μόνο γιά τούς ἀσκητάς καί τούς Μοναχοῦς πού εἶναι ἔξω ἀπό τόν κόσμο καί τούς περισπασμούς, καί ὄχι γιά τούς λαϊκοῦς πού ἔχουν τόσες μέριμνες. Ὁ θεῖος Γρηγόριος ἀποφεύγοντας τήν πολυλογία καί τήν φιλονεικία ἐσιώπησε καί ἐπῆγε ὁ καθένας στό κελλί του. Τήν ὥρα πού προσήυχετο ὁ π. Ἰώβ, ἐμφανίσθηκε Ἄγγελος Κυρίου, ὁ ὁποῖος τόν ἤλεγξε, ἐπειδή ἐφιλονείκησε μέ τόν ἅγιο Γρηγόριο καί ἠρνεῖτο ὅτι ἡ νοερά καί ἀδιάλειπτος προσευχή εἶναι σωτήριος γιά ὅλους τούς Χριστιανούς.

Ἀλλά καί ὁ πατέρας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὁ Κωνσταντῖνος, ἄν καί ἦταν ὑψηλόβαθμος συνεργάτης τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου, ἀσκοῦσε συνάμα τήν νοερά προσευχή. Οἱ διοικητικές μέριμνες τῆς αὐτοκρατορίας δέν ἐμπόδιζαν τήν νηπτική ἐργασία του. Ὅταν κατά τίς συνεδριάσεις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συνελαμβάνετο ἀφηρημένος, ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας ἔλεγε: «Ὁ Κωνσταντῖνος ἔχει δικές του ἔγνοιες, ὁ μακάριος, καί ἐκεῖνες δέν τόν ἀφήνουν νά προσέξῃ στά λόγια μας. Ὁ νοῦς του εἶναι προσηλωμένος στά ἀληθινά καί οὐράνια καί γιά τοῦτο λησιμονεῖ τά ἐπίγεια, ἐπειδή ὅλη ἡ προσοχή του εἶναι στήν προσευχή καί στόν Θεό»¹².

10. Βλ. ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, *Λόγος ΙΕ΄, Περί ἀγνείας*, 20.

11. *Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν*, ἔκδ. «Περιβόλι τῆς Παναγίας», Θεσ/νίκη 2002, τόμ. Ε΄, σελ. 314-315.

12. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 316.

Προϋποθέσεις αποκτήσεως τῆς νήψεως

Νῆψις καί προσευχή

Ὅπως εἶπαμε καί προηγουμένως, ἡ νῆψις καί ἡ προσευχή μαζί συνιστοῦν τό ἔργο τῆς Ἱερᾶς Ἡσυχίας, ἡ ὁποία κατά τόν Μ. Βασίλειο εἶναι «ἀρχή καθάρσεως τῆς ψυχῆς»¹³. Δέν μπορεῖ νά νοηθῆ νῆψις χωρίς τήν προσευχή οὔτε καί τό ἀντίθετο. Δέν μπορούμε νά πορευθοῦμε σέ πόλεμο ἀπρόσεκτα (χωρίς νῆψι) καί ἄοπλοι (χωρίς προσευχή). Ἐπειδή στόν πόλεμο κατά τῶν ἀμαρτωλῶν λογισμῶν μας ἔχουμε ἀντιμέτωπο τόν διάβολο, τόν κόσμο καί τόν ἐμπαθῆ ἑαυτό μας, ἐπιβάλλεται ἡ συμπόρευσις τῆς προσευχῆς μέ τήν νῆψι. Αὐτό παραγγέλλει καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν λέγη: «ἐνδύσασθε τήν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρός τό δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρός τάς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου... διά τοῦτο ἀναλάβετε τήν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πονηρᾶ... διά πάσης προσευχῆς καί δεήσεως»¹⁴.

Σ' αὐτόν τόν πόλεμο, ὅσο δυνατοί καί ἄν εἴμαστε, δέν μπορούμε νά νικήσουμε μόνοι μας. Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντισταθοῦμε (νῆψις) χωρίς τήν ἐπίκλησι τοῦ θεοῦ Ὀνόματος. Ἡ μονολόγιτος εὐχή μαζί μέ τήν νῆψι ἄς εἶναι τά ἀκαταμάχητα ὄπλα μας κατά τοῦ αἰωνίου ἐχθροῦ. Αὐτό εἶναι τό καταστάλαγμα τῆς πνευματικῆς πείρας. Ὅπως καί τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Μαξίμου Ἰβηρίτου, ὁ ὁποῖος προέτρεπε τούς

13. Ἐπιστολή 2.

14. Ἐφ. ζ' 11-18.

πιστούς πού πήγαιναν νά τόν συμβουλευθοῦν: «χρειάζεται προσοχή καί προσευχή».

Ἡ νῆψις βοηθεῖ πολύ, ὥστε ἡ προσευχή μας νά γίνεται μέ σωστό τρόπο. Χωρίς νῆψι ἡ προσευχή μπορεῖ νά ἐκπέση σέ φαντασιοκοπία, ὄνειροπόλησι ἢ ρεμβασμό. Ἡ ἐνδεχομένως σέ μία νοησιαρχική-διανοητική προσευχή, κατά τήν ὁποία ἡ προσοχή μας συγκεντρώνεται στόν ἐγκέφαλο, πλάθοντας θεωρίες καί φιλοσοφίες¹⁵.

Νῆψις καί ἡσυχία

Στό ἔργο τῆς νήψεως βοηθοῦμεθα πολύ ἀπό τήν ἡσυχία (ἡσυχία ἐδῶ ἐννοοῦμε τήν ἀπουσία θορύβων). Οἱ θόρυβοι φέρουν διάσπασι τῆς προσοχῆς. Ἐμεῖς οἱ ἀρχάριοι εἶναι πολύ δύσκολο νά ζοῦμε πνευματική ζωή εὐρισκόμενοι σέ περιβάλλον μέ θορύβους. Ἄλλωστε καί οἱ ἄνθρωποι πού δέν κἀνουν πνευματική ζωή, ὅταν τούς δοθῆ ἡ εὐκαιρία, φεύγουν στήν ὑπαιθρο, γιά νά καθαρίσῃ λίγο τό μυαλό τους.

Ὅμως ἡ ἡσυχία χωρίς τήν νῆψι προκαλεῖ πλῆξι. Ἡσυχία μέ νῆψι καί προσευχή εἶναι ἡ τελειότερη ὁδός πού μᾶς ἐνώνει μέ τόν Θεό. Πολύ θά μᾶς ὠφελήσῃ, ἄν κάθε ἡμέρα, ἔστω καί γιά λίγο στήν ἀρχή, ἡσυχάζουμε στό δωμάτιο μας καί ἐκεῖ μόνοι μόνοι τῷ Θεῷ προσφέρουμε τήν λογική μας λατρεία, προσέχοντας τούς λογισμούς μας καί ζητώντας μέ προσευχή τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Μέ τόν τρόπο αὐτό σύντομα θά ἀποκτήσουμε τήν καλή συνήθεια τῆς νηπτικῆς ἐργασίας καί θά δια-

15. Πρβλ. Ἀρχιμ. Σωφρονίου, Ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου, Ἑσσεξ Ἀγγλίας 1995, σελ. 170-171.

πιστώσουμε ότι «ὁ Θεός οὐ μακράν ἀφ' ἡμῶν». Μπορεῖ νά εἴμεθα στό κέντρο τῆς Ἀθήνας καί νά ἔχουμε τήν αἴσθησι ὅτι εὐρισκόμεθα στήν βαθύτερη ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ὁ π. Πορφύριος, ὁ ὁποῖος λειτουργοῦσε σέ παρεκκλήσιο κοντά στήν Ὁμόνοια, αἰσθανόταν ὅτι εὐρίσκετο στά Καυσοκαλύβια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ ἡσυχία καί ἡ νῆψις φέρουν τήν νέκρωσι τοῦ κόσμου, πού εἶναι ὄχι μόνο τό νά ἀπομακρυνθῆ κάποιοι σωματικά ἀπό τήν ἐμπαθῆ σχέσι πρὸς τά πράγματα τοῦ κόσμου, ἀλλά καί τό νά μὴ ἐπιθυμῆ κάποιο ἀπό τά “ἀγαθά” του.

Ἐπίσης, ὅταν ἡσυχάζουμε, ἐπειδὴ εὐκόλα συγκεντρώνουμε τόν νοῦ μας, μποροῦμε νά ἐρευνήσουμε καλλίτερα καί τά βαθύτερα τῆς καρδιάς μας. Μὲ τόν τρόπο αὐτό ἀνακαλύπτουμε ἀτοπήματά μας, τά ὁποῖα σέ περιβάλλον θορύβων δέν συλλαμβάνονται ἀπό τίς κεραιές τῆς συνειδήσεώς μας. Ἔτσι, ἡσυχία καί νῆψις προάγουν τό ἔργο τῆς μετανοίας μας καί δέν ἀφήνουν νά ἔχουμε ἀνεξόφλητες ἐπιταγές τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως.

Νῆψις καί κόπος

Ἐάν «τά ἀγαθά κόποις κτῶνται», πόσο μᾶλλον οἱ δωρεές τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι αἰώνιες καί ἄφθαρτες. Γιά νά ἀποκτήσουμε τήν νῆψι, ἀπαιτεῖται ὑπομονή καί κόπος, ὅπως λέγει τό Πατερικό ἀπόφθεγμα: «δός αἷμα καί λάβε Πνεῦμα», διότι «εἶναι ἐκ φύσεως ἀδύνατον, ἓνα πρᾶγμα ἀσώματο (ὅπως ὁ νοῦς) νά περιορίζεται ἐντός τοῦ σώματος. Ὅλα ὁμως εἶ-

ναι δυνατά σέ ἐκεῖνον πού ἀπέκτησε μέσα του τόν Θεό»¹⁶. Πράγματι, ὁ νοῦς μας πολύ εὐκόλα διαχέεται πρὸς τά ἔξω. Πρέπει νά ἔχουμε πάντα τήν προσοχή νά τόν ἐπαναφέρουμε γρήγορα, γιατί, ἂν χρονίσῃ πρὸς τά ἔξω, δύσκολα τόν μαζεύουμε. Ἡ συνεχῆς αὐτὴ ἐναλλαγή κουράζει. Πολλές φορές φέρει καί ἀπογοήτευσι. Ἄς κάνουμε ὁμως ὑπομονή, μέχρι νά γευθοῦμε τίς πρῶτες δωρεές τοῦ Θεοῦ, γιά νά γλυκαθῆ ὁ νοῦς μας ἀπό αὐτές. Ἄς γνωρίζουμε ὅτι ὁ κόπος μας ἀμείβεται μὲ καθαρότητα λογισμῶν, φωτεινό πρόσωπο, γνῶσι Θεοῦ, ἐμπειρία θείου Φωτός (Θέωσι).

Ἀλήθεια, θέλουμε νά ἀνεβοῦμε στόν οὐρανό, νά τύχουμε τῆς μακαριότητος, τῆς κοινωνίας μὲ τοὺς Ἀγγέλους καί τοὺς Ἁγίους, νά ἐνωθοῦμε μὲ τόν Θεό, νά κληρονομήσουμε τήν Βασιλεία Του, τήν ἀθάνατο Ζωή, καί δειλιάζουμε ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται κόπος, ἄσκησις ἢ καί στέρησις κάποιων ἐπιγείων “ἀγαθῶν”; Πόσες φορές γιά τήν ἀπόκτησι κοσμικῶν πραγμάτων δέν θέτουμε σέ κίνδυνο τήν ζωὴ μας; Πῶς, ἐνῶ δέν δειλιάζουμε γιά ματαίους κόπους, στενοχωρούμεθα ὅταν κοπιάσουμε λίγο γιά τά οὐράνια;

Ὁ γέρον Παΐσιος, ὁ ὁποῖος εἶδε τήν ἀγία μεγαλομάρτυρα Εὐφημία, περιγράφει ὡς ἔξης τόν πόθο της γιά πολύ περισσότερα μαρτύρια χάριν τοῦ Χριστοῦ:

«Μετά μοῦ διηγήθηκε τήν ζωὴ της. ἤξερα ὅτι ὑπάρχει μιά ἀγία Εὐφημία, ἀλλά τόν βίον της δέν τόν ἤξερα. Ὅταν μοῦ διηγεῖτο τά μαρτύρια της, ὄχι ἀπλῶς τά ἄκουγα, ἀλλά σάν νά τά ἔβλεπα, τά ζοῦσα. Ἐφριξα! Πά, πά, πά!

16. Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, *Λόγος ΚΣΤ', Περὶ διακρίσεως*, 52.

- Πώς άντεξες τέτοια μαρτύρια; ρώτησα.

- Άν ήξερα τί δόξα έχουν οί Άγιοι, θά έκανα ό,τι μπορούσα νά περάσω πιό μεγάλα μαρτύρια»¹⁷.

Άς είναι πρός παρηγορίαν μας ό άγιοστάλακτος λόγος τής Άγίας.

Άκόμη άς γνωρίζουμε, ότι ή ύπομονή και ή έπιμονή στόν άγώνα για τήν σταθεροποίησι τής άρετής τής νήψεως φέρει τήν καλή συνήθεια (έξι), ή όποία μέ τήν πολυκαιρία γίνεται δευτέρα φύσις και μās καθιστά δυσκινήτους πρός τό κακό.

Νήψις και μέριμνες

Είναι αλήθεια ότι νήψις και βιοτικές μέριμνες δέν συνυπάρχουν εύκολα.

Ίσως έρωτήσετε: Είμεθα στόν κόσμο και έχουμε άνάγκες, ύποχρεώσεις και μέριμνες. Πώς νά κρατάμε τήν νήψι;

Πράγματι υπάρχουν άνάγκες, ύποχρεώσεις και μέριμνες. Κανείς δέν άμφιβάλλει γι' αυτό. Όμως άς αναρωτηθούμε πόσες από αυτές είναι περιττές. Άρα λοιπόν ποιό είναι τό μέτρο; Ό άπόστολος Παύλος μās τό ύποδεικνύει: «Ουδέν γάρ είσηνέγκαμεν είς τόν κόσμον, δήλον ότι ουδέ έξενεγκείν τι δυνάμεθα: έχοντες δέ διατροφάς και σκεπάσματα, τούτοις άρκεσθησόμεθα¹⁸. Δηλαδή, νά άρκούμεθα στα άναγκαία. Μία ιεράρχησις τών φροντίδων μας είναι άναγκαία, αλλά έτσι όπως θέλει ό Χριστός. Και τί θέλει ό Χριστός; «Ζητείτε δέ πρῶτον τήν Βασιλείαν του Θεού και τήν δικαιοσύνην Αύ-

17. Ίερομ. Ίσαάκ, *Βίος Γέροντος Παΐσιου του Άγιορείτου*, ένθ' άνωτ. σελ. 226.

18. Α΄ Τιμ. ζ΄ 7-8.

του, και ταυτα πάντα προστεθήσεται υμίν»¹⁹. Άς θυμηθούμε τίς μωρές παρθένες, οί όποίες, έπειδή είχαν άδιαφορία και δέν είχαν έγρήγορσι, κατεκρίθησαν. Γι' αυτό ό Κύριος είπε: «Γρηγορείτε».

Άκόμη, ή περίπτωσις τής Μάρθας και τής Μαρίας. Τί έπήνεσε ό Χριστός; Τήν μέριμνα τής Μάρθας ή τήν άγαθή μερίδα τής Μαρίας; Άς κλείσουμε τό θέμα για τίς μέριμνες, σέ σχέση με τήν νήψι, μέ τούς καταλυτικούς λόγους του Κυρίου μας: «Προσέχετε δέ έαυτοίς μήποτε βαρηθῶσιν υμῶν αί καρδίαι έν κραιπάλη και μέθη και μερίμναις βιωτικαίς, και αίφνίδιος έφ' υμάς έπιστή ή ήμέρα εκείνη. Ός παγίς γάρ έπελεύσεται επί πάντας τούς καθημένους επί πρόσωπον πάσης τής γής. Άγρυπνείτε ουν έν παντί καιρω δεόμενοι, ίνα καταξιωθίτε εκφυγείν πάντα τά μέλλοντα γίνεσθαι, και σταθίηναι εμπροσθεν του Υίου του ανθρώπου»²⁰.

Έδώ πρέπει νά προσέξουμε κάτι πολύ σημαντικό. Όρισμένοι από έμάς συμβαίνει νά έχουμε φροντίδες αναγκαίες, πού δέν μās αφήνουν χρόνο και κουράγιο για νηπτική εργασία. Άς μή απογοητευόμεθα. Και όταν άκόμη “πνιγόμεσθε” μέσα σέ τέτοιες αναγκαίες φροντίδες, πού από θυσιαστική άγάπη έχουμε αναλάβει, ό Χριστός δέν μās στερεί τήν Χάρι Του. Συχνά κάποιες εύλαβεΐς ψυχές διερωτώνται, τί θά απογίνουν, άφοϋ δέν μπορούν νά κάνουν στοιχειωδώς τήν προσευχή τους. Πρέπει νά γνωρίζουμε ότι, όταν από άγάπη στόν Χριστό θυσιαζόμεσθε για τόν συνάνθρωπό μας (τά

19. Ματθ. ζ΄ 33.

20. Λουκ. κα΄ 34-36.

παιδιά μας, τούς ασθενείς μας), τότε μέσα στην έντολή της αγάπης, όπως λένε οι Άγιοι Πατέρες, εύρσκεται ο ίδιος ο Χριστός. Σέ όλες τις έντολές Του εύρσκεται ο Χριστός. Τηρώντας κάθε έντολή, κερδίζουμε τόν Χριστό, ένούμεθα μέ τόν Χριστό, απολαμβάνουμε τήν Χάρι του Θεού, θεούμεθα.

Νήψις και μνήμη θανάτου

Ο θάνατος είναι τό μόνο σίγουρο και βέβαιο γεγονός της ζωής μας. Εάν δειλιάζουμε μπροστά του, είναι φυσικό. Εάν τρέμουμε, σημαίνει ότι έχουμε άμαρτίες πού μās βαραίνουν. Οί κακοί λογισμοί, όταν τούς έγκολπωθοϋμε, προκαλοϋν τόν άργό θάνατο της ψυχής. Ο άγωνιστής της Βασιλείας τών Οϋρανών θέλει νά έχη ζωή μέσα του και γνωρίζει ότι, για νά φυλαχθῆ από τά θανατηφόρα πάθη και κυρίως από τήν υπερηφάνεια, πρέπει νά κατεβάξη τόν νοϋ του στόν Άδη (άκρον άωτον της νήψεως). Εκεί κλαίει και μετανοεί, έχει όμως τήν έλπίδα ότι θά τόν άνυψώση ο Θεός. Η βιωματική μνήμη του θανάτου μαζί μέ τήν νήψι μās έλευθερώνουν από τά σκληρά πάθη, όπως της υπερηφανείας, γιατί τίποτε δέν μπορεί νά αντισταθῆ στην φωτιά της μνήμης της κολάσεως, όπου όλες οι άμαρτίες λιώνουν και καθαρίζεται ἡ ψυχή. Μετά από αυτό τό λουτρό μās άνεβάξει ο Θεός καθαρούς μέχρι και τρίτου οϋρανοϋ.

Κλασικό παράδειγμα τέτοιου γενναίου άθλητοϋ είναι ο Άγιος Σιλουανός ο Άθωνίτης. Γνωρίζουμε από τόν βίο του μεγάλου αυτού έργατου της νηπτικής ζωής και νοεράς προσευχής, ότι ο Κύριος του έφανερώθη, για νά τόν βοηθήση νά απε-

λευθερωθῆ από τούς λογισμούς της υπερηφανείας, και του είπε: «Κράτει τόν νοϋ σου εις τόν Άδην και μή απελπίζου»²¹, τό όποιο και έτήρησε μέ άνδρειο άγώνα.

Οί άρετές της νήψεως και της μνήμης του θανάτου γεννοϋν ἡ μία τήν άλλη.

Νήψις και πνευματικός ζήλος

Ο άγαθός ζήλος είναι ένας άσίγαστος πόθος, ο όποιος φλέγει τήν ψυχή και τήν κάνει νά όρμη προς τό ποθούμενο, άψηφώντας κινδύνους και νικώντας τήν χάνωσι, όταν ἡ ψυχή διακατέχεται από θλίψεις και πειρασμούς. Ο ζήλος παρομοιάζεται μέ τόν σκύλο, ο όποιος, όταν από μακρυνά άντιληφθῆ κάτι ξένο, άμέσως φωνάζει και μέ τόν τρόπο αυτό είδοποιεί τό άφεντικό (τόν νοϋ) νά προσέχη. Ο ζήλος είναι φύλακας του νόμου του Θεού.

Η νήψις, ἡ όποία είναι μία έντατική έπιτήρησις του νοϋ στους λογισμούς, πολύ βοηθείται από τόν πνευματικό ζήλο, διότι εύκολα άνιχνεύει και αποδιώχνει τούς έμπαθείς λογισμούς. Άκόμη, ἡ νήψις μέ τήν βοήθεια του ζήλου άντιστέκεται στους τρεις ύπουλους γίγαντες έχθρούς, τούς όποιους έχει ο διάβολος ως ισχυρότατα όπλα κατά του άνθρώπου, δηλαδή τήν λήθη, τήν άγνοια και τήν άκηδία²².

21. Άρχιμ. Σωφρονίου, Ο Άγιος Σιλουανός..., ένθ' άνωτ. σελ. 275-282.

22. Βλ. Οσίου Μακαρίου του άσκητοϋ, έν Φιλοκαλία..., ένθ' άνωτ. σελ. 137-138.

Ἐπίλογος

Ἡ πεμπουσία τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ἡ νῆψις καί ἡ προσευχή. Ζοῦμε σέ μία ἐποχή, τῆς ὁποίας τό χαρακτηριστικό γνώρισμα εἶναι ἡ πνευματική ὀκνηρία, ἡ ὁποία μᾶς ὀδηγεῖ στό πνευματικό κενό. Ὁ ἄνθρωπος μέ τίς πολλές δραστηριότητές του προσπαθεῖ νά καλύψῃ αὐτό τό κενό, ἐπενδύοντας σέ ὅ,τι τοῦ προσφέρει ἡ καταναλωτική κοινωνία. Προσπαθεῖ νά ἱκανοποιηθῇ μέ ὅ,τι νεώτερο παράγει αὐτή καί ἀγωνίζεται μέ ὅλες τίς δυνάμεις του νά τό ἀποκτήσῃ. Ἀλλά στό τέλος πάντοτε εἰσπράττει τήν ἀπογοήτευσί. Οὐσιαστικά ζῆ τό δρᾶμα τοῦ Σισύφου.

Ἐμεῖς ὁμως ἐξαγορασθήκαμε ἀπό τήν κατάρα τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου μέ τό πανάγιο καί πολυτιμώτατο Αἷμα τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτός μᾶς ἀγάπησε μέ μία ἄπειρη ἀγάπη. Πράγματι, «μειζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τήν ψυχήν αὐτοῦ θῆ ὑπέρ τῶν φίλων αὐτοῦ»²³. Τί ζητεῖ ἀπό ἐμᾶς ὁ Χριστός; Νά ανταποκριθοῦμε στήν ἀγάπη Του τηρώντας τίς ἐντολές Του. «Ἐάν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς τηρήσατε»²⁴ καί «Αἱ ἐντολαί αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν»²⁵.

Μέ ὄπλο τήν πρός τόν Θεό καί τόν πλησίον ἔνθετη ἀγάπη μας, ἅς ξεκινήσουμε τόν ταπεινό ἀγώνα τῆς νήψεως. Καί ὅταν ὁ λογισμός μας φεύγῃ ἀπό τόν Χριστό, δεῖγμα τῆς ἀτελοῦς ἀγάπης μας πρός Αὐτόν, ἅς τόν ἐπαναφέρουμε γρή-

γορα στήν πηγὴ τῆς ἀθανάτου Ζωῆς. Γιατί ὁ Θεός εἶναι καθαρὸς καί πανάγιος καί, μόνον ὅταν καθαρίσουμε διά τῆς νήψεως καί τῆς προσευχῆς τόν νοῦ καί τήν καρδιά μας, τότε «ὀψόμεθα Αὐτόν καθὼς ἐστί»²⁶. Ἄς μὴ μᾶς γελά ὁ κόσμος μέ αὐτά που μᾶς προσφέρει, γιατί ἔχουμε ἐμπειρία ὅτι δέν ἀξίζουν.

Σεβασμιώτατε,

Εὐχηθῆτε νά ὀδεύσουμε καί ἐμεῖς τήν ὁδὸ τῆς Θεώσεως, πρεσβεῖαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, οὗ τήν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καί πάντων τῶν Ἁγίων, γιά νά καταπαύσωμε καί ἐμεῖς στήν ἀνέσπερο Βασιλεία τῆς Ἁγίας Τριάδος.

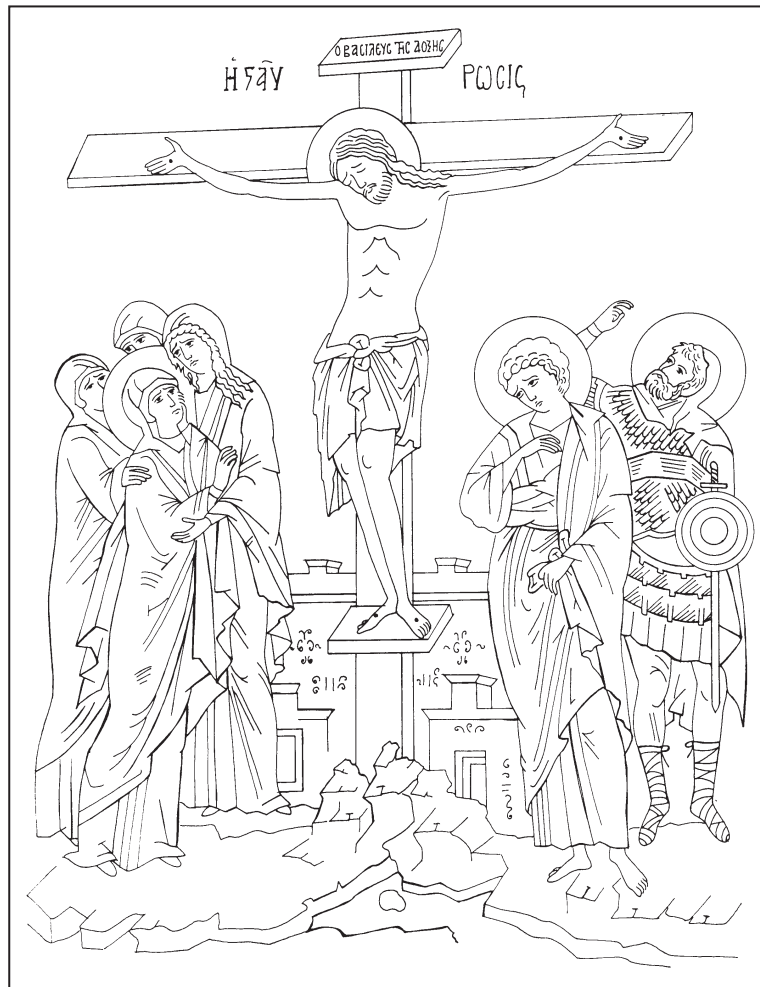


23. Ἰω. ιε' 13.

24. Ἰω. ιδ' 15.

25. Α' Ἰω. ε' 4.

26. Α' Ἰω. γ' 2.



ΠΟΡΕΙΑ ΑΣΚΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ
Τό εὐλογημένον Τριώδιον
καί ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή^(*)

Κάθε ἡμέρα καί κάθε ἑορτή γιά τόν μοναχό εἶναι ἡμέρα Σωτηρίας¹. Ὅμως τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου καί τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὁ μοναχός γίνεται πιό πρόθυμος στά ἀγωνίσματα τῆς ἀρετῆς. Ἡ ἅγια μας Ἐκκλησία μέ πολλή πνευματική σοφία ἔχει ὀρίσει τήν μεγάλη αὐτή περίοδο, πού ἀνοίγει μέ τήν Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου, ὡς περίοδο προετοιμασίας, προκειμένου νά ἑορτάσωμε ἀξίως τά Ἅγια Πάθη καί τήν λαμπροφόρο Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Ἐπιπλέον ὅμως καί ὡς περίοδο ἐντονωτέρου ἀγῶνος γιά τήν ἀληθινή ἀνάστασι ἀπό τήν αἰχμαλωσία τῶν παθῶν.

Σκιρτᾶ ὁ μοναχός, καθώς τό Ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου, τήν παραμονή τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου, ἐπείγεται νά ἀκούσῃ τά ὠραιότατα καί τόσο κατανυκτικά ἰδιόμελα, πού ἀρχίζουν μέ τό πασίγνωστο ἐκεῖνο: «Μή προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς ἀδελφοί· ὁ γάρ ὑψῶν ἑαυτόν ταπεινω-

(*) Τό κείμενο αὐτό ἀφορᾶ τούς μοναχοὺς καί κάθε ἀγωνιζόμενο Χριστιανό.

1. Β΄ Κορ. στ΄ 2, Ρωμ. ιγ΄ 11-12.

θήσεται». Στόν Ὅρθρο περιμένει νά ἀκούσῃ τό Κοντάκιον, στό ὁποῖο συνοπτικά καί ἐπιγραμματικά δίδεται τό πνευματικό μήνυμα τῆς ἡμέρας: «Φαρισαίου φύγωμεν ὑψηγορίαν, καί Τελώνου μάθωμεν τό ταπεινόν».

Σέ δύο μόνον προτάσεις ἡ Ὑμνολογία μᾶς δίδει τήν βάσι τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τήν ταπεινοφροσύνη! Γράφει ὁ συναξαριστής τῆς Κυριακῆς στό Ὑπόμνημά του: «Ἐπεὶ τοίνυν πρῶτον ὄπλον πρὸς ἀρετήν, μεταμέλεια καί ταπείνωση, καί αὐθις ἐμπόδιον πρὸς αὐτήν μέγιστον, ἀλαζονεῖα καί ἔπαρσις, τήν παροῦσαν ἀπό τοῦ θεοῦ Εὐαγγελίου ἀξιόπιστον παραβολήν, πρώτην πασῶν ἐκτιθέασι [οἱ Ἅγιοι Πατέρες] διὰ μέν τοῦ Φαρισαίου, τό τῆς ἀλαζονείας καί οἰήσεως ἀποθέσθαι πάθος ἡμᾶς προτρεπόμενοι· διὰ δέ τοῦ Τελώνου πάλιν, τό ἐναντίον τοῦ πάθους τούτου, τῆς ταπεινώσεως καί μετανοίας ἀντιποιεῖσθαι». Καί ὁ καθηγητής τοῦ κοινοβιακοῦ μοναχισμοῦ, ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὑπενθυμίζει σέ ἐμᾶς πού ἀκολουθήσαμε τήν μοναχική πολιτεία: «Ἡ ταπείνωση εἶναι ἡ πύλη τῆς οὐρανόβασιλείας πού εἰσάγει σ' αὐτήν ὄσους τήν πλησιάζουν. Νομίζω ὅτι γι' αὐτήν εἶπε ὁ Κύριος: “Καί εἰσελεύσεται ὁ βουλούμενος καί ἐξελεύσεται ἀφόβως ἐκ τοῦ βίου καί νομῆν εὐρήσει” καί γλῶσση μέσα στόν παράδεισο. Ὅλοι ὅσοι εἰσῆλθαν στήν μοναχική ζωὴ ἀπὸ ἄλλῃ θύρα αὐτοί εἶναι κλέπται καί λησταί τῆς ἰδικῆς τους ζωῆς»².

Ἡ ταπεινοφροσύνη δέν εἶναι μόνον ὁ εὐχυμος καρπὸς τῆς μακροῦς ἀσκήσεως, ἀλλὰ εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο καί εἰσα-

2. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΙΝΑΪΤΟΥ, ΚΛΙΜΑΞ, ἔκδ. Ι. ΜΟΝΗΣ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ, 1978, σελ. 272 (κεφ. 29).

γωγική ἀρετή. Ὁ ἀγώνας τοῦ μοναχοῦ εἶναι πάλιν «πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκοτούς τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικά τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανόις»³, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος. Στόν ἀγῶνα αὐτόν ἡ ταπεινοφροσύνη θά γίνῃ τό πλέον ἀπαραίτητο ὄπλο, ἡ ἀκαταμάχητη πανοπλία. Στά πρῶτα στάδια τῆς μοναχικῆς ζωῆς ἡ ταπεινοφροσύνη δέν θά ἔχη βέβαια φθάσει στίς ὑψηλές βαθμίδες τῆς⁴, ἀλλά τοῦλάχιστον οἱ πρῶτες τῆς μορφῆς πρέπει νά στολιζοῦν μία ψυχὴ πού ξεκινᾷ νά ἀφιερωθῇ στόν Θεό. Ἡ προθυμία στήν ὑπακοή, ἡ ἐξαγόρευσις τῶν λογισμῶν, ἡ ἀποφυγὴ τῶν κοσμικῶν μερμινῶν καί εἰδήσεων, ἡ φιλαδελφία, ἡ τήρησις τοῦ μοναχικοῦ κανόνος, ἡ φοίτησις στίς ἱερές ἀκολουθίες, ἡ ἐπιμέλεια στό διακόνημα, εἶναι μερικὲς ἀπὸ τίς ἐκδηλώσεις τῆς ταπεινοφροσύνης στά πρῶτα βήματα τῆς μοναχικῆς ζωῆς.

Στήν συνέχεια, ὅταν ἐδραιωθῇ ὁ μοναχός, πάλιν ἡ ταπεινοφροσύνη γίνεται βακτηρία στόν πνευματικό ἀγῶνα, πού δοκιμάζεται ἀπὸ τήν τρικυμία τῶν παθῶν μας. Ὅταν τό «θέλημα», ἡ γνώμη, ἡ κρίσις μας, ἔρχεται νά διαρρήξῃ τόν καλό ἰστό τῆς ὑπακοῆς πού μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ ἐξυφάναμε, τότε ἡ ταπεινοφροσύνη μᾶς ἐξασφαλίζει τήν λύτρωσι ἀπὸ τήν πλεκτάνη τοῦ ἀρχεκάκου διαβόλου. Γράφει ὁ ἱερός συγγραφεύς: «Ὁ ταπεινόνους ἀποστρέφεται μέ βδελυγμία τό ἰδικό του θέλημα ὡς πεπλανημένο. Καί στά αἰτήματά του πρὸς τόν Κύριον συνηθίζει νά δέχεται μέ ἀδίστακτη πίστι

3. Ἐφ. στ' 12.

4. Βλ. ΚΛΙΜΑΞ, Περί ταπεινοφροσύνης, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 276 (κεφ. 45).

τήν γνῶσι τοῦ θελήματός Του καί νά ὑπακούῃ σ' αὐτό. Ὑπακούει δέ στούς διδασκάλους του χωρίς νά ἐξετάζη καί νά περιεργάζεται τήν ζωή τους, ἀλλά ἀναθέτοντας κάθε φροντίδα του στόν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἀκόμη καί μέ τό στόμα τῆς ὄνου ἐδίδαξε στόν Βαλαάμ τά ἀπαραίτητα. Ὁ ταπεινόνους αὐτός μοναχός, καί ὅταν ἀκόμη ὅλα τά σκέπτεται καί τά πράττει καί τά λέγει κατά Θεόν, καί τότε ἀκόμη δέν δίδει ἐμπιστοσύνη στόν ἑαυτό του»⁵.

Ὅταν τέλος ὁ μοναχός φθάσῃ στίς ὑψηλές βαθμίδες τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ἡ ταπεινοφροσύνη, κατά τούς Ἁγίους Πατέρας, ἀσφαλίζει τούς κεκτημένους καρπούς, γιά νά μή τούς διασκορπίσῃ σάν τό ἄχυρο ἢ ὀλέθρια ὑψηλοφροσύνη.

Τήν δεύτερη Κυριακή, τήν λεγομένη τοῦ Ἀσώτου, ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία προβάλλει τήν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος γιά μᾶς δέν εἶναι μόνο Δημιουργός ἀλλά καί Πατέρας. Πατέρας πού ἀγαπᾷ βέβαια τούς δικαίους, ἀγαπᾷ ὅμως ἐξίσου καί τούς ἁμαρτωλούς. Πατέρας πού περιμένει τήν ἐπιστροφή κάθε ἀσώτου, τήν ἐπιστροφή μας, στήν πατρική του ἀγκάλη.

Ἴσως δέν ὑπάρχει καλλίτερη εἰκόνα ἀπό αὐτήν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, πού νά ἐκφράζη πιό ἀντιπροσωπευτικά τήν μοναχική ζωή. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὅλοι μας, ὅταν μᾶς προσάγουν γιά τήν μοναχική μας κουρά, ἀκοῦμε νά ψάλλεται τό κάθισμα τῆς γ' ὠδῆς: «Ἀγκάλας πατρικάς διανοῖξαι μοι σπεῦσον ἀσώτως τόν ἐμόν κατηνάλωσα βίον». Ὅπως ἐπίσης δέν εἶναι

5. Ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 277 (κεφ. 49-50).

τυχαῖο ὅτι ὡς κατακλεῖδα τῆς ἀκολουθίας τῆς κουρᾶς μας ἀκοῦμε τό ἴδιο ἐκεῖνο ἰδιόμελο τροπάριο πού ψάλλουμε στόν Ἑσπερινό τοῦ Σαββάτου πρό τοῦ Ἀσώτου: «Ἐπιγνώμεν ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τήν δύναμιν· τόν γάρ ἐκ τῆς ἁμαρτίας, πρὸς τήν πατρικήν ἐστίαν, ἀναδραμόντα Ἄσωτον Υἱόν, ὁ πανάγαθος Πατήρ, προῦπαντήσας ἀσπάζεται, καί πάλιν τῆς οἰκειᾶς δόξης, χαρίζει τά γνωρίσματα».

Πῶς νά μή ἀγάλλεται ἡ ψυχή, ὅταν ἡ Ἐκκλησία μᾶς ὑπενθυμίζει πάλιν καί πολλάκις τήν μεγάλη μας κλησι ὡς μοναχῶν, νά ἐπιστρέψουμε διαρκῶς πρὸς τήν πατρικήν ἐστίαν;

Ἡ ἐπιστροφή εἰς τήν πατρικήν ἐστίαν ἔχει βαθύτατο νόημα. Γιά ἐμᾶς ἰδιαιτέρως τούς μοναχοὺς, πού ἔχουμε τίς προϋποθέσεις νά τήν πραγματοποιήσουμε, σημαίνει τήν διαρκῆ μετάνοια. Στό Κοντάκιον τῆς Κυριακῆς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: «Τῆς πατρῶας δόξης σου, ἀποσκιρτήσας ἀφρόνως, ἐν κακοῖς ἐσκόρπισα, ὃν μοι παρέδωκας πλοῦτον· ὅθεν σοι τήν τοῦ Ἀσώτου, φωνήν κραυγάζω· Ἦμαρτον ἐνώπιόν σου, Πάτερ οἰκτίρμον· δέξαι με μετανοοῦντα, καί ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου».

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα πρὸς τόν μετανοημένο ἁμαρτωλό μᾶς βοηθεῖ νά διώχνουμε τήν ἀπελπισία, πού εἶναι μία ὑπουλη ἐπίθεσις τοῦ διαβόλου κατά τῶν ἀγωνιστῶν καί χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχή ἀπό τούς προεστῶτας. Στό θέμα αὐτό δίνουν ἰδιαίτερη σημασία οἱ ἅγιοι Πατέρες. Ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος ἔγραφε στίς μοναχές του νά μή ἀπελπίζονται, ὅταν βλέπουν συχνές πτώσεις: «Αἱ σφοδραὶ λύπαι καί ἀπελπισίαι εἰσὶ βλαβεραὶ καί ἐπικίνδυνοι καί πολλάκις πα-

ροξύνονται υπό του αντιπάλου, ὅπως ἀνακόψωσι τήν πορείαν τοῦ ἀγωνιζομένου. Ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἔχομεν ἀδυναμίας καί πάθη καί ἐλαττώματα πολλάκις βαθέως ἐρριζωμένα· πολλά τούτων εἰσὶ καί κληρονομικά· ταῦτα δέν ἐκκόπτονται διὰ μιᾶς σπασμώδους κινήσεως, οὐδέ δι' ἀδημονίας καί βαρείας θλίψεως, ἀλλά διὰ τῆς ὑπομονῆς καί ἐπιμονῆς καί καρτερίας καί φροντίδος καί προσοχῆς»⁶.

Μέ τήν τρίτη Κυριακή, τήν λεγομένη τῆς Ἀπόκρεω, ἡ Ἐκκλησία μᾶς προετοιμάζει γιά τόν ἀγῶνα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὑπενθυμίζοντάς μας τήν ἡμέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας καί τῆς ἀδεκάστου Κρίσεως. Ὅπως σημειώνεται στό Ὑπόμνημα τοῦ συναξαριστοῦ τῆς ἡμέρας: «Ταύτην οἱ θειότατοι Πατέρες μετά τὰς δύο παραβολὰς ἔθεντο, ὡς ἂν μή τις τήν ἐν ἐκείναις τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν μανθάνων, ἀμελῶς διάγῃ λέγων· Φιλάνθρωπός ἐστιν ὁ Θεός, καί ὅταν τῆς ἀμαρτίας ἀναχωρήσω, ἐτοίμως ἔχω τό πᾶν ἀνύσαι. Ταύτην τήν φοβεράν ἡμέραν ἐνταῦθα κατέταξαν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου, καί τῆς προσδοκίας τῶν ἐσομένων δεινῶν, φοβήσαντες τοὺς ἀμελῶς διακειμένους, πρὸς ἀρετὴν ἐπανάγωσι».

Ἡ ἀμέλεια εἶναι μέγας καί ὑπουλός ἐχθρός γιά τοὺς μοναχοὺς. Ὁ ἅγιος Θεόκλητος Φιλαδελφείας μᾶς ὑπενθυμίζει τίς συνέπειές της: «τά πνεύματα τῆς πονηρίας ἀνακινουσιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀμελοῦς μνήμην γονέων, ἀδελφῶν, συγγε-

6. ΤΙΤΟΥ ΕΜΜ. ΜΑΤΘΑΙΑΚΗ, Ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως Κατηχητικά Ἐπιστολαί πρὸς τὰς Μοναχάς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Αἰγίνης, ΑΘΗΝΑΙ, 1984, σελ. 55.

νῶν, συνήθων, συμποσίων, πανηγύρεων, θεάτρων καί τῶν ἄλλων πάντων τῆς ἡδονῆς φαντασμάτων· καί ὑπαγορεύουσι ὄψει καί γλώττῃ καί σώματι τήν εὐτυχίαν ποιεῖσθαι· ἵνα καί ἡ ἐνεστώσα ὥρα ἀναλίσκεται ματαίως καί ἡ ἐπιούσα, ἡνίκα μόνος μένης ἔνδον τοῦ κελλίου, δαπανᾶται ἐν ταῖς μνήμαις τῶν θεαθέντων καί λαληθέντων. Καί οὕτω ἀσυντελής ἡ ζωὴ τοῦ Μοναχοῦ διανύεται...»⁷.

Στὴν ὑπέρβασι τῆς ἀμελείας στοχεύει ἡ Ἐκκλησία, ὅταν μᾶς ὑπενθυμίζει κατὰ τήν Κυριακή αὐτὴ τήν δικαία Κρίσι. Ὁ θάνατός μας ἐξάλλου ἐνδέχεται νά εἶναι αἰφνίδιος καί ἡ ἀπόφασις τοῦ Κριτοῦ ὁποσδήποτε εἶναι ἄδηλος. Τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τονίζει ὅτι αἰτία τῆς καταδίκης στήν αἰωνία κόλασι θά εἶναι ἡ ἀσπλαγχνία, ἐνῶ τό γνώρισμα τῶν δικαίων θά εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ πρὸς τοὺς δεομένους συμπάθεια, ἡ φροντίδα γιά τοὺς ταπεινοὺς καί καταφρονημένους. «Σφόδρα δεῖται φιλανθρωπίας ἡ παρθενία, καί ἄνευ ταύτης σωθῆναι οὐκ ἔνι», λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος⁸. Ὅμιλεῖ βεβαίως ὁ Ἅγιος περὶ τῆς πρακτικῆς ἐλεημοσύνης, τῆς ἐμπράκτου πρὸς τοὺς πτωχοὺς καί λοιποὺς ἐνδεεῖς συμπαραστάσεως καί ἀγάπης, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ βασικό καθήκον μας καί εἶναι γνωστό ὅτι ἀσκεῖται στά μοναστήρια μας. Ὑπάρχει ὁμως καί μία ἄλλη διάστασις τῆς ἐλεημοσύνης, ἐξίσου σπουδαία, πού ταιριάζει σέ ὅσους ἐγκατέλειψαν χρῆ-

7. ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΛΗΠΤΟΥ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ, Λόγος περὶ μοναδικοῦ πολιτεύματος, ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ, τόμ. Δ', ἐκδ. ΑΣΤΕΡΟΣ, σελ. 6-7.

8. PG 48, 770. Βλ. καί PG 58, 718.

ματα καί κτήματα καί ζοῦν τήν ἀμέριμνη μοναστική ζωή. Εἶναι τό ἔλεος ἀπέναντι στόν ἀμαρτωλό ἐαυτό μας. Γράφει ὁ ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος: «Ὅσοι ἔγιναν πτωχοί διά Χριστόν, καθώς ὁ Χριστός πλούσιος ὦν, ὡς Θεός, ἔγινε πτωχός δι' ἡμᾶς, καί δέν ἔχουν νά δώσουν ἐλεημοσύνην εἰς τούς πτωχοῦς, μέ τί τρόπον ἐλεοῦντες τόν ἐαυτόν τους, λογίζονται πῶς ἐλεοῦν τόν Χριστόν ὅπου ἔγινεν ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, πρόσεχε καλά νά τό καταλάβῃς. Ὁ Θεός ἔγινε διά σέ ἄνθρωπος πτωχός, χρεωστῆς καί ἐσύ ὅπου πιστεύεις εἰς αὐτόν, νά γένης ὁμοιος μέ αὐτόν, πτωχός. Πτωχός ἔγινεν ἐκεῖνος κατά τήν ἀνθρωπότητα. Καί σύ πτωχός εἶσαι κατά τήν θεότητα. Στοχάσου λοιπόν πῶς ἔχεις νά τόν θρέψῃς; ἔγινε πτωχός ὁ Χριστός, διά νά πλουτίσῃς ἐσύ, ἦγουν διά νά μεταδώσῃ εἰς ἐσένα ἀπό τόν πλοῦτον τῆς χάριτός του. Διά τοῦτο ἔλαβεν ἐκεῖνος σάρκα, διά νά λάβῃς καί ἐσύ ἀπό τήν θεότητά του. Λοιπόν, ὅταν ἐτοιμάσῃς τόν ἐαυτόν σου, διά νά ὑποδεχθῇς τήν χάριν του, τότε λέγεται πῶς ὑπεδέχθη ὁ Χριστός ἀπό ἐσένα. Καί ὅταν ἐσύ πεινᾷς, καί διψᾷς διά τήν ἀγάπην ἐκείνου, τότε τήν πείναν, καί τήν δίψαν τήν ἐδικήν σου, τήν λογίζεται ὁ Χριστός φαγητόν καί πιστόν του. Ὅτι μέ αὐτά, καί τὰ τοιαῦτα ἔργα καθαρίζεις ἐσύ τήν ψυχὴν σου, καί ἐλευθερώνεις τόν ἐαυτόν σου ἀπό τήν φθοράν, καί τόν μολυσμόν τῶν παθῶν, καί αὐτός ὁ Θεός ὅπου σέ ἀνεδέχθη, καί οἰκειοποιήθη ὅλα τὰ ἐδικά σου, ἦγουν τὰ ἀνθρώπινα, καί ποθεῖ νά σέ κάμῃ θεόν κατά χάριν, καθώς καί ἐκεῖνος ἔγινεν ἄνθρωπος. Ὅσα καλά κάμνεις εἰς τόν ἐαυτόν σου, λογίζεται πῶς τὰ

παθαίνει ἐκεῖνος, καί λέγει, ἐφ' ὅσον ἐποίησας τῇ ἐλαχίστη ψυχῇ σου, ἐμοί ἐποίησας»⁹.

Ἡ προκαταρκτική περίοδος τοῦ Τριωδίου ὀλοκληρῶνεται μέ τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς, ὅποτε «ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς ἀπό τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐξορίας τοῦ Ἀδάμ». Ὁ συναξαριστής καί πάλιν ὡς ἐξῆς ὑπομνηματίζει τήν ἡμέρα: «Ἐπεὶ γοῦν διά τό μὴ ἄπαξ τόν Ἀδάμ νηστεῦσαι, τσαῦτα πεπόνθαμεν, προτίθεται νῦν ἡ τούτου ἀνάμνησις, εἰς τήν εἴσοδον τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς ἵνα, μεμνημένοι ὅσον κακόν τό μὴ νηστεῦσαι εἰσήγαγε, σπουδάσωμεν τήν νηστεϊαν περιχαρῶς ἀποδέξασθαι, καί παραφυλάττειν, ὡς ἂν, οὗ ἠστόχησεν ὁ Ἀδάμ, τῆς θεώσεως δηλαδή, ἡμεῖς δι' αὐτῆς ἐπιτύχωμεν ὀδυρόμενοι, καί νηστεύοντες καί ταπεινούμενοι, ἕως οὗ ὁ Θεός ἡμᾶς ἐπισκέψηται».

Ἐχάσαμε τόν Παράδεισο γιά τήν ἀμαρτία τοῦ Ἀδάμ, ἀλλά τόν ξαναβρήκαμε χάρις στήν ἐνανθρώπησι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στήν πραγματικότητα, ὅπως λέγουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, ὁ Χριστός μᾶς ἐχάρισε ὄχι μόνον ἐκεῖνον τόν ἀπωλεσθέντα Παράδεισο ἀλλά ἐπιπλέον καί τήν θέωσι, ὅ,τι δηλαδή ἐπρόκειτο νά κερδίσουμε διά τῆς ὑπακοῆς τότε στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ τραγωδία τῆς Πτώσεως μᾶς συνοδεύει: «Πάντες γάρ ἡμαρτον καί ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ», κατά τόν θεῖο Ἀπόστολο¹⁰. Ὁ Κύριός μας προσφέρει

9. ΑΓ. ΣΥΜΕΩΝ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, Τά εὐρισκόμενα, Λόγος 21ος, ἔκδ. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 1977, σελ. 116-117.

10. Ρωμ. γ' 23.

τήν θέωσι, δέν τήν καρποῦνται ὁμως ὅλοι, ἀλλά ἐκεῖνοι πού Τοῦ προσφέρουν πρῶτα ὅλη τους τήν ὕπαρξι. Ἡ μοναχική ζωή εἶναι ἀκριβῶς ἡ διαρκῆς ἀναζήτησις τοῦ ἀρχαίου κάλλους, ἀπό τό ὅποιο ἐξεπέσαμε, καί ἡ ἐπιπόθησις τῆς μεγάλης δωρεᾶς τῆς θεώσεως.

Ὅσο πιά βαθειά συναισθάνεται κανεῖς τήν τραγωδία τῆς Πτώσεως, τόσο πιά ἔντονα ἀναζητεῖ τόν ἀπωλεσθέντα Παράδεισο. Ὁ ἀδαμιαῖος θρῆνος εἶναι ἡ βαθυτέρα μορφή πένθους γιά τόν Παράδεισο, ἀλλά γίνεται κτήμα ἐκείνων τῶν ἐνθέων ψυχῶν, οἱ ὅποιοι ἀξιώθηκαν πρῶτα νά ἀποκτήσουν γεῦσι τῆς μακαρίας ζωῆς καί κατόπιν τήν ἔχασαν. Πρῶτος ὁ γενάρχησ μας Ἀδάμ ἔκλαιε ἀπαρηγόρητος τήν ἀπώλειά της, ὅπως λέγει ἡ Ἐκκλησία: «Ἐκάθησεν Ἀδάμ τότε, καί ἔκλαυσεν ἀπέναντι τῆς τρυφῆς τοῦ Παραδείσου, χερσί τύπτων τάς ὄψεις, καί ἔλεγεν Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα». Ὁ ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης εἶναι ἀπό τούς νεωτέρους Ἁγίους πού εἶχαν ἔνοικο στήν καρδιά τους τόν ἀδαμιαῖο θρῆνο, ὅπως φαίνεται στίς συγγραφές του¹¹.

Ἡ Ἐκκλησία θέτει βεβαίως πρό ὀφθαλμῶν μας τόν ὑψηλό αὐτόν στόχο, ἀλλά συγκαταβαίνουσα σέ ὅσους δέν ἔχουμε βαθειά μετάνοια ἀλλά ἀγωνιζόμεθα στά συνήθη μέτρα, μᾶς προτρῆπει νά ἀποδυθοῦμε τοῦλάχιστον στόν ἀγῶνα τῆς περιεκτικῆς νηστείας. Ὅχι μόνο τῆς τροφῆς ἀλλά καί ὅλων τῶν ψεκτῶν παθῶν, ὅπως παραστατικώτατα γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος καί σχεδόν ἀπαράλλακτα ἐπαναλαμβάνει τό

11. ΑΡΧΙΜ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ, Ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, ἔκδ. Ι. ΜΟΝΗΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ, Ἑσσεξ Ἀγγλίας 1995, σελ. 559-567.

ιδιόμελο τῶν ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Δευτέρας τῆς Α΄ Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν: «Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτῆν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ἀληθῆς νηστεία ἡ τοῦ κακοῦ ἀλλοτριώσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους, ἐπιπορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστίν ἀληθής»¹².

Ἡ προπαρασκευή μας γιά τήν εἴσοδο στήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή ὀλοκληρώνεται τό Ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς. Ὅπως ὀρίζεται ἀπό τά παλαιά μοναστηριακά Τυπικά, γίνεται ἡ ἀλληλο-συγχώρησις. Ἐχει τόση μεγάλη σημασία ἡ πρᾶξις αὐτή, ὥστε ἔδωσε καί στήν Κυριακή τήν προσωμία Κυριακή τῆς συγχωρήσεως.

* * *

Ἐχοντας ὡς βάσεις αὐτές τίς προτροπές καί ὑπομνήσεις τῆς Ἐκκλησίας, οἱ μοναχοί εἰσερχόμεθα στό τεσσαρακονθήμερο στάδιο τῶν ἀρετῶν. Μέ φρόνημα ταπεινό, μέ συντριβή γιά τά πρότερα ἁμαρτήματα καί διάθεσι ἐπιστροφῆς πρὸς τόν Πατέρα, μέ φόβο γιά τό ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως τῆς παρουσίας ἐπικήρου ζωῆς καί μέ νοσταλγία γιά τήν ἀπόλαυσι τῆς δωρεᾶς τῆς θεώσεως, ἀρχίζουμε τό τριήμερον. Οἱ δυνάμενοι μέ πλήρη ἀσιτία καί οἱ ἀσθενεῖς μέ σχετική, ὅλοι μέ ζήλο ἀποδυόμεθα στήν ἄσκησι τῆς νηστείας. Ψάλλουμε: «Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία, ἡ μήτηρ τῆς σωφροσύνης, ἡ κατήγορος τῆς ἁμαρτίας, καί συνήγορος τῆς μετανοίας»¹³.

12. ΜΕΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Λόγος Β΄ περί Νηστείας, ΡΓ 31, 196.

13. Ὁρθρος Δευτέρας τῆς Α΄ Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν.

Ἡ βία γιά τήν ἐκούσια στέρησι καί αὐτῆς τῆς φυσιολογικῆς τροφῆς συνοδεύεται καί μέ ἄλλα ἀσκητικά παλαισμάτα. Πρῶτον, τό ἀγώνισμα στήν ἀγρυπνία. Ὑπενθυμίζει τό Ἱερὸν Τριῶδιον: «Ἀπό τῆς σήμερον ἄρχεται ὁ ταχθεὶς μοναχὸς ἀφυπνίζει τούς ἀδελφούς, καθ' ὅλην τήν ἁγίαν Τεσσαρακοστήν. Διέρχεται δέ ἡρέμα, καί ἐπιβλέπει τούς ὑπνοῦντας καί διεγείρει πρὸς τήν ἀκρόασι, κατὰ τὸν παρακολουθήσαντα τύπον» (δηλαδή, τήν ἀκρόασι τῆς Ἀκολουθίας). Δεύτερον, τό ἀγώνισμα τῆς σιωπῆς, ὅπως σημειώνεται στό Τριῶδιον: «Δεῖ εἰδέναι, ὅτι μετὰ τήν Ἀπόλυσι, ἐξερχόμενοι τῆς Ἐκκλησίας, ἀπερχόμεθα μετὰ πάσης ἡσυχίας ἐν τοῖς ἰδίους κελίοις· καί οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν συντυχίας πρὸς ἀλλήλους ποιεῖν· κερῶλυνται γάρ παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων ὅ καί ὀφείλομεν φυλάσσειν κατὰ πᾶσαν σύναξιν». Ὅλη, λοιπόν, τήν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή ὁ ἀργολογίης καί οἱ περιττές συναναστροφές ἀπαγορεύονται ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρας. Ἄς θυμηθοῦμε ὅτι οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι Πατέρες ἔφευγαν ἀπό τὰ Μοναστήρια μετὰ τήν συγχώρησι τῆς Τυρινῆς στήν βαθυτέρα ἔρημο, ἀπομονωμένοι, καί ἐπέστρεφαν τό Σάββατο πρὸ τῶν Βαΐων γιά νά ἐορτάσουν μαζί τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν καί τήν Ἁγία Ἀνάστασι.

Αὐτές οἱ βασικῆς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ τῶν ἡμερῶν δίνουσι οὐσιαστικά τό μήνυμα γιά τό ἀγώνισμα τῆς μετανοίας. Αὐτό ἄλλωστε εἶναι τό περιεχόμενο τῶν ὀλίγων κατασκευτικῶν ἕμνων καί τῶν πολλῶν ἀναγνωσμάτων. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὀρίζεται ἀνάγνωσις εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ, πού εἶναι κατ' ἔξοχὴν προτρεπτικός εἰς μετάνοιαν. Κατὰ τὰ μο-

ναστηριακά Τυπικά ἀναγινώσκονται τό Λαυσαϊκόν, ἡ Κλίμαξ καί οἱ Κατηχήσεις τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.

Στήν ἐμπέδωσι τοῦ πνεύματος τῆς μετανοίας συντελοῦν οἱ πολλές μικρές καί μεγάλες μετάνοιες, πού συνοδεύονται ἀπό τήν κατασκευτικὴ εὐχή τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου: «Κύριε καί Δέσποτα τῆς ζωῆς μου...», ἡ ὁποία συμπυκνώνει ὅλο τό πνεῦμα τῆς μετανοίας. Στόν ἴδιο σκοπὸ συντρέχουν καί τὰ ἀνεπανάληπτα σέ χάρι τροπάρια πού ψάλλονται στόν Ὅρθρο ὅλων τῶν Κυριακῶν τοῦ Τριωδίου καί τῆς Τεσσαρακοστῆς: «Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοι πύλας Ζωοδότα...», «Τῆς σωτηρίας εὐθυνόν μοι τρίβους Θεοτόκε...», καί ἐπίσης τό ἰδιόμελο «Τά πλήθη τῶν πεπραγμένων μοι δεινῶν ἐνοῶν ὁ τάλας, τρέμω τήν φοβεράν ἡμέραν τῆς κρίσεως...». Οἱ προτροπές γιά μετάνοια δέν σταματοῦν, καθὼς ἡ Ἐκκλησία κορυφώνει τὸν περὶ μετανοίας λόγο μέ τήν Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Κανόνος καί τήν διήγησι περὶ τοῦ Βίου τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας. Ἀλλά καί ἡ ἰδιαιτέρα μέριμνα νά ἐορτάζωνται κατὰ τήν διάρκεια τῆς Τεσσαρακοστῆς τρεῖς κορυφαῖες μορφές τοῦ Μοναχισμοῦ, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὁ ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος καί ἡ ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία, εἶναι ἐνδεικτικὴ τοῦ κλίματος τῆς μετανοίας, πού ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νά καλλιεργήσῃ.

Ἡ μετάνοια δέν εἶναι πρᾶξις ἠθικῆς μόνο φύσεως. Ἔχει ὄντολογικῆς συνέπειες. Καρπὸς τῆς μετανοίας εἶναι ἡ Ἀνάστασις. Ἀποσκιρτήσαμε ἀφρόνως τῆς πατρῶας δόξης, καί αὐτό δέν εἶναι ἠθικὴ μόνον πτώσις σέ ψεκτὰ πάθη καί ἁμαρτίες. Μέ τήν μετάνοια ἐπιζητοῦμε κάτι πολὺ πιὸ οὐσιαστικὸ

ἀπό μία ἀπλή ἠθική συμμόρφωσι. Ἐπιποθοῦμε νά γίνουμε «θείας κοινωνοί φύσεως»¹⁴, δηλαδή τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Νά γίνουμε κατά Χάριν αὐτό πού ὁ Ἀναστάς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἶναι κατά φύσιν.

Ἐπάρχει μία ἀναλογία στήν πορεία πού ἀκολουθεῖ ὁ ἀγώνας τῆς μετανοίας τοῦ μοναχοῦ καί στήν σειρά πού ἔχουν τά ἐορτολογικά γεγονότα κατά τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή καί τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα. Ἡ Ἐκκλησία στό ἐορτολογικό τυπικό ἐκφράζει αὐτό πού εἶναι ἡ ἀγιοπνευματική ἐμπειρία της. Τίς ἔξι Ἑβδομάδες τῆς νηστείας καί τήν Ἑβδομάδα τῶν Ἁγίων Παθῶν, πού ἐορτολογικά ἀντιπροσωπεύουν τό στάδιο τῆς μετανοίας καί τῆς συσταυρώσεως μέ τόν Χριστό, ἀκολουθεῖ ἡ λαμπροφόρος Ἀνάστασις: «Δεῦτε οὖν καί ἡμεῖς, κεκαθαρμέναις διανοίαις, συμπορευθῶμεν αὐτῷ καί συσταυρωθῶμεν, καί νεκρωθῶμεν δι' αὐτόν, ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς ἵνα καί συζήσωμεν αὐτῷ», ψάλλουμε στό γνωστό ἰδιόμελο τῆς Μεγάλης Δευτέρας. Προϋπόθεσις γιά τήν συμπόρευσι, νά ἔχουμε καθαρές τίς ψυχές μας. Σκοπός τῆς συμπορεύσεως, νά νεκρώσουμε τόν παλαιό ἑαυτό μας στό μνήμα τῆς ἀπαθείας προκειμένου νά ζήσουμε αἰωνίως μαζί Του. Ὁ σαββατισμός τῆς ἀπαθείας προοιωνίζεται τήν συνανάστασι μέ τόν Χριστό.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς στήν Ἐπιστολή του «Πρός τήν Σεμνοτάτην ἐν Μοναζούσαις Ξένην» ἀναπτύσσει ὅλες τίς πτυχές τοῦ ἀγῶνος τῆς μετανοίας, τήν κάθαρσι, τήν συσταύρωσι καί τήν συνανάστασι μέ τόν Χριστό. Παρατηρεῖ

14. Β' Πέτρο, α' 4.

ὅτι ὁ κόσμος, δηλαδή τά πάθη καί ἡ ἁμαρτία, νεκρώνουν τήν ψυχή, διότι τῆς στεροῦν τήν θεία Χάρι¹⁵. Ἡ ἀληθινή ζωή εἶναι ἡ «μετά Χριστοῦ θεία καί ὄντως αἰίδιος ζωή», ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται ἀπό ὅσους στήν παρούσα ζωή ἀγωνίζονται νά νεκρώσουν τίς ἐμπαθεῖς κοσμικές ἐπιθυμίες¹⁶. Ἡ ὁδός τῆς μετανοίας περιλαμβάνει τρεῖς ἀποταγές. Μετά τήν πρώτη ἀποταγή, πού εἶναι ἡ τοπική ἀπομάκρυνσις ἀπό τίς αἰτίες τῶν ἁμαρτιῶν, ἀκολουθεῖ ἡ δευτέρα ἀποταγή, ἡ ὁποία συνίσταται στήν κάθαρσι τῆς ψυχῆς ἀπό τά ἴδια τά πάθη. Σέ αὐτήν τήν κάθαρσι συμβάλλει ἀποτελεσματικά ἡ ἐν πνεύματι πτωχεία, τήν ὁποία ἀναφέρει ὁ Κύριος στούς Μακαρισμοῦς¹⁷. Ἡ ὀλοκλήρωσις ὁμως τῆς μετανοίας ἔρχεται μέ τήν τρίτη ἀποταγή, πού εἶναι ἡ πλήρης παράδοσις μας στό θέλημα τοῦ Θεοῦ διά τῆς ὑπομονῆς στίς ἐκούσιες καί ἀκούσιες θλίψεις¹⁸. Ἡ κάθαρσις τῆς ψυχῆς καί ἡ ὑπομονή στίς θλίψεις φέρει τήν μακαρία ἀπάθεια, τόν σαββατισμό ἀπό ὅλα τά γήινα. Αὐτή ἡ κατάστασις εἶναι τό προοίμιον τῆς ἐνδόξου ἀναστάσεως τῆς ψυχῆς¹⁹, ὅπως κατά ἐορτολογική ἀντιστοιχία τό Μέγα Σάββατον εἶναι ὁ προάγγελος τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος σκιαγραφεῖ ὡς ἔξης τήν εὐλογημένην κατάστασι, στήν ὁποία φθάνει τελικῶς ὁ μετανοῶν καί καθαιρόμενος ἄνθρωπος:

15. ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ, Πρός τήν Σεμνοτάτην ἐν Μοναζούσαις Ξένην, ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ, ἐκδ. ΑΣΤΕΡΟΣ, τόμ. Δ', σελ. 94.

16. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 97-98.

17. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 100.

18. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 106-107.

19. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 109-110.

«Όταν λοιπόν εκδιωχθῆ κάθε αἰσχροῦ πάθος πού κατοικεῖ μέσα μας καί ὁ νοῦς, ὅπως ἤδη εἶπαμε, ἀφοῦ ἐπιστρέψει ὀλοκληρωτικά πρὸς τόν ἑαυτό του καί (ἐπαναφέρει καί) τίς ἄλλες δυνάμεις τῆς ψυχῆς, καλλωπίση τήν ψυχή μέ τήν καλλιέργεια τῶν ἀρετῶν, προχωρώντας πρὸς τά τελειότερα καί ἐπιδιώκοντας νά ἐπιτύχη ἀκόμη μεγαλύτερες ἀναβάσεις στήν πρακτική ἀρετή, καί καθαρίζοντας μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅλο καί περισσότερο τόν ἑαυτό του, τότε δέν ἐξαλείφει μόνον ὅσα ἀνήκουν στόν πονηρό ἀλλά ἐξαφανίζει καί κάθε τί τό ἐπίκτητο, ἔστω καί ἄν εἶναι καλό. Καί μάλιστα (αὐτό συμβαίνει), ὅταν σταθῆ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κωφός καί ἄλαλος, κατά τίς ἅγιες Γραφές, ἀφοῦ ἀνεβῆ ἐπάνω ἀπό τά νοητά καί τά σχετικά πρὸς αὐτά νοήματα, πού δέν εἶναι ἀμιγῆ ἀπό φαντασίες, καί ἀφοῦ τά ἀφήσει ὅλα ἀπό ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί πρὸς εὐαρέστησίν Του. Τότε ὁ νοῦς γίνεται (κατάλληλο) ὑλικό (στά χέρια τοῦ Θεοῦ) καί πλάθεται ἀνεμποδίστως τήν ἀνώτατη πλάσι, ἐπειδή τίποτε τό ἐξωτερικό δέν τόν ἐνοχλεῖ καί ἡ Χάρις πού εὐρίσκεται μέσα του τόν μεταμορφώνει στό καλύτερο καί, τό πιό παράδοξο, καταλάμπει μέ ἀνέκφραστο Φῶς τόν ἐσωτερικό του κόσμο καί τελειοποιεῖ τόν ἔσω ἄνθρωπο. Ἀφοῦ λοιπόν λάμψει ἡ ἡμέρα καί ἀνατείλει ὁ ἥλιος στίς καρδιές μας, κατά τόν κορυφαῖο ἀπόστολο Πέτρο²⁰, ἐξέρχεται ὁ ὄντως ἄνθρωπος στό κύριο ἔργο του, κατά τόν προφήτη Δαυίδ²¹, καί μέ τήν βοήθεια τοῦ Φωτός προχωρεῖ στόν δρόμο πού ἀνεβαίνει στά αἰώνια

20. Β΄ Πέτρ. α΄ 19.

21. Ψαλμ. οε΄ 5.

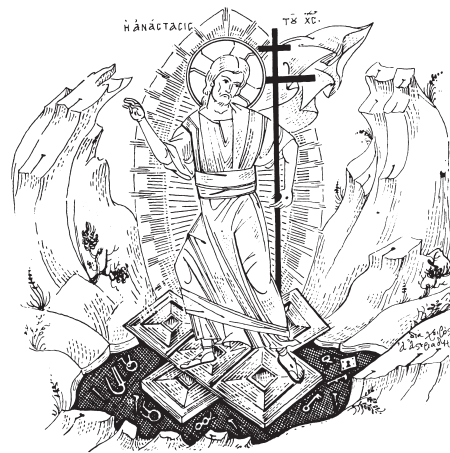
ὄρη. Καί μέ τό Φῶς αὐτό γίνεται θεατής, ὃ τοῦ θαύματος τῶν ὑπερκοσμίων πραγμάτων, χωρίς νά χωρίζεται ἢ καί μέ τό νά χωρίζεται ἀπό τό σύμφυτο σῶμα του, ὅπως συνήθως συμβαίνει [...] καί μέ πνευματική καί ἀνέκφραστη ἀντίληψη ἀκούει ἄρρητα λόγια καί βλέπει τά ἀθέατα. Καί ἀπό αὐτό γεμίζει ὀλοκληρὸς μέ θαυμασμό...

Ὁ νοῦς πού ἀξιώθηκε νά δῆ ἐκεῖνο τό φῶς, μεταβιβάζει καί πρὸς τό ἐνωμένο μέ αὐτόν σῶμα πολλά τεκμήρια τοῦ θεϊκοῦ κάλλους, ἐπειδή εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς θείας Χάριτος καί τῆς παχύτητος τῆς σαρκὸς καί ἔλαβε δύναμι γιά τά ἀδύνατα. Ἀπό αὐτὴν τήν κατάστασι ἐκπηγάξει ἡ θεοειδής καί ἀκαταγώνιστη ἔξις γιά τήν ἀρετή καί ἡ ὀλοσχερῆς ἀκίνησια ἢ δυσκίνησια γιά τό κακό. Ἀπό αὐτὴν ἐρχεται ὁ Λόγος, ὁ ὁποῖος ἐξηγεῖ (στόν νοῦ) τοὺς λόγους τῶν ὄντων καί τοῦ ἀποκαλύπτει, λόγῳ τῆς καθαρότητός του, τά μυστήρια τῆς φύσεως, ἀπό τά ὅποια κατ' ἀναλογίαν ἢ διάνοια αὐτῶν πού ἀκούουν μέ πίστι ἀνυψώνεται πρὸς τήν κατανόησι τῶν ὑπὲρ φύσιν πραγμάτων, [...] Ἀπό αὐτὴν ἀκόμη (ἐκπηγάζουν) καί οἱ ἄλλες ποικίλες θαυματοποιεῖς καί ἡ διόρασις καί ἡ προόρασις καί ἡ διήγησις περὶ αὐτῶν πού συμβαίνουν κάπου μακρῶς, σάν νά γίνωνται ἐνώπιόν μας καί μάλιστα τό σημαντικώτερο... ἡ καλὴ ἐπάνοδος πρὸς τό πρωτότυπο, καθὼς ἡ Χάρις ἐπαναφέρει (τοὺς μακαρίους ἐκείνους ἀνθρώπους) στό πρωτόκτιστο καί ἀπερίγραπτο ἐκεῖνο κάλλος»²².

22. ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ, Πρὸς τὴν Σεμνοτάτην..., ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 110-112.

Σέ αὐτήν τήν κατάστασι στοχεύει ὁ ἀγώνας τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς. Στήν κατάστασι αὐτή ὅλα, «τῆς Ἀναστάσεως τήν πείραν εἰληφότα», εἶναι χαριτωμένα ἀπό τό Φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς τυχεῖν τῇ Αὐτοῦ θείᾳ Χάριτι καί φιλανθρωπίᾳ. Ἀμήν.

Ι.Λ.Γ.





**Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ**

Οί ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἀφοῦ παρέλαβαν ὡς ἱερά παρακαταθήκη τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτοὺς: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...», τοὺς ἐφήμοσαν, θυσιάζοντας ἀκόμη καὶ τὴν ζωή τους.

Στοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Κυρίου καὶ στό παράδειγμα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων βασιζεται καὶ τὸ σήμερα ἐπιτελούμενο ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἁγίας Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἔργο ἐπίπονο καὶ ἐπικίνδυνο, διότι ὀφείλει νὰ ἀντιπαραταχθῆ στὴν ἀθεία, στὴν εἰδωλολατρία καὶ στὶς αἱρέσεις, δηλαδή στὶς τεχνικές μέ τίς ὁποῖες ὁ διάβολος προσπαθεῖ νὰ κατακτήσῃ τίς ἀθάνατες ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

Μεταξὺ τῶν ἀνά τὸν κόσμον ἐργαζομένων ἱεραποστολικῶν κλιμακίων, ποὺ προσπαθοῦν νὰ μεταλαμπαδεύσουν τὴν Ὁρθόδοξη πίστι καὶ τὸ ἀκραιφνές Ὁρθόδοξο πνεῦμα στοὺς «ἐλαχίστους ἀδελφούς» τοῦ Κυρίου μας, λειτουργεῖ μέ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τριακονταετίας περίπου καὶ τὸ ἐπανδρωμένο ἀπὸ ἀδελφούς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας κλιμά-

κιο του Kolwezi, που υπάγεται στην Μητρόπολι Κεντρίας Αφρικής.

Τό Kolwezi της Λαϊκής Δημοκρατίας του Congo είναι μία πόλις με 200.000 κατοίκους περίπου. Στά μέρη αυτά παλαιότερα επικρατούσε η ειδωλολατρία. Σήμερα παραμένουν κάποια κατάλοιπα αυτής. Δραστηριοποιούνται όμως πολυάριθμες αίρετικές ομάδες, ο Μουσουλμανισμός που καθημερινά επεκτείνεται, και σέ μικρότερη κλίμακα ο Ίνδουϊσμός.

Τόν ιεραποστολικό αγώνα στό Kolwezi άρχισε τό 1975 ο άδελφός της Ίερᾶς Μονῆς μας, μακαριστός ιερομόναχος π. Κοσμάς Γρηγοριάτης, κατά κόσμον Ίωάννης Άσλανίδης εκ Θεσσαλονίκης. Αφιερώθηκε στό ιεραποστολικό έργο ψυχῆ τε καί σώματι, γιά νά προσφέρει τελικά καί τήν ἴδια του τήν ζωή, μετά από θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα που συνέβη τήν 27η Ίανουαρίου 1989. Έκτοτε τήν σκυτάλη του εὐαγγελισμού τῶν αφρικανῶν αδελφῶν παρέλαβε, κατόπιν προσκλήσεως καί εὐλογίας του τότε Μητροπολίτου Κεντρίας Αφρικής κ. Τιμοθέου, έτερος αδελφός της Ίερᾶς Μονῆς μας, ο ιερομόναχος π. Μελέτιος, τόν όποϊον βοηθοῦν άλλοι τρεῖς αδελφοί αυτής. Σημαντική είναι καί ἡ προσφορά της κ. Θεανούς Μουσδελεκίδου, γνωστής ως “μητέρας Θεανώ”, που επί εἴκοσι έτη, παρά τό προκεχωρημένο της ηλικίας της, προσφέρει φιλοτίμως καί αφιλοκερδῶς τίς υπηρεσίες της ως οἰκονόμος της Ίεραποστολῆς.

Τό ιεραποστολικό έργο βοηθεῖ παντοιοτρόπως εκ τῶν μετόπισθεν κυρίως ο ιεραποστολικός σύνδεσμος «Άγιος Κοσμάς ο Αἰτωλός», μέ έδρα τήν Θεσσαλονίκη, του όποίου

προϊστάται ο κ. Γεώργιος Άσλανίδης, αδελφός του μακαριστου αδελφου της Μονῆς μας π. Κοσμά Γρηγοριάτου (Άσλανίδη).

Τό επιτελούμενο έργο είναι ευρύτατο. Περιλαμβάνει όλους τούς τομείς της πνευματικῆς καί κοινωνικῆς προσφοράς, τήν εκπαίδευσι, ιατροφαρμακευτική περίθαλψι καί ποιμαντική προς τούς 50.000 περίπου Όρθοδόξους χριστιανούς, αλλά καί τήν ανθρωπιστική βοήθεια καί στήριξι όπου ζητηθῆ, κατά τό μέτρο τῶν δυνατοτήτων του κλιμακίου, προς τούς εκτός της Έκκλησίας ιθαγενείς, τούς φυλακισμένους, άσθενείς νοσοκομείων, κωφαλάλους, άπόρους φοιτητάς καί ένδεείς.

Ένας από τούς πρωταρχικούς στόχους του ιεραποστολικου κέντρου είναι ἡ ανύψωσις του μορφωτικου καί πολιτιστικου επιπέδου του λαου. Γιά τόν σκοπό αυτό στην εκτασι που διακονεί τό ιεραποστολικό κλιμάκιο, καί είναι περίπου μιáμιση φορές ἡ εκτασις της Ελλάδος, ανεγείρει ιερούς ναούς, εκπαιδευτήρια, ιατρεία, καί οικίες, παρέχοντας παραλλήλως καί κίνητρα γιά τήν απασχόλησι πολλῶν άνέργων.

Έκ προοιμίου πρέπει νά τονισθῆ ότι ὅλη ἡ προσπάθεια πραγματοποιείται μέ πολλές δυσκολίες καί εμπόδια, λόγω τῶν δυσμενῶν συνθηκῶν που επικρατοῦν στην χώρα. Τό ὀδικό δίκτυο -χωματόδρομοι-, κατά τήν περίοδο τῶν βροχῶν, από τόν Νοέμβριο έως τόν Μάρτιο, γίνεται σχεδόν αδιάβατο από τό πλήθος τῶν υδάτων. Τότε τά αυτοκίνητα ακινητοποιοῦνται στους δρόμους από τά πολλά νερά ἢ από σπασμένα δένδρα που κλείνουν τήν διάβασι. Πολλές φορές

ἀναγκάζονται νά διαβοῦν μισογκρεμισμένες γέφυρες, μέ κίνδυνο νά πέσουν στά ποτάμια, ἢ νά ἀνοίξουν παρακαμπτηρίους δρόμους ἢ νά διανυκτερεύσουν στό δάσος.

Οἱ συνήθεις κατοικίες τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου εἶναι χορτοκαλύβες. Ὅλες σχεδόν οἱ οἰκογένειες εἶναι πολύτεκνες. Εἶναι πολύ σύνηθες νά βλέπης οἰκογένειες μέ 13-14 παιδιά. Ἄν δέ προσθέσουμε καί τά παιδιά τῶν ἀποβιωσάντων ἀδελφῶν τῶν γονέων, πού προστίθενται στήν οἰκογένεια, τά μέλη αὐτῆς ἀνέρχονται σέ 20 τοῦλάχιστον.

Μηχανική καλλιέργεια δέν ὑπάρχει καί ὁ κόσμος καλλιεργεῖ τά χωράφια μέ τά χέρια του, μέ τσάπες, κασιμάδες κ.λπ. Γι' αὐτό ἡ παραγωγή εἶναι πολύ μικρή καί δέν ἐπαρκεῖ γιά νά καλύψῃ καί τίς πιό στοιχειώδεις ἀνάγκες. Τήν παραγωγή τους αὐτήν τήν μεταφέρουν μέ τά χέρια ἢ μέ ποδήλατο, πού ἐάν ὑπάρχη θεωρεῖται μία μικρή πολυτέλεια. Ὑποζύγια ζῶα δέν ὑπάρχουν καθόλου.

Καθημερινά ἀντικρούξεις εἰκόνες πού δημιουργοῦν πόνο καί θαυμασμό, ὅπως γυναῖκες πού μεταφέρουν στό κεφάλι τους τσουβάλια ἢ ἄλλα ἀντικείμενα βάρους ἕως 50 κιλῶν, ἔχοντας ταυτόχρονα στήν πλάτη τους δεμένο καί τό παιδάκι τους, ἄνδρες πού σπρώχνουν ποδήλατα φορτωμένα μέ 6-7 τσουβάλια κάρβουνο σέ ἀμμουδερό ἢ ἀνηφορικό ἔδαφος, παιδάκια ξυπόλυτα καί μισόγυμνα, ἀνθρώπους σκελετωμένους μέ ἐμφανῆ τά σημάδια τῶν ἀσθενειῶν πού τούς λυμαίνονται. Παρ' ὅλα ὅμως αὐτά ἔχουν πρόσωπα χαρούμενα καί αἰσιόδοξα.

Μέσα στό περιβάλλον αὐτό καί ὑπ' αὐτές τίς συνθήκες λειτουργεῖ τό κλιμάκιο, τό ὁποῖο καλεῖται νά ἀπαλύνη, ὅσο εἶναι δυνατόν, τόν πόνο αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, θέτοντας τίς βᾶσεις γιά μία καλύτερη διαβίωσι, γιά ἓνα καλύτερο αὔριο.

Ἐκπαίδευσις

Σήμερα λειτουργοῦν 32 σχολεῖα, ἐνῶ 2 ἀκόμη εὐρίσκονται ὑπό κατασκευήν. Ἐξ αὐτῶν τά 22 εἶναι Δημοτικά μέ 5.450 μαθητές. Τά ὑπόλοιπα 10 εἶναι:

α'. Γεωργική σχολή μέ 362 μαθητές (Στό Kolwezi).

β'. Παιδαγωγική σχολή μέ 110 φοιτήτριες, ἀπ' ὅπου ἀποφοιτοῦν διδασκάλισσες (Στό Kolwezi).

γ'. Σχολή ἀναλφαβήτων γυναικῶν - Οἰκοκυριακή Σχολή μέ 260 μαθήτριες. Φοιτοῦν ἀναλφάβητες γυναῖκες κάποιος ἡλικίας. Παράλληλως διδάσκεται κοπτική, ραπτική καί ἄλλα σημαντικά γιά τίς ἀνάγκες τους μαθήματα (Στό Kolwezi).

δ'. Δεύτερο τμήμα τῆς ὠς ἄνω Σχολῆς μέ 50 μαθήτριες (Στό Kolwezi).

ε'. Γυμνάσιο Βιοχημείας, μέ 250 μαθητές (Στήν Luena).

στ'. Σχολή Νοσοκόμων, μέ 40 μαθητές (Στήν Luena).

ζ'. Ἡλεκτροτεχνική Σχολή, μέ 450 μαθητές (Στό Likasi).

η'. Γυμνάσιο, μέ 140 μαθητές (Στό Lubumbashi).

θ'. Γυμνάσιο μέ 4 τάξεις (Στό Gar Kazembe).

ι'. Γυμνάσιο μέ 3 τάξεις (Στό Tsamundende).

Συνολικά σήμερα οἱ μαθητές εἶναι 7.500 χιλιάδες, καί τό διδακτικό προσωπικό, διδάσκαλοι καί καθηγητές 256.

Ἡ παρεχομένη παιδεία τῶν ἐκπαιδευτηρίων τοῦ κλιμακίου εἶναι ὑψηλῆς ποιότητος. Ὅμως γίνεται καί συνεχῆς προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναβάθμισί της. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὰ ὑψηλά ποσοστά ἐπιτυχίας –100%– κατὰ τὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις στὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας τῶν ἀποφοίτων τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς τῆς Ἱεραποστολῆς. Ὑποτροφίαι παρέχονται σὲ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Οἱ τελειόφοιτοι προτοῦ διαγωνισθοῦν ἐκκλησιάζονται στὸν ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου –τόν κεντρικό ναό τοῦ κλιμακίου–. Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας δέχονται τὶς εὐχὲς τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ ἐπιτυχίας στίς ἐξετάσεις τους. Τὸ γεγονός τῆς ἐπιτυχίας τους ἐνισχύει σημαντικὰ καί τὴν πίστι τους.

Στὰ σχολεῖα αὐτά, μὲ τὴν ἔναρξι τοῦ σχολικοῦ ἔτους, γίνονται καί κατηχητικὰ μαθήματα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καί διδασκάλους. Ἀκόμη γίνονται προβολές διαφανειῶν καί διαλέξεις μὲ θέμα τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἱστορία της καί τὸν πολιτισμὸς της, γιὰ νὰ γνωρίσουν οἱ μαθητὲς τὴν ἑλληνικὴ πολιτιστικὴ παράδοσι καί κουλτούρα.

Ἀπὸ πενταετίας λειτουργεῖ στὸ Kolwezi σχολή γιὰ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες, στὴν ὁποία φοιτοῦν 64 κωφάλαλοι τῆς πόλεως.

Λειτουργοῦν ἐπίσης δύο οἰκοτροφεῖα ἀρρένων μὲ 50 μαθητὲς καί φοιτητὲς καί ἓνα θηλέων μὲ 12 μαθήτριες.

Ἀκόμη λειτουργοῦν ἐργαστήρια ἀγιογραφίας, ραπτικῆς, ξυλουργικῆς, μηχανουργικῆς, ἠλεκτρολογίας, ξυλογλυπτικῆς, κεραμοπλαστικῆς, καί κεντήματος.

Γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι τῶν κτιρίων ὑπάρχει μόνιμο συνεργεῖο μὲ 40 περίπου τεχνίτες οἰκοδόμους.

Τὸ Ἱεραποστολικὸ κλιμάκιο τοῦ Kolwezi λειτουργεῖ σάν μοναστήρι. Τὰ παιδιὰ τοῦ οἰκοτροφείου συμμετέχουν καθημερινὰ στίς ἀκολουθίες τοῦ Ὁρθρου (5:30 π.μ.-6:45 π.μ.), τοῦ Ἑσπερινοῦ (5-6 μ.μ.), καί τοῦ Ἀποδείπνου (8-8:30 μ.μ.). Ψάλλουν ὁμαδικὰ μὲ βυζαντινὸ, ἀγιορειτικὸ ὕφος. Μελετώντας τὴν Ἁγία Γραφή καί ψάλλοντας ὕμνους ἀπὸ τὰ ἱερά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας (Ὡρολόγιο, Μηναῖα, Τριώδιο, Παρακλητικὴ, Πεντηκοστάριο) μαθαίνουν καί τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὅπως γινόταν ἐπὶ Τουρκοκρατίας στὰ Κρυφὰ σχολεῖα.

Λατρεία

Τὶς Κυριακὲς ὁ κεντρικὸς ναὸς τῆς Ἱεραποστολῆς γεμίζει ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ἰθαγενεῖς, πού ψάλλουν ὁμαδικὰ, κυρίως τὴν ὥρα τοῦ κοινωνικοῦ.

Σήμερα ὑπάρχουν περὶ τοὺς 32 κτιστοὺς ἱεροὺς ναοὺς καί περὶ τοὺς 73 πού εἶναι πλινθόκτιστες καλύβες μὲ χορτάρινη στέγη, στοὺς ὁποίους λειτουργοῦνται οἱ Ὁρθόδοξοι ἰθαγενεῖς. Προσπάθεια τοῦ κλιμακίου εἶναι ἡ σταδιακὴ ἀντικατάστασις τῶν προχείρων ναῶν μὲ κανονικοὺς, ὥστε ἡ θεία λατρεία καί μάλιστα ἡ θεία Λειτουργία νὰ τελῆται μὲ τὴν ἀπαιτουμένη ἐκκλησιαστικὴ εὐπρέπεια.

Ἐπιδιώκεται ἀκόμη μετὰ τὴν ἀνέγερσι ἑνὸς ἱεροῦ Ναοῦ νὰ κτισθῆ πλησίον του καί κατοικία τοῦ ἐφημερίου καθὼς καί ἐξαθέσιο Δημοτικὸ σχολεῖο, πού θὰ μπορεῖ κάποιες ὥρες νὰ λειτουργῆ καί σάν Γυμνάσιο.

Ύγεία

Ἡ κυρία τροφή τῶν ἰθαγενῶν εἶναι τό «μπουκάρι», δηλαδή βρασμένος χυλός καλαμποκάλευρου πού γίνεται σάν ζυμαρί, καί φρούτα τοῦ δάσους, ὅπως μπανάνες, μάγκος, ἀβοκάντο κ.λπ. Λόγω τοῦ ὑποσιτισμοῦ ὑπάρχει μεγάλη θνησιμότης, ἰδίως τῶν μικρῶν παιδιῶν, ἐπειδή ὁ ἐξαντλημένος ὄργανισμός τους εἶναι εὐπρόσβλητος ἀπό κάθε ἀσθένεια.

Ἡ μαλάρια (ἐλονοσία) ἀποτελεῖ μία μεγάλη μάστιγα. Ὁμοίως καί πολλές ἄλλες ἀσθένειες, κυρίως λοιμώδεις, κατατρύχουν τοὺς ἀνθρώπους.

Στό Kolwezi λειτουργεῖ τό ἰατρικό κέντρο τῆς Ἱεραποστολῆς μέ τρεῖς γιατροὺς καί ὀκτώ νοσοκόμους. Λόγω ὅμως τοῦ πλήθους τῶν ἀσθενῶν ἀπαιτεῖται ἐπέκτασις καί βελτίωσις τοῦ ἐξοπλισμοῦ. Στό προαύλιο τοῦ ἰατρείου καθημερινά περιμένουν ὑπομονετικά τήν σειρά τους, πού μπορεῖ νά ἔλθῃ μετά ἀπό 2-3 ὥρες, πλῆθος ἀσθενῶν, κυρίως μητέρες μέ βρέφη στήν ἀγκαλιά.

Διατροφή

Εἰδικό ἐπιτελεῖο ἀποτελούμενο ἀπό πέντε ἄνδρες καί πέντε γυναῖκες ἔχουν ὡς διακόνημα νά ἐτοιμάζουν φαγητό σέ μεγάλα καζάνια, τό ὁποῖο διανέμεται στοὺς κρατουμένους τῶν φυλακῶν, στό νοσοκομεῖο, στοὺς κωφάλαους, ἢ ὅπου ἄλλοῦ χρειασθῆ. Αὐτή ἡ ἐξόρμησις γίνεται κάθε ἐβδομάδα. Συνήθως ἡγεῖται ἓνας ἰθαγενῆς ἱερέας τοῦ κλιμακίου. Μετά τήν διανομή τοῦ φαγητοῦ ἀναπτύσσει μία εὐαγγελική

περιοκοπή, ἐξομολογεῖ, στηρίζει πνευματικά καί ἐνισχύει μέ ὁποιοδήποτε τρόπο τοὺς τροφίμους τῶν ἰδρυμάτων. Παρὶ διά τοῦ οἰκοτροφείου τῆς Ἱεραποστολῆς τοὺς ψυχαγωγοῦν, ψάλλοντας ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στοὺς κληρικούς τοῦ κλιμακίου, στοὺς καθηγητές καί διδασκάλους, καθὼς καί στοὺς ἐργάτες τοῦ κλιμακίου, παρέχεται κάθε μῆνα ἐκτός τῆς τακτικῆς μισθοδοσίας καί ἓνα τσουβάλι καλαμποκάλευρο. Στίς μεγάλες ἐορτές (Χριστοῦγεννα, Πάσχα, Δεκαπενταύγουστο) γίνεται κοινὴ τράπεζα γιὰ ὅλους τοὺς χριστιανούς, στοὺς ὁποίους ἀκολούθως δίδονται δῶρα.

Τά προϊόντα πού ἀπαιτοῦνται γιὰ τό ἔργο αὐτό λαμβάνονται ἀπό δύο μεγάλες φάρμες πού ἀνήκουν στό ἱεραποστολικό κλιμάκιο. Ἡ μία εἶναι ἡ φάρμα του Luangonggo, ἐκτάσεως 10.000 στρεμμάτων (ἐκ τῶν ὁποίων τά 2.000 εἶναι καλλιεργήσιμα καί τά ὑπόλοιπα δάσος), ὅπου καλλιεργεῖται συστηματικά ἀραβόσιτος καί κηπουρικά, καί ἡ ἄλλη ἡ φάρμα τῆς Tsambula μέ ὀπωροφόρα δένδρα καί ἀρκετά ζῶα. Ἡ λειτουργία τους σὺν τοῖς ἄλλοις ἔχει σάν ἀποτέλεσμα νά παρέχεται ἐργασία σέ πλῆθος ἀπόρων ἰθαγενῶν, στοὺς ὁποίους συγχρόνως δίδεται καί τό ἐρέθισμα νά ἀσχοληθοῦν στό μέλλον συστηματικά μέ τήν καλλιέργεια τῆς εὐφορωτάτης γῆς τους. Ἐπιπλέον δίδεται ἡ δυνατότητα στοὺς μαθητές τοῦ Γυμνασίου τοῦ Kolwezi, πού λειτουργεῖ ὡς Γεωργικὴ Σχολή, νά κάνουν πρακτικὴ ἐξάσκησι σέ ὅ,τι διδάσκονται.

Κατήχησις

Ἡ μεγαλύτερη ὅμως προσφορά τοῦ κλιμακίου εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη κατήχησις καί ἡ ὀρθή ἐνημέρωσις τοῦ ἀφρικανικοῦ λαοῦ στά δόγματα τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως. Νά συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶναι μία ἀπό τίς πολλές ὁμολογίες πού εὐρίσκονται καί συνυπάρχουν ἐκεῖ, –μόνο στό Κολwezί υπάρχουν περί τίς 500–, ἀλλά ἡ «Μία, Ἁγία, Καθολική, καί Ἀποστολική Ἐκκλησία», ἡ μοναδική πηγή σωτηρίας, ἡ Ἐκκλησία τήν ὁποία ἴδρυσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος καί τῆς ὁποίας «πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν».

Γι' αὐτόν τόν σκοπό στό Κολwezί, τήν ἔδρα τοῦ ἱεραποστολικοῦ κλιμακίου, διοργανώνονται:

α. Ἐπιμορφωτικά σεμινάρια τῶν ἱερέων (ἱερατικές συνάξεις) χάριν τῶν 39 σήμερα ἀφρικανῶν κληρικῶν τοῦ κλιμακίου, δύο φορές τόν χρόνο, κατά τόν μῆνα Ἰούλιο καί ἓνα δεκαπενθήμερο πρό τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Στίς συνάξεις δίδεται ἰδιαίτερη βαρύτητα γιά τόν καταρτισμό τῶν ἱερέων, ὥστε νά μποροῦν νά μεταφέρουν τήν Ὁρθόδοξη διδασκαλία στίς πόλεις καί τά χωριά τους, νά κατηχήσουν τό ποίμνιό τους καί νά ἀντιμετωπίσουν τίς διδασκαλίες τῶν αίρετικῶν, ἀλλά καί τούς μάγους. Συγχρόνως τούς δίδεται ἡ δυνατότητα νά βιώσουν ἔντονα τήν λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας συμμετέχοντας καθημερινά στόν Ὁρθρο, τήν Θεία Λειτουργία, τόν Ἐσπερινό καί τό Ἀπόδειπνο. Στά ἐνδιάμεσα τῶν ἀκολουθιῶν γίνεται ἐπτάωρη διδασκαλία.

Γιά τήν πιό ἄρτια ὀργάνωσι τῶν συνάξεων αὐτῶν καλοῦνται ἀπό τήν Ἑλλάδα θεολόγοι, ἀρχιμανδριῖτες, ἔγγαμοι ἱερεῖς μέ τίς πρεσβυτέρες τους, ἀγιορεῖτες Πατέρες καί καθηγητές Πανεπιστημίου, πού ὁ καθένας προσπαθεῖ νά συμβάλλῃ ἀνιδιοτελῶς κατά τόν καλύτερο δυνατό τρόπο. Κατά τίς περιόδους αὐτές εἶναι παρών καί ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, ὁ Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ.κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος τελεῖ τίς χειροτονίες καί μέ τήν ἐμπνευσμένη διδασκαλία του συμβάλλει τά μέγιστα στήν ποιοτική ἄνοδο τοῦ ἐπιπέδου τῶν συνάξεων. Θά ἦταν παράλειψι ἄν λησμονούσαμε νά ἀναφέρουμε τήν σημαντική βοήθεια τοῦ καθηγητοῦ τῆς χειρουργικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Βρεττοῦ σέ τομεῖς τῆς εἰδικότητός του ἀλλά καί στό κατηχητικό ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς.

β. Σεμινάριο γιά τίς πρεσβυτέρες τῶν ἱερέων, στό ὁποῖο οἱ πρεσβυτέρες διδάσκονται ποιές εἶναι οἱ ὑποχρεώσεις τους ὡς σύζυγοι τῶν ἱερέων, πῶς πρέπει νά συμπαρίστανται στό ἔργο τους, ποιά ἡ κοινωνική τους παρουσία στήν ἐνορία, πῶς νά ὀργανώνουν πνευματικά τίς γυναῖκες τῆς ἐνορίας τους, κ.λπ. Πολυτιμωτάτη στόν τομέα αὐτό εἶναι ἡ προσφορά τῆς πρεσβυτέρας κ. Χρυσάνθης Περίσογλου καί τῆς μητέρας Θεανοῦς, οἱ ὁποῖες προσφέρουν μέ πολλή ἀγάπη ὅ,τι καλύτερο μποροῦν μέ τίς γνώσεις καί τήν πείρα τους.

γ. Σεμινάριο κατηχητῶν, γιά τούς 90 σήμερα κατηχητές, διαρκείας ἑνός μηνός, κατά τήν Μ. Τεσσαρακοστή. Δίδεται μεγάλη σημασία στόν πνευματικό καταρτισμό τους, διότι

αυτοί μαζί με τους ιερείς στις ένορίες τους θά κατηχήσουν τους μέλλοντας νά βαπτισθοῦν.

δ. Σεμινάριο ιεροψαλτῶν κάθε Αὔγουστο, γιά τούς 130 σήμερα ιεροψάλτες ηλικίας ἀπό 10-30 ἐτῶν. Διδάσκονται ὄχι μόνο θεωρητικά τήν ψαλτική τέχνη ἀλλά κυρίως πρακτικά στό ἀναλόγιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, συμμετέχοντας στήν λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅσοι συμμετέχουν στό σεμινάριο προσέρχονται γιά νά λάβουν τήν Ὁρθόδοξη θεολογική παιδεία, πού κατόπιν θά μεταδώσουν στίς πόλεις καί στό χωριά τους, ἀφοῦ διανύσουν μέ πολλούς κόπους καί θυσίες μεγάλες ἀποστάσεις.

Πρός διευκόλυνσιν τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου ἔχουν μεταφρασθῆ ἀρκετά θεολογικά καί λειτουργικά συγγράμματα στήν τοπική διάλεκτο «Σουαχίλι» ἀπό τόν π. Δαμασκηνό, ἀδελφό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἐργάζεται ἱεραποστολικῶς στό Κογκό, τά ὁποῖα φωτοτυποῦνται καί διανέμονται στίς ένορίες.

Ἡ κατήχησις στόν λαό γίνεται καί ἀπό ραδιοφώνου. Ἐνα ἐπιτελεῖο ἀπό 10 ἀδελφούς (ἰθαγενεῖς κληρικούς, καθηγητές καί διδασκάλους) ἐπιμελοῦνται τίς ἐκπομπές, πού μεταδίδονται ἐπί ἐξάωρο καθημερινῶς. Ὁ ραδιοφωνικός σταθμός μέ τήν ἐπωνυμία «La voix de l' orthodoxie» (Ἡ φωνή τῆς Ὁρθοδοξίας) ἄρχισε νά λειτουργῇ ἀπό τά τέλη τοῦ 2005 καί ἔχει ἐμβέλεια 70 χιλιομέτρων καί μεγάλη ἀκροαματικότητα. Μέ τίς ἐκπομπές αὐτές προβάλλεται ἡ φωνή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία σάν φάρος προσπαθεῖ νά διαλύσῃ τό πνευματικό σκοτάδι πού ἔχουν δημιουργήσει τόσα χρόνια

οἱ δεισιδαιμονίες, οἱ μαγεῖες καί τελευταῖα οἱ πάμπολλες αἰρέσεις. Ὁ λαός ὁμως ἔχει πνευματικό αἰσθητήριο καί πολλοί ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει τήν ἀληθινή πίστι καί ὅτι στό μυστήριό της ὑπάρχει ἡ ἁγιαστική Χάρις.

Βαπτίσεις

Βαπτίσεις γίνονται περί τίς 1.500 κάθε χρόνο. Γίνονται ὁμαδικά στό βαπτιστήρια τῶν Ἐκκλησιῶν καί, ἂν δέν ὑπάρχουν, στίς λίμνες καί στό ποτάμια. Ἡ προετοιμασία γιά τίς βαπτίσεις σέ μακρινές πόλεις καί χωριά, πού πολλά ἀπέχουν καί 15 ὥρες ἀπό τό Kolwezi, παίρνει τήν μορφή μιᾶς εἰρηνικῆς ἐκστρατείας. Σέ δύο ἀγροτικά αὐτοκίνητα φορτώνονται ὅλα τά ἀπαραίτητα: πρόσφορα, νάμα, βέρες, εἰκόνες, Καινές Διαθήκες γιά εὐλογία, νυφικά γιά τούς γάμους πού θά τελεσθοῦν, κάποια τρόφιμα, φιλτραρισμένο νερό, κλινοσκεπάσματα καί ὅ,τι ἄλλο ἀναγκαῖο. Στίς καρότσες τῶν αὐτοκινήτων μπαίνουν καί τά παιδιά τοῦ οἰκοτροφείου τῆς Ἱεραποστολῆς, τά ὁποῖα βοηθοῦν οὐσιαστικά, ψάλλοντας στήν Θ. Λειτουργία, στίς βαπτίσεις καί στούς γάμους.

* * *

Μέ ὅσα ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω ἔγινε προσπάθεια νά σκιαγραφηθῇ πολύ συνοπτικά τό πλαίσιο στό ὁποῖο ζῆ, κινεῖται καί ἐργάζεται τό ἱεραποστολικό κλιμάκιο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας στό Kolwezi τοῦ Congo καί τό ἔργο πού μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐπιτελεῖται ἐκεῖ. Ἔργο πολύ μεγάλο καί δύσκολο, ἀλλά καί συνεχῶς αὐξανόμενο. Ἔργο ὁμως τό ὁ-

ποῖο τολμοῦν οἱ ἀδελφοί πού ἔχουν ἐκ Θεοῦ τήν κλήσι καί πνεῦμα αὐτοθυσίας καί στηρίζονται ὄχι στίς δικές τους δυνάμεις ἀλλά στήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, στήν ὑπακοή στήν Ἱερά Μονή τους καί στίς ἀδιάλειπτες προσευχές τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀδελφῶν τους ἀλλά καί ὅλης τῆς Ἐκκλησίας.

M.N.T.





ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΑΠΟΘΝΗΣΚΟΝΤΕΣ

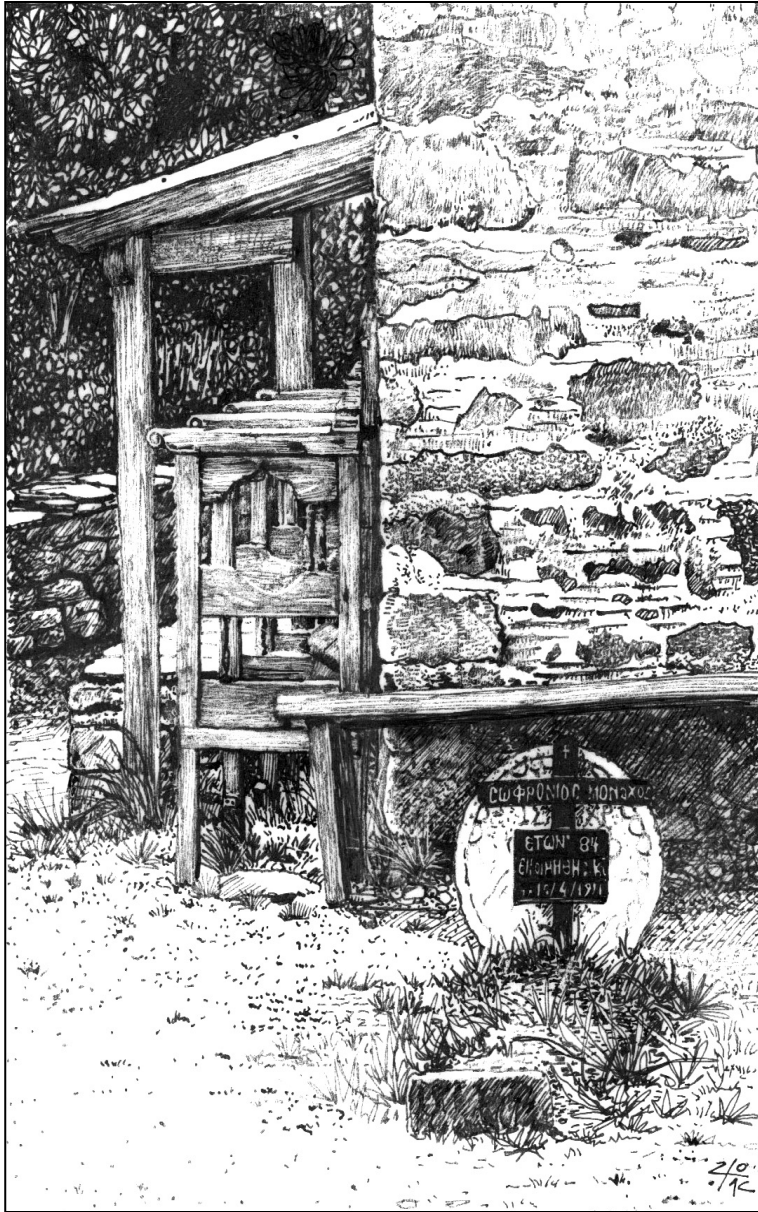
Γέρον Θεόκλητος Διονυσιάτης

Πλήρης ἡμερῶν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ στήν Ἱερά Μονή τῆς Μετανοίας του ὁ πολίος γέρον Θεόκλητος Διονυσιάτης.

Γιά τήν χαρισματική του προσωπικότητα καί τήν προσφορά του στήν Ἐκκλησία καί τό Ἅγιον Ὄρος πολλά ἐγράφησαν καί θά γραφοῦν.

Εὐτύχησα νά τόν γνωρίσω προσωπικῶς καί νά συνεργασθοῦμε στήν Ἱερά Κοινότητα, ὅπου πολλάκις διετέλεσε ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μετανοίας του καί Πρωτεπιστάτης.

Ὁ π. Θεόκλητος ἀπό τά νεανικά του χρόνια πού ἐμόνασε στό Ἅγιον Ὄρος ἀκολούθησε φιλοκαλική πορεία. Ὅχι μόνο ἐγνώριζε τήν πατερική θεολογία καί τούς νηπτικούς πατέρας, ἀλλά καί ἀγωνιζόταν νά ζῆ σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τους καί τίς ὑποθήκες τους. Μέ ἀπλότητα πολλές φορές ἐξέφραζε τόν θεῖο ἔρωτα πού τόν ἐφλεγε καί αὐτό φαινόταν στόν τρόπο πού προσηύχετο, πού ἔψαλλε, πού ἀπήγγελλε τίς εὐχές, πού ἀνεστέναζε ἐπικαλούμενος τό γλυκύτατον ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας. Ἦταν πάντοτε σοβαρός καί εὐκατάνυκτος.



Μέ γραπτά κείμενά του, ὅπως τό βιβλίο «Μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς», ἐνέπνευσε πολλούς ἀπό τούς μονάζοντας σήμερα στό Ἅγιον Ὅρος νά γίνουν μοναχοί καί ὁ ἴδιος σημαντικά συνετέλεσε στήν ἐπάνδρωσι του, γεγονός γιά τό ὁποῖο ἔχαιρε πολύ.

Τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Θεοκλήτου αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἱερομόναχος Μητροφάνης Σιμωνοπετρίτης

Ὁ π. Μητροφάνης εὐρισκόμενος στήν ἀκμή τῆς ἡλικίας του ἐκλήθη ἀπό τόν Κύριο νά μεταστῆ στήν αἰώνιο ζωή, ἀφοῦ ἐπί πολλά ἔτη υπέμεινε καρτερικῶς τήν ἀνίατο καί ὀδυνηρά ἀσθένεια πού τόν κατέτρυχε.

Ἀφοσιωμένον τέκνον τοῦ πολυσεβάστου Γέροντος π. Αἰμιλιανοῦ Σιμωνοπετρίτου, ἐγαλουχήθη ἀπό νεαρᾶς ἡλικίας στήν ἀγγελική πολιτεία.

Ἐπηρετήσε μέ ζῆλο καί ὑπακοή σέ καίρια διακονήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μετανοίας του, χαρακτηριζόμενος πάντα γιά τό μοναχικό του ἦθος, τήν εὐλάβειά του καί τήν φιλαδελφία του. Ὅσοι τόν εἶχαμε γνωρίσει προσωπικά καί εἶχαμε ἐκτιμήσει τίς ἀρετές του ἐπονέσαμε γιά τήν πρόωγη ἀναχώρησί του. Πολύ παρηγορηθήκαμε ὅμως καί διδαχθήκαμε ἀπό τόν τρόπο πού ἀπεδέχθη καί ἤπιε τό πικρό ποτήριο τοῦ ὀδυνηροῦ θανάτου. Ὁ θάνατός του ἦταν ἀντάξιος ἑνός ἐναρέτου μοναχοῦ. Ἦταν ἅγιος θάνατος.

Σέ εὐχαριστοῦμε, π. Μητροφάνη, γιά τό παράδειγμα πού μᾶς ἔδωσες.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Γέρον Ἰωαννίκιος Διονυσιάτης

Ποιός ἡμπορεῖ νά ξεχάσῃ τόν σεμνό, ταπεινό, ὀλιγόλογο, πρᾶο, εὐλαβῆ, προσευχητικό, ὑπάκουο π. Ἰωαννίκιο, πού πολλές φορές ἐκόσμησε τήν Ἱερά Κοινότητα ὡς Ἀντιπρόσωπος καί ὡς Πρωτεπιστάτης;

Οἱ καρποί τῆς μοναχικῆς του ζωῆς ἐφάνησαν κατά τό διάστημα τῆς ὀδυνηρᾶς ἀσθενείας του, τήν ὁποία ὑπέμεινε μέ θαυμαστή καρτερία καί ἀποδοχή τοῦ θελήματος του Ἁγίου Θεοῦ. Παράδειγμα ὁ π. Ἰωαννίκιος μέ τήν ζωή του καί μέ τόν ἅγιο θάνατό του σέ ὅλους μας.

Σέ εὐχαριστοῦμε π. Ἰωαννίκιε.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

(Περισσότερα γράφονται στίς ἐπόμενες σελίδες ἀπό ἀδελφούς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου Ἁγίου Ὁρους).

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου
† Ἀρχιμ. Γεώργιος Γρηγοριάτης





**Ο ΓΕΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ
(1942-2006)**

Ο Γέρων Ίωαννίκιος Διονυσιάτης, κατά κόσμον Άλέξανδρος Άνθίμου τοῦ Άνθίμου καί τῆς Παναγιώτας, ἐγεννήθη τήν 22-7-1942 στήν Κύπρο, στό χωριό Άγριδάκι τῆς κατεχομένης ἀπό τούς Τούρκους Ἐπαρχίας τῆς Κυρηναίας. Οἱ γονεῖς του ἦσαν ἄνθρωποι μέ φόβον Θεοῦ, ἐγέννησαν ἕξι παιδιά (πρῶτος κατά σειράν), καί ὁ μέν πατέρας του ὅταν ἐκοιμήθη ἔλεγε στούς παρισταμένους «Βλέπετε αὐτούς τούς δύο μέ τά λευκά;» καί ἀμέσως παρέδωσε τήν ψυχήν του, ἡ δέ μητέρα του κατά προτροπήν του ἐκάθη Μοναχή ὑπό τό ὄνομα Μαριάμ κατά τά τελευταῖα δέκα ἔτη τῆς ζωῆς της καί ἐκοιμήθη καί ἐκείνη ἀπό καρκίνο στόν ἐγκέφαλο.

Μετά τό Δημοτικό ἐφοίτησε στήν Ἄμερικανική Ἀκαδημία Λάρνακος καί ἀργότερα ἐργάσθηκε ἐπί ἔτη σέ Ἀγγλική Τράπεζα. Φλεγόμενος ὁμως κυριολεκτικῶς ἀπό θεῖον ἔρωτα

καί ἔφεση γιά τήν ἀπράγμονα καί ἡσύχιον ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἀνεχώρησε γιά τό Ἅγιον Ὄρος τήν 1-9-1967.

Ὁ ἔνθερος ζήλος του καί ἡ ζέσις τῆς πρὸς τόν Θεόν ἀγάπης του διαφαίνεται καί σέ κάποιο προσωπικό ἡμερολόγιό του πού διατηροῦσε ὅταν ἦταν ἀκόμα λαϊκός. Ἐκεῖ καταγράφει τούς καθημερινούς ἀγῶνας του καί τίς πολλές φιλάνθρωπες δραστηριότητες του, τίς ἐπισκέψεις του σέ νοσοκομεῖα καί σέ ἄλλους χώρους ὅπου ὑπῆρχε ἀνθρώπινος πόνος. Ἐπίσης στό ἐν λόγω ἡμερολόγιο, τό ὅποιο προσφυῶς θά μπορούσαμε νά χαρακτηρίσωμε «Ἐξομολογήσεις», ὑπάρχουν αὐτοσχέδιες προσευχές του, πλήρεις ἀγάπης πρὸς τόν Θεόν καί ἀγωνίας γιά τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Μία ἀπό αὐτές παραθέτουμε ἐνδεικτικῶς:

«Πανάγαθε Πατέρα, Φιλάνθρωπε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Πανάγιον Πνεῦμα, Τριάς ὁμοούσιε, Σ' εὐχαριστῶ διά τήν πρόνοιαν πού ἔδειξες καί σήμερον γιά μένα ἕναν ἀνάξιον ἁμαρτωλόν. Σέ παρακαλῶ βοήθη με νά κατανοήσω τήν ἀγάπην Σου, γιά νά μπορέση καί ἡ δική μου καρδιά νά σ' ἀγαπήσῃ, ὅσον εἶναι δυνατόν, σύμφωνα μέ τήν δύναμιν πού παρέχεις σ' ἐμέ.

Πανάγαθε Θεέ, αἰώνιε Λυτρωτά, ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι ἀνάξιος νά φιλοξενήσω μέσα μου τό Πῦρ τῆς Θεότητος, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλά σύμφωνα μέ τήν ὑπόσχεσίν Σου, “ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τό αἶμα ἐν ἐμοί μένει, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ”, σέ παρακαλῶ ἀξίωσέ με καί μείνε μέσα μου καί γὰρ ἐν Σοί. Ἐλέησέ με Κύριε, καί ἀνοιξε τήν καρδίαν μου

νά Σέ δεχθῇ ὀλόκληρον, χωρίς νά μπορῇ νά χωρέση τίποτε ἄλλο. Γίνου Σύ βασιλεύς μου καί κυβέρνησε τό καράβι τῆς ζωῆς μου σύμφωνα μέ τό θέλημά Σου. Κατέργασέ με ναόν ἁγίον Σου, ὅπου θά ἐπιτελῆται ἀγιωσύνη τοῦ Ἁγίου ὀνόματός Σου. Κατάκαυσε πυρὶ ἀύλω τὰς ἁμαρτίας μου, τὰς ἀκάνθας τῶν παθῶν, ἀπάλλαξέ με ἀπό τὰ ἔργα τῆς σαρκός καί χάρισέ μου τόν καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματός Σου. Ἀξίωσέ με νά σοί ἐξομολογοῦμαι ἐν ἀγαλλιάσει, νά σέ ζητῶ ἐν φόβῳ, νά σέ ὑπακούω μέ πίστη καί ἀγάπην. Καί μέ ἕνα λόγον χάρισέ μου τὰ δῶρα πού χαρίζεις σέ κάθε ἕνα πού μέ πίστη προσέρχεται καί Σέ δέχεται ἐντός του, τήν κατὰ Χριστόν ζωή, ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς καί ἡ Σωτηρία εἰς τούς ἀνθρώπους.

Πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῶν Ἀύλων Σου Λειτουργῶν, καί πάντων Σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν». Χαρακτηριστικά ἐπίσης γράφει σέ μιὰ ἐπιστολή του πρὸς κάποιον Γέροντα-Πνευματικό:

«...Ἀλλά ἐμένα μοῦ ἀρέσει ἡ μοναχικὴ ζωὴ, ἡ προσευχή, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τόν κόσμον. Θέλω νά βρεθῶ κάπου πού νά μὴν ἔχω εὐθύνες, πού νά μὴν ἔχω φροντίδες καί μέριμνες, γιά νά κλάψω τίς πολλές ἁμαρτίες μου. Ὅμως ἀκόμη ἀγαπῶ τούς γονεῖς μου καί μέ ἀγαποῦν. Ἄν μείνω στὴν Κύπρο θά μ' ἐνοχλοῦν καί ἴσως μέ ἐπηρεάσουν. Γι' αὐτό θέλω νά φύγω, νά πάω ἴσως στό Ἅγιον Ὄρος, νά βρῶ ἕνα καλὸ Γέροντα, ἕναν ἅγιον ἄνθρωπο, νά τοῦ ἐμπιστευθῶ τήν ζωὴ μου, γιά νά

μέ οδηγήση στήν μετάνοια, κοντά στόν Χριστό. Μέσα στόν κόσμο δέν μπορῶ νά ζήσω... Χαυνοῦμαι ὡς ἀδύνατος καί μόνος ἐν μέσῳ ἁμαρτωλοῦ περιβάλλοντος. Παρακαλῶ συμβουλέψτε με καί παρακαλέσατε τόν μόνον δυνάμενον σώζειν καί βοηθήστε με, Ἅγιε πάτερ. Εἶθε ὁ Κύριος νά ἐνισχύη τούς ἡμᾶς ἐνισχύοντας καί ἐνισχύσαντας. Ἀμήν.».

Καί πράγματι στό πρόσωπο τοῦ μακαριστοῦ μας Γέροντος Χαραλάμπους βρῆκε «ένα καλό Γέροντα, ἕναν ἅγιον ἄνθρωπο», πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε τήν ζωή του καί τήν σωτηρία του. Τόν Γέροντά μας ἐγνώρισε στήν Δάφνη, καθώς ἐπήγαινε ἀπό τήν Νέα Σκήτη, ὅπου ἐγκαταβιοῦσε, στήν Μονή Χιλανδαρίου, γιά νά ἐγγράψῃ εἰς τό Μοναχολογίό της ὡς δόκιμο ἕναν ἀδελφό. Ἦδη ὁ Γέροντας σέ λίγες ἡμέρες θά ἐγκατέλιπε τήν Νέα Σκήτη καί θά μεταφερόταν μέ τήν συνοδεία του πρὸς ἐπάνδρωση τοῦ Χιλανδαρινοῦ Κελλίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου (Μπουραζέρι) στίς Καρυές. Τότε καί ὁ νεαρός Ἀλέξανδρος τοῦ εἶπε: «Γίνεται νά ρθῶ καί ἐγώ νά γραφῶ δόκιμος;». Ὁ Γέροντας τόν ἐδέχθηκε μετά χαρᾶς, καί ἔτσι πῆγε στό Χιλανδάρη νά γράψῃ ὄχι ἕνα ἀλλά δύο ἀδελφούς.

Στό Μπουραζέρι ἔλαβε τό μέγα καί ἀγγελικό σχῆμα τήν 15-8-1968 καί μετονομάσθηκε Ἰωαννίκιος εἰς μνήμην τοῦ τελευταίου ἡλικιωμένου Ρώσου πού εἶχε ἀπομείνει στό Κελλί, Γέροντος Ἰωαννικίου Ἱεροδιακόνου. Τήν 15-9-1979 ἀκολούθησε τόν Γέροντα Χαράλαμπο καί τήν εἰκοσαμελή συνοδεία του στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἁγίου Διονυσίου καί τήν ἐπομένη

ἡμέρα ἐξελέγη προϊστάμενος τῆς Γεροντικῆς Συνάξεως τῆς Μονῆς. Διετέλεσε τέσσερις φορές Πρωτεπιστάτης, κατά τά ἔτη 1984-1985 (28-1 ἕως 31-5-1985), 1994-1995, 1999-2000, 2004-2005.

Στήν Μονή ὑπηρετήσε ἐπί ἔτη στό Ἀρχονταρίκι καί ἐπέδειξε μεγάλο ζῆλο καί σπουδή γιά τήν ἀνάπαυση, ψυχική καί σωματική τῶν πολυαρίθμων προσκυνητῶν τῆς Μονῆς μας. Ἰδιαίτερος δέ προσπάθησε νά βοηθήσει τούς ἄλλοδαπούς καί ἑτεροδόξους προσκυνητάς, συζητώντας μαζί τους, ξεναγώντας τους στό Καθολικό τῆς Μονῆς, ὅπου, ἐξηγώντας τους τά μαρτύρια καί τούς βίους τῶν Ἁγίων πού ἦσαν στίς τοιχογραφίες, τούς εἰσήγαγε χωρίς νά τό καταλάβουν ἀπλά καί ἐποπτικά στήν ὀρθόδοξη πίστη καί θεολογία. Ὁ ὕπνος του ἦταν λίγος καί τά μάτια του σχεδόν πάντοτε ἦταν μαυρισμένα ἀπό τήν ἐν κρυπτῷ ἀγρυπνία του. Διέθετε ἰσχυρή σωματική δύναμη καί ἀντοχή, παρὰ τό ὅτι φαινομενικά ἔδινε τήν ἐντύπωση ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀδυνάτου καί ἐξαντλημένου.

Μετά τό 1987 ἀσχολήθηκε καί πάλιν ἐπιτυχῶς μέ τήν ἀγιογραφία, πού τήν εἶχε ἐξασκήσει στό Μπουραζέρι. Δούλευε πολλές ὥρες στό ἱερό αὐτό ἐργόχειρο, σάν νά ἤξερε πῶς θά μᾶς φύγει γρήγορα, καί μᾶς ἀγιογράφησε πάρα πολλές ἱερές εἰκόνες γιά τίς λατρευτικές ἀνάγκες τῆς Μονῆς, ἀλλά καί πάρα πολλές γιά πολλοῦς γνωστούς καί φίλους, πνευματικούς ἀδελφούς μας.

Ἐπίσης ἀπό τῆς ἐλεύσεώς του στήν Μονή ἀλλά καί σχεδόν ἕως τοῦ τέλους του εἶχε τό ὑπεύθυνο διακόνημα τοῦ Τυ-

πικάρη, και διακριθήκε για τήν ἀκριβεία του στην τήρηση του περιώνυμου Τυπικοῦ τῆς Μονῆς μας μέχρι και τῆς τελευταίας λεπτομερείας.

Ἦταν φιλακόλουθος εἰς τό ἔπακρον και οὐδέποτε ἔλειψε ἀπό τήν ἀκολουθία ἀκόμα και σέ ὄρες ἀσθενειῶν μεγάλων. Ἐπίσης μεγάλη σπουδή ἐπέδειξε και για τήν τήρηση του μοναχικοῦ του κανόνος. Καθημερινῶς δέ ἐδιάβαζε ἐπί ἀρκετή ὥρα τό ἱερόν Εὐαγγέλιον. Πάντοτε δέ, ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἀφιερώσεώς του, ἦταν ἀφοσιωμένος στόν μακαριστό μας Γέροντα Χαράλαμπο, ὁ ὁποῖος πολύ τόν ἀγαποῦσε, γιατί τόν ἀνέπαυε μέ τήν ὑπακοή του και τήν διακριτική του διαγωγή. Στενή ἐπίσης ἦταν ἡ σχέσις του μέ τόν μακαριστό Γέροντα Ἀρσένιο.

Ἐποδειγματική ὅμως ἦταν ἡ συμπεριφορά του και ἀπέναντι εἰς τόν νέον μας Γέροντα Πέτρο. Ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἡγουμενίας του στάθηκε στό πλευρό του, στηρίζοντάς τον στίς δυσκολίες τῆς ἡγουμενικῆς διακονίας, ἀλλά και σέ ὅλα τά προβλήματα πού παρουσιάζονταν μέ τήν διακριτική του και ἡσυχῆ συμπεριφορά ἐβοηθοῦσε τόν Γέροντα για τήν ἐπίλυσή τους.

Τήν τάξιν του ὅσον ἀφορᾷ στίς ἀκολουθίες, στούς κανόνας και στόν ἐν γένει πνευματικό του ἀγῶνα, ἐτηροῦσε ἀπαρεγκλίτως και κατά τήν ἐν Καρυαῖς διαμονή του, εἴτε ὡς Πρωτεπιστάτης εἴτε ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Μονῆς μας, χωρίς νά ὑπολογίζει κούραση, παρά τήν πολλές φορές ὀλοήμερη και κοπιαστική διακονία στην Ἱερά Κοινότητα. Δέν ἔχανε ἀκολουθία στό Πρωτάτο και ἐκοινωνοῦσε συχνότατα

εἴτε ἐκεῖ εἴτε στίς πολλές Πανηγύρεις τῶν διαφόρων Κελλίων τῶν Καρυῶν, ὅπου παρίστατο, ἀλλά τακτικῶς και στό Γρηγοριάτικο Κελλίον τῶν Παχωμαίων, τό γειτονικό στό Ἀντιπροσωπεῖο μας, ὅπου ἐπήγαινε και ξελειτουροῦσε τόν καθημερινῶς ἱερουργοῦντα προσφιλή του Παπα-Ἀκάκιον. Ὁ μακαριστός Γέρο-Παῖσιος μιλοῦσε για τό πρόσωπό του μέ τά καλύτερα λόγια και τόν ἐχαρακτήριζε ὡς «ἓνα ἐκ τῶν παλαιῶν Πρώτων του Ἁγίου Ὁρους».

Ὅταν ἐπεράτωσε τήν τετάρτη κατά σειράν Πρωτεπιστάσια του στίς Καρυές, ἐπέστρεψε στό Μοναστήρι, ὅπου οἱ πάντες ἀπό τόν Γέροντα ἕως και τόν τελευταῖον δόκιμον τόν ἐδεχθήκαμε μέ ιδιαίτερη χαρά. Ὅμως ὁ Γέροντας διεκρίνε μία ιδιαίτερη κόπωση, ἡ ὁποία ἀποτυπωνόταν στην ἔκφραση του προσώπου του και στην βραδύτητα τῶν κινήσεών του. Ὁ ἴδιος δέ ὁ πατήρ Ἰωαννίκιος μᾶς ἔλεγε ὅτι αἰσθανόταν ἔντονη κόπωση και κατάπτωση, τήν ὁποία ἀπέδιδε στό ὅτι κρυολόγησε στίς Καρυές καθώς ἐπέστρεφε ἰδρωμένος ἀπό τήν Ἱερά Κοινότητα στό Κονάκι μας. Ὁ Γέροντας ἀνήσυχος και ὑποπτευόμενος ὅτι κάτι σοβαρό του συμβαίνει τόν ἔστειλε ἐπειγόντως τήν Δευτέρα τῆς Πεντηκοστῆς στην Θεσσαλονίκη, ὅπου οἱ ἰατροί διέγνωσαν ὄγκο στόν ἐγκέφαλο και μάλιστα σέ προχωρημένο στάδιο, μή ἐπιδεχόμενο καμμία χειρουργική ἐπέμβαση. Τό ἔμαθε ἀπό τήν ἀρχή και ἐψέλισεν ἀμέσως: «Τοῦ Θεοῦ ἐσμέν. Καί ἡ μάνα μου ἔτσι ἔφυγε». Σέ λίγο διάστημα ἄρχισε νά μή μπορεῖ νά βαδίζει, οὔτε νά στέκει ὄρθιος, και καθηλώθηκε στό κρεβάτι. Παραδόξως δέν εἶχε πόνους στόν ἐγκέφαλο, ἀλλά ἐδοκίμασε ἀφορήτους πόνους

ἀπό ἄλλα συμπτώματα καί παρενέργειες πού ἐδημιούργησε στό ὑπόλοιπο σῶμα του ἡ νόσος.

Σέ ὅλες τίς δυσκολίες πού συναντοῦσε (αἰμορραγίες, ἀναρίθμητους ἐμετούς κ.λπ.) μᾶς συμπαραστάθηκε μέ μοναδική ἀγάπη καί ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον καί ἐπιμέλεια, ὁ εὐλογημένος Παπα-Δημήτριος Γρηγοριάτης. Ὁ ἀδελφός αὐτός πολλές εὐλογίες πῆρε ἀπό αὐτή τήν διακονία του στόν Γερο-Ἰωαννίκιο, ὅπως καί πρὶν, ἀπό τήν διακονία του στόν Γέροντά μας π. Χαράλαμπο καί στόν Γερο-Θεόκλητο.

Πάντοτε ἐνώπιον τοῦ μαρτυρίου πού διήνυε προσευχόταν ἐντόνως καί θερμῶς καί, ὅταν τόν ρωτοῦσαν τί κάνει, ἀπαντοῦσε συχνά: «Δόξα σοι ὁ Θεός».

Ἐνῶ οἱ γνῶμες τῶν ἰατρῶν ἀπό Ἑλλάδα, Ἀμερική, Γερμανία, Αὐστρία καί ἄλλων συνέκλιναν στό ὅτι θά ζοῦσε τό πολύ τρεῖς μῆνες, ἔζησε σχεδόν ἕνα χρόνο. Κοινωνοῦσε τακτικῶς τά Ἄχραντα Μυστήρια. Τά μάτια του εἶχαν γίνει δύο πηγές ἀφθόνων δακρῶν καί ἡ σιωπή, τήν ὁποία ἐπιμελῶς ἀσκοῦσε ἐφ' ὄρου ζωῆς, αὐξήθηκε ἰδιαιτέρως. Μιλοῦσε ὅμως σ' ὅλους μας μέ τά μάτια καί τήν εὐχάριστη καί εὐπροσήγορη ἔκφρασή του.

Κατ' ἐντολήν τοῦ Γέροντος τόν ὑπηρετοῦσαν οἱ ἀδελφοί ἐναλλάξ ὅλο τό εἰκοσιτετράωρο καί αὐτό τό ἔκαναν ὄχι ἀπλῶς ἀγογγύστως ἀλλά μέ μεγάλη χαρά, διότι θεωροῦσαν εὐλογία νά ὑπηρετοῦν ἕναν τέτοιο χαριτωμένο ἀσθενῆ, ὁ ὁποῖος παρά τήν φοβερή του ἀσθένεια δέν ἀπέκτησε τήν παραμικρά ἰδιοτροπία καί ἦταν παρομιωδῶς συνεργάσιμος μέ ὅλους τούς διακονητάς του. Δοξάζομε τόν Θεόν, πού μᾶς

ἀξίωσε νά τοῦ προσφέρομε ἕνα ποτήρι νερό, ὡς μικρό ἀντίδωρο γιά τά ὅσα ἔκαμε ἐκεῖνος γιά μᾶς καί κυρίως γιά τό μοναδικό παράδειγμα ἀνθρώπου καί μοναχοῦ πού μᾶς ἄφησε.

Σέ κάποιον ἀδελφό ἐκμυστηρεύτηκε ὅτι ποθοῦσε τό μαρτύριο, καί φαίνεται πῶς ὁ Θεός τοῦ ἔδωκε αὐτήν τήν μαρτυρική ἀσθένεια γιά νά δοκιμάσει τήν προαίρεσή του. Μάλιστα προτοῦ ἀναχωρήσει γιά ἐξετάσεις στήν Θεσσαλονίκη ἀνέφερε σέ πνευματικό τῆς Μονῆς μας, ὅτι ἀπό τήν ἀρχή τῆς διακονίας του ὡς Πρωτεπιστάτου εἶχε τήν διαίσθηση ὅτι, τελειώνοντας τήν διακονία του, ὁ Θεός θά παραχωροῦσε ἕναν μεγάλο πειρασμό γιά νά τόν ταπεινώσει.

Τήν 26-5-2006, Τρίτη τῶν Μυροφόρων, ἡ κατάστασίς του ἐπιδεινώθηκε καί περιῆλθε σχεδόν σέ κῶμα, ἐμφανίζοντας καί ἐπιθανάτιο ρόγχο γιά λίγη ὥρα. Ἀμέσως ὁ Γέροντας κατέβηκε στό κελλί του καί τοῦ ἐδιάβασε τήν εὐχή εἰς ψυχορραγοῦντα, καί σέ λίγα λεπτά ξεψύχησε ἡσυχα καί εἰρηνικά, περικυκλωμένος ἀπό τούς θρηνοῦντας ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι κατασπάζονταν τό καρτερικό λείψανό του ραίνοντάς το μέ τά δάκρυά των ἐπί πολλήν ὥρα. Στήν κηδεῖα του προσῆλθαν ἅγιοι Καθηγούμενοι καί ἡ Ἱερά Ἐπιστοπία, ἐκ μέρους τῆς ὁποίας ὁ Πρωτεπιστάτης Γέρον Παῦλος Λαυριώτης ἐξεφώνησε θερμόν ἐπικήδειον λόγον.

Χαρακτηριστικό εἶναι καί τό συλλυπητήριο γράμμα τῆς Ἱεράς Κοινότητος, ὅπου μεταξύ ἄλλων ἀναφέρονται τά ἐξῆς:

«Πληροφορηθέντες μετ' ὀδύνης τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τὴν 26ην παρελθόντος μηνός τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς καθ' Ἑμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ λίαν προσφιλοῦς ἡμῖν Γέροντος Ἰωαννικίου, ... προαγομέθα ὅπως διὰ τοῦ παρόντος ἱεροκοινοσφραγίστου ἡμῶν γράμματος ὑποβάλωμεν θερμὰς συλλυπητηρίους εὐχὰς ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Σώματος καὶ συνόλου τοῦ ἀγιορειτικοῦ κόσμου.

Αἰσθανόμεθα ὡσαύτως τὴν ἀνάγκην ὅπως καθηκόντως ἐκφράσωμεν τῇ ἀγαπητῇ ἡμῖν Ἑμετέρα Πανοσιολογιότητι τὰς ὀφειλομένας ὀλοκαρδίους καὶ θερμοτάτας εὐχαριστίας τοῦ Ἱεροῦ Τόπου πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱεράν Μονὴν διὰ τὴν εὐδόκιμον θητείαν τοῦ προμνησθέντος μακαριστοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὰ κοινὰ τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἐκφράζοντες ὅθεν τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐλογον ἡμετέραν εὐαρέσκειαν, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ Ἱερός οὗτος Τόπος θὰ διατηρῇ ἀνεξίτηλον τὴν μνήμην τῆς προθύμου διακονίας τούτου ἐν ἧθει, συνέσει καὶ διακρίσει, ἥτις θὰ ἀποτελῇ πρότυπον καὶ ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν διὰ τοὺς ἐπιόντας».

Ὅπως καταλαβαίνει κανεὶς ἀπὸ τὰ ὅσα οὐσιαστικῶς ἐπιγραμματικὰ ἀναφέραμε γιὰ τὸν εὐλογημένο αὐτὸ ἄνθρωπο, τὸ κενὸ πού δημιουργεῖ ἢ ἐκδημία του εἶναι μεγάλο γιὰ τὴν ἀδελφότητά μας. Ὅμως ἔχομε ἀκράδαντη τὴν πίστη ὅτι εἶναι «ἐν χειρὶ Θεοῦ», τοῦ ἔχοντος «τὰς κλεῖς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου», τοῦ μόνου γινώσκοντος γιατί «ἠρπάγη» τόσον

ἀπροσδόκητα καὶ νωρίς, ἵνα «μὴ κακία ἀλλάξη σύνεσιν αὐτοῦ ἢ δόλος ἀπατήση ψυχὴν αὐτοῦ». Πιστεύομε λοιπὸν ὅτι, ὅπως ὅταν ἦταν κοντὰ μας φρόντιζε γιὰ τὴν ἀδελφότητα καὶ τὰ διάφορα προβλήματα της καὶ τὴν βοηθοῦσε ἀθορυβῶς ἀλλὰ πολυειδῶς, ἀψηφώντας κόπους καὶ θυσίες γι' αὐτήν, πολὺ περισσότερο τώρα μᾶς βοηθεῖ μετὰ τὴν θερμὴ πρὸς τὸν Χριστὸν προσευχὴ του. Αὐτὸ τοῦ ζητοῦμε νὰ κάνει πάντοτε καὶ νὰ εὐχεται νὰ ἀξιοποιήσουμε ὅσα μᾶς ἐδίδαξε, ὄχι μετὰ τὸ λόγο τόσο ὅσο μετὰ τὸ ἔμπρακτο παράδειγμά του, τὸ ὁποῖο θὰ παραμένει ἀνεξίτηλο στὶς καρδιές μας.

Πολλές θερμές εὐχαριστίες ἐκφράζομε στὸν Σεβαστὸ καὶ ἀγαπητὸ Γέροντα Γεώργιον, Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, ἀφ' ἑνός γιὰ τὴν ἀγαθὴν του πρόθεσιν νὰ φιλοξενήσει τὸ παρὸν κείμενο στὸ ἔγκριτο καὶ σεμνὸν περιοδικὸ τῆς Μονῆς του, καὶ ἀφ' ἑτέρου γιὰ τὴν μεγάλην του συμπάραστασιν καὶ συναντίληψιν στὸν δοκιμασθέντα Γερο-Ἰωαννίκιον καὶ τοὺς διακονητάς του, δίδοντας ὀλοθύμως τὴν εὐλογία του στὸν ἰατρό Παπα-Δημήτριον νὰ ἔρχεται συχνότατα στὴν Μονὴ μας ὄχι γιὰ ὧρες ἀλλὰ καὶ γιὰ ἡμέρες, προσφέροντας τίς πολὺτιμες ὑπηρεσίες του. Πολὺ τοὺς εὐχαριστοῦμε καὶ ταπεινὰ εὐχόμεθα θερμῶς πλουσίαν τὴν ἀπὸ Θεοῦ ἀνταπόδοσιν. Ἀμήν.

(Ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου Ἁγίου Ὁρους)





**Ο ΤΑΠΕΙΝΟΣ ΚΑΙ
ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΑΡΧΙΜ. ΝΕΟΦΥΤΟΣ
ΣΚΑΡΚΑΛΑΣ
(1917-2005)**

Ὁ μακαριστός γέροντας Νεόφυτος (κατά κόσμον Ναούμ Σκαρκαλάς), πού ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τόν Μάιο τοῦ 2005, ἄφησε μνήμη πολύ ἐναρέτου καί ἁγίου ἀνδρός. Ἐφλέγετο ἀπό διάπυρο ἔρωτα πρὸς τόν Θεό καί τήν ἁγία Του Ἐκκλησία, τήν ὁποία διηκόνησε μέ πολύ ζῆλο, μέ ὅλη τήν ζωή του. Εἶχε συνεχή καί ἐκδηλη χαρά πού τήν μετέδιδε σέ ὅλους, ὅπου καί ἄν εὐρίσκετο, παρά τό γεγονός ὅτι ἐδοκίμασε πολλούς πειρασμούς. Εἶχε ἀσάλευτη πίστι στόν Θεό, βίο θεοφιλή καί ἀνιδιοτελή καί καθαρά ἀγάπη πρὸς τούς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου. Μέ τήν Μονή μας διατηροῦσε στενό σύνδεσμο. Πνευματικό του τέκνο εἶναι ἀδελφός αὐτῆς. Συναναστρεφόμενοι μαζί του, ὁσάκις μᾶς ἐπεσκέπτετο, λαμβάναμε αἴσθησι τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ πού κατοικοῦσε μέσα του καί γινόμεσταν κοινωνοί τῆς θεϊκῆς χαρᾶς πού ἀκτινοβολοῦσε ἀπό ὅλη τήν ὑπαρξί του. Κατωτέρω παραθέτουμε, ὡς μνημόσυ-

νο στόν μακαριστό γέροντα, τήν αὐτοβιογραφία του καθώς καί ὠρισμένα περιστατικά ἀπό τήν ζωή του βασιζόμενα σέ μαρτυρίες πνευματικῶν του τέκνων.

Αὐτοβιογραφία

Ἐγγίξει τό τέλος. Ἀπό μικρό παιδί σ' ἀγάπησα Χριστέ μου.

Γεννήθηκα στήν Κοζάνη στίς 20 Ἰουλίου τοῦ 1917, ἡμέρα τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ. Γόνος πολύτεκνης οἰκογενείας -Ἰωάννου καί Βαΐας Σκαρκαλά- (ἕξι ἀγόρια καί τέσσερα κορίτσια).

Στά δεκαἕξι μου χρόνια, ὁ Δεσπότης Ἰωακείμ μέ διόρισε Ἱεροψάλτη στόν Ἅγιο Ἀθανάσιο ἐπί διετίαν, κατόπιν στόν Ἅγιο Γεώργιο γιά ἄλλα δύο χρόνια.

Τό 1938 ἐπιστρατεύομαι στήν Λάρισα καί ἀπό τό 1939 ἕως τό 1941 πολεμῶ στό Ἀλβανικό μέτωπο (4 συνεχόμενα χρόνια στρατιώτης). Τήν πρωτομαγιά τοῦ ἰδίου ἔτους, ὁ Δεσπότης Ἰωακείμ μέ διόρισε ἀριστερό Ἱεροψάλτη (Λαμπαδάριο) στόν Ἅγιο Νικόλαο.

Δεύτερη Ἐπιστράτευση, τό 1947 μέ τό Ἀντάρτικο. Στίς 15 Μαΐου τοῦ 1967, ἐκοιμήθη ἡ σύζυγός μου Βασιλική.

Τό 1971 ἀποχωρῶ ἀπό τό ψαλτήρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τό ὁποῖο ὑπηρετήσα ἐπί 31 συναπτά ἔτη, καί τόν Ἀπρίλιο τοῦ ἰδίου ἔτους μετέβην εἰς Ἱεροσόλυμα διά προσκύνημα, ὅπου καί περέμεινα 22 μέρες.

Ἐπιστρέφοντας ἀπό τά Ἱεροσόλυμα, ὁ Δεσπότης Φλωρίνης Αὐγουστίνος ζήτησε ἐπίμονα ἀπό τόν ἡμέτερο Ἐπίσκο-

πο Διονύσιο νά χειροτονήση ἐμένα καί τόν υἱό μου Ἰωάννη-Διονύσιο. Κατ' ἐπανάλειψιν ἔστειλε τόν Καθηγητή τοῦ Πανεπιστημίου κ. Στέργιο Σάκκο, παρακαλώντας νά ἐπιτρέψη αὐτές τίς χειροτονίες. Ἐπίσης γιά τό ἴδιο θέμα ἀναφέρθηκε ὁ Ἐπίσκοπος Φλωρίνης καί στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δέ Ἐπίσκοπος Κοζάνης ἀρνούμενος ἀπήντησε: «Ἀδελφέ μου, ζήτησέ μου ὅ,τι ἄλλο θέλεις νά σοῦ δώσω, ἀλλά τόν Ναούμ καί τό παιδί του τά χρειάζομαι ἐγώ προσωπικά».

Ἐν τέλει, πρῶτα χειροτονήθηκε στήν Κοζάνη Διάκονος ὁ πατήρ Διονύσιος τό 1972, ἡμέρα τοῦ Γενεθλίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου (24 Ἰουνίου), καί στίς 8 Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐκάρην Μοναχός. Στίς 17 Δεκεμβρίου (έορτή τοῦ Σεβασμιωτάτου) τοῦ ἰδίου ἔτους, χειροτονήθηκα Διάκονος.

Τό ἐπόμενο ἔτος 1973, στίς 11 Μαρτίου (Κυριακή τῆς Τυρινῆς), χειροτονήθηκα Ἱερομόναχος.

Τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς (14 Ἰουνίου), τό ἔτος 1974, εἰς τόν Ἅγιο Νικάνορα, μοῦ ἀπένειμε τό ὀφίκιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτη.

Τό ἀξίωμα τοῦ Ἐξομολόγου μοῦ ἐδόθη τό 1975 (18 Μαρτίου), μέσα στό καλό γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κοζάνης. Μέ ἔβαλε ἐπιτραχήλιο, μέ γονάτισε, μοῦ διάβασε τήν εὐχή καί ἀφοῦ μοῦ ἔδωσε τό ἐνταλτήριο γράμμα, μοῦ εὐχήθηκε καλή ἐπιτυχία εἰς τό ἔργον τῆς Ἐξομολογήσεως. Ἀσπαστηκα τήν δεξιά του καί τόν εὐχαρίστησα.

(Ταῦτα ἐγράφησαν τήν 2αν Ἀπριλίου 1998)

Στίς 16 Μαρτίου 1997 συνταξιοδοτήθηκε.

Συμπληρωματικά στοιχεία τῆς αὐτοβιογραφίας του ἄφησε στίς 21 Ἰανουαρίου 2005, ἡμέρα τῆς ἑορτῆς του (Ἁγίου Νεοφύτου τοῦ Μάρτυρος).

Καυχόμενος ἐν Κυρίῳ ἀναφέρει ὅτι προσέφερε ὡς θυσίαν αἰνέσεως στόν Θεό 4 Ἱερεῖς (τόν υἱό του καί 3 ἐγγόνια του), ἕναν Θεολόγο (ἐγγονόν του) καί δύο Ἱεροψάλτες (ἕτερον υἱόν του καί ἕναν γαμβρό του).

Τέλος καταλήγει:

Στήν ἡλικία πού βρισκομαι σήμερα, πρεσβύτης πλέον 87 χρονῶν, πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι ὑπηρετήσα τήν Ἐκκλησία μας μέ Ἀγάπη καί Πίστη. Ἦμουν καί εἶμαι αὐστηρός μέ τόν ἑαυτόν μου, τήν οἰκογένειά μου καί ὅσους συμβούλευσα-ἐξομολόγησα.

Θά δοξάζω καί θά ψάλλω τόν Θεόν μου ἕως ὑπάρχω.

Εὐχαριστῶ θερμά τοὺς μακαριστοὺς Μητροπολίτες γιά τά ἀξιώματα πού μοῦ ἐμπιστεύθηκαν, τοὺς πρώην καί τόν νῦν Μητροπολίτην Σερβίων καί Κοζάνης κ.κ. Παῦλο, τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς Ἱερεῖς, τοὺς Ἱεροψάλτες, τά πνευματικά μου παιδιὰ, τίς ἐν ζωῇ κατά σάρκα ἀδελφές μου, τοὺς λοιπούς συγγενεῖς καί ὄλους τοὺς γνωστούς καί φίλους.

Ζητῶ ἀπό ὄλους νά εὐχεσθε ὑπέρ τοῦ ἀναξίου δούλου τοῦ Θεοῦ Νεοφύτου Ἱερομονάχου γιά καλά τά τέλη μου.

Τέλος ζητάω δημόσια συγγνώμη ἀπό ὅποιον στεναχώρησα ἢ ἔβλαψα.

Στίς 19 Μαΐου 2005 ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον καί ἐτάφη κατόπιν ἐπιθυμίας του στήν Ἱερά Μονή Ἁγίας Τριάδος Σπαρ-

μου-Ελασσόνος, όπου εγκαταβιούν και τὰ τρία ἐγγόνια του.

Ψήγματα ἐποφειλομένης εὐγνωμοσύνης (Ι. Γ. Γ.).

Στις 19-5-2005 ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ προέπεμψε στήν ἐπουράνιο Βασιλεία Του τόν σεβαστό καί πολίό γέροντα π. Νεόφυτο Σκαρκαλά.

Τό 1998 ὁ γέροντας ἔγραψε τό σύντομο βιογραφικό του μέ τούς κυριωτέρους σταθμούς τῆς ζωῆς του. Τό βιογραφικό αὐτό δέν προξενεῖ ἰδιαίτερη ἐντύπωση σέ ὅποιον δέν ἔτυχε νά τόν γνωρίσει. Σέ ἐμᾶς ὅμως, πού ἔστω καί πρός καιρόν ἐμαθητεύσαμε παρά τούς πόδας του, θυμίζει πολλές πτυχές τῆς χαριτωμένης ζωῆς του. Θά παραθέσουμε κάποιες ἀπό αὐτές:

Διάπυρος ἀγάπη πρός τόν Θεό

Γράφει ὁ Γέροντας: «Ἐγγίζει τό τέλος. Ἀπό μικρό παιδί σ' ἀγάπησα Χριστέ μου».

Πράγματι ὄσοι ἀξιωθήκαμε τῆς συναναστροφῆς του μία αἴσθησι εἶχαμε· ὅτι ἐτήρησε μέ ἀκριβεία τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου «Ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καί ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καί ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου ... καί ... ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ὅλη ἡ ζωή του, ὅλες οἱ κινήσεις του εἶχαν ἀναφορά στόν Χριστό καί στούς Ἁγίους Του.

Δέν ἀσχολήθηκε μέ γήινες δραστηριότητες· ἦταν ξένος πρός αὐτές, μολονότι μέχρι τό 1967 ἦταν ἔγγαμος. Ἀρκεῖτο

στά ἀναγκαῖα, ὅπως λέγει ὁ Ἄπ. Παῦλος, κατά δέ τὰ ἄλλα ἡ ζωή του ἦταν μία «ἀφόρητη» ἀγάπη πρός τόν Θεό, τούς Ἁγίους Του καί τούς συνανθρώπους του.

Ἀγάπησε πρῶτα τόν Θεό καί μετά τούς ἀνθρώπους. Ἐτσι εἶχε μία ὑγιή σχέση μαζί τους, ἀπαλλαγμένη ἀπό συναισθηματισμούς. Ἦταν πολύ οἰκεῖος μαζί μας, ἀλλά κρατοῦσε καί ἀποστάσεις, ὥστε νά μή δίδῃ λαβή σέ παρρησίες. Δέν ἀνεχόταν τήν προσωπολατρία, ἐπειδή ἡ ποιμαντική του ἦταν ἄκρως Χριστοκεντρική.

Ἡ ἀγάπη του πρός τόν Θεό ἦταν καθαρῆ, ἄδολη, χωρῆς προφάσεις καί ὑποκρισίες, γιατί ἀπέβλεπε στήν δόξα τοῦ Θεοῦ καί ὄχι στήν δική του. Πράγματι, πολλούς ἀνέπαυσε στό πετραχίλι του, μεταξύ αὐτῶν καί ἐπιφανεῖς ἀνθρώπους. Δέν νικήθηκε ὅμως ἀπό τήν ματαιοδοξία λόγῳ τῶν πολλῶν πνευματικῶν του παιδιῶν. Ἐνα ἦταν τό μέλημά του· τό πῶς νά ἀγαπήσουν «παράφορα» ὅπως καί ὁ ἴδιος τόν Θεό. Τόν ἐνδιέφερε μόνο ἡ ἐν Χριστῷ πνευματική τους προκοπή καί μετά ὅλα τὰ ὑπόλοιπα.

Δέν ἀπέβλεπε σέ πρόσωπα, γιατί ἡ ὑπερβάλλουσα ἀγάπη του τόν ἔκανε ἐλεύθερο ἀπό ἐμπαθεῖς ἀδυναμίες. Ἐτσι μαζί μέ τήν στηρικτική ἀγάπη εἶχε καί τήν ἀυστηρότητα. Ἡ ἀυστηρότης του δέν προερχόταν ἀπό μία στενή τυπολατρική ἀντίληψη τηρήσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Δέν ἦταν προῖόν εὐθυνοφοβίας, ἀλλά βαθύς πόνος γι' αὐτούς πού ἀγαποῦσαν τόν Θεό μέ μισή καρδιά. Ἡ ἀυστηρότης του περιτυλιγμένη μέ τόν μανδύα τῆς ἀνυποκριτοῦ ἀγάπης εἶχε ἀποκλειστικό

σκοπό νά κεντρίση αὐτούς πού εἶχαν ραθυμία στά πνευματικά.

Ἡ χαρά του ἦταν πεπληρωμένη, ὅταν ἔβλεπε κάποια πνευματικά του παιδιά νά ἀγαποῦν πολύ τόν Θεό. Ὅσα εἶχαν τήν κλήσι, τά καθοδηγοῦσε μέ μεγάλη εὐθύνη πρὸς τόν μοναχισμό. Αὐτῆς τῆς δωρεᾶς ἔτυχε καί ὁ γράφων, γι' αὐτό καί ἡ εὐχαριστία μου πρὸς τόν μακαριστό γέροντα εἶναι ἀέναιος.

Ἡ Χριστομίμητος ταπεινότητάς του

Ὁ γέροντας ποτέ δέν ἐπεδίωξε τήν αὐτοδικαίωσι καί ἦταν ἐχθρὸς τῆς κατακρίσεως. Ἀγαποῦσε καί ζοῦσε τήν αὐτομεμψία.

Παρεξηγήθηκε καί κατηγορήθηκε γιά τήν αὐστηρότητά του, μέ ἀποτέλεσμα νά δεχθῆ πολλές φορές παρατηρήσεις γιά τήν ποιμαντική του αὐτή. Ποτέ ὅμως δέν ζήτησε τό “δικαίό” του, παραπονούμενος ἢ ξεσηκώνοντας τά πνευματικά του τέκνα πρὸς ὑποστήριξίν του. Ἀπεναντίας, ὅταν αὐτά ἤθελαν νά διαμαρτυρηθοῦν, γνωρίζοντας τίς μομφές πού ἐδέχτο ὁ γέροντας, αὐτός ἐπενέβαινε καί σταματοῦσε κάθε ἀντίδρασι. Τό ἴδιο συνέβαινε καί ὅταν κάποιοι ἤθελαν νά σχολιάσουν ἐμπαθῶς διάφορα πρόσωπα καί γεγονότα. Ἐπενέβαινε ἄμεσα καί ἐπρόσταζε σιωπή.

Ἐντονη λειτουργική ζωή

Ἀπό νεαρά ἡλικία ὁ γέροντας διακόνησε στό ἀναλόγιό σαν ψάλτης καί κατόπιν τό ἅγιο θυσιαστήριο σαν ἱερέας.

Ποτέ δέν ἄφησε τίς ἡμερήσιες ἀκολουθίες, πού γι' αὐτόν ἦταν προσευχή. Εἶχε τό χάρισμα τῆς καλλιφωνίας καί μέ αὐτό εἶλκυε τούς ἀκροωμένους πιστούς στήν ἀγαπητική του προσευχή πρὸς τόν Θεό. Ἔτσι, εἴτε ἤθελες εἴτε ὄχι ἡ προσευχητική του ψαλμωδία σέ ἀνύψωνε ἀπό τά γήινα, γιατί ζοῦσε τά λόγια τῶν ἱερῶν ὕμνων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ πρώτη του ἐνορία ἦταν τό χωριό Ἅγιος Δημήτριος Κοζάνης. Ἡ καμπάνα τῆς Ἐκκλησίας χτυποῦσε ἀνελλιπῶς πρωί καί βράδυ στήν συγκεκριμένη ὥρα γιά τόν Ἐσπερινό καί τόν Ὅρθρο, τούς ὁποίους διάβαζε ὡς συνήθως μόνος του, ἀκόμη καί τά ψαλτήρια. Ὅταν δέν χτυποῦσε ἡ καμπάνα, ὅλοι γνώριζαν ὅτι ὁ παπα - Νεόφυτος ἀπουσιάζει.

Ἐκτός ἀπό τίς ἀκολουθίες πολλές φορές, ὅταν εἶχε χρόνο, σύναζε τά πνευματικά του παιδιά. Οἱ συνάξεις αὐτές κατ' οὐσίαν ἦταν συνέχεια τῶν ἀκολουθιῶν. Ἐκεῖ ξεδίπλωνε τόν βιωματικό του πλοῦτο σκορπώντας χαρά ἀναμειγμένη μέ τήν ἀγγελική του ψαλμωδία.

Στόν λόγο ὑστεροῦσε, ἀλλά τά λίγα λόγια τῆς πυρακτωμένης καρδίας του μαζί μέ τήν οὐράνιο ψαλμωδία του μετέτρεπαν τίς συνάξεις ἐκείνες σέ ἐπίγειες παραδείσιες ὁάσεις. Πόσο ἀγαποῦσε τίς συνάξεις! Ἀλλά καί πόσο τίς ἐπεδίωκαν τά πνευματικά του παιδιά!

Τό ξεχύλισμα τῆς ἀγάπης του σκορποῦσε χαρά καί ἔνω-νε τούς πάντας σέ μία ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα. Αὐτό ἦταν μία πρόγευσι τοῦ Παραδείσου. Περιττό νά σημειώσουμε ὅτι στίς συνάξεις αὐτές οἱ συζητήσεις γιά ἐφήμερα, κοσμικά, πο-

λιτικά, βιοτικές μέριμνες δέν είχαν θέσι. Οί μόνες αναφορές του ήταν στά έπουράνια.

Ό πατήρ Νεόφυτος Σκαρκαλάς ήταν μία σύγχρονη φιλοκαλική μορφή, πού εκόσμησε τήν κατά Κοζάνην Έκκλησία. Εΐθε νά έχουμε τήν ευχή του καί νά μᾶς συγχωρέση γιά ὅσα τόν στενοχωρήσαμε ἐπί γῆς.

Μαρτυρίες πνευματικῶν τέκνων του.

Διάφορα περιστατικά ἀπό τήν ζωή του

Η κ. Θ. ἀναφέρει: Ζοῦσα σάν σέ ὄνειρο. Τίποτε δέν γινόταν τυχαῖο. Ὅλα τά κατεύθυνε ἡ ευχή του. Καί τό κακό ἔπαιρνε ἄλλη μορφή, ἢ ἀλλοιωνόταν ἢ ἐξαφανιζόταν. Τοῦ τηλεφωνοῦσαν πολλοί συμφοιτητές μας πού ἔβλεπαν τήν ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς μας καί τοῦ ζητοῦσαν βοήθεια. Πράγματι ὅλους τούς βοήθησε μέ προθυμία, στοργή, ἀγάπη καί πάντα μέ ἀνάλαφρη διάθεσι. Ἔκανε ἀστεῖα γιά νά ἐλφρύνῃ τό κλίμα καί μετέδιδε σέ ὅλους τήν χαρά. Ὅλοι τό ἔνωσαν ὅτι ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος εἴτε μέ ἀποκαλύψεις εἴτε μέ τήν ἐξέλιξι τῆς ζωῆς τους. Μᾶς εἶλκυε σάν μαγνήτης. Κάναμε προσευχές καί ὅ,τι ἄλλο μᾶς ἔλεγε. Δέν μᾶς φαινόταν βαρῦ οὔτε κουραστικό.

Ἦταν ἄρχοντας σέ ὅλα του, ἀκόμη καί στήν ἐξωτερική του ἐμφάνισι. Τά παλιά τριμμένα ροῦχα καί τά φθαρμένα παπουτσάκια του ἔλαμπαν ἀπό καθαριότητα καί νοικοκυροσύνη. Ὅλοένα φτιαγνόταν. Ἦθελε νά εἶναι τακτικός καί καθαρός. Αὐτό συμβούλευε καί σέ μᾶς, γιὰτί ἔλεγε ὅτι ἡ

θέσις μας εἶναι λεπτή: «Δέν θά κατηγορηθοῦμε ἐμεῖς, ἀλλά θά τά φορτώσουν στόν Κύριό μας. Βλέπεις; Πάει καί στήν Ἐκκλησία· θά ποῦν. Εὐκαιρία ψάχνουν γιά νά ποῦν. Νά εἴστε τό παράδειγμα ὅπου καί ἄν βρῖσκεστε, στήν οἰκογένεια, στήν ἐργασία, στήν γειτονιά, σέ ὅλο τόν κόσμο· ὑπόδειγμα συμπεριφορᾶς γιά τόν Κύριό μας».

Τό σπιτάκι του τό εἶχε πάντα τακτοποιημένο. Ὅταν τόν ἐπισκεπτόσουν, σέ σκλάβωνε μέ τήν φιλοξενία του. Σοῦ χαριζόταν ὀλόκληρος. Τό ἕνα κέρασμα ἐρχόταν πίσω ἀπό τό ἄλλο. Καί αὐτός γλυκός, χαριτωμένος, φωτεινός. Ἔφηνε τόν καφέ στήν ξυλόσομπα, ἐνῶ συγχρόνως ἔλεγε: «Τόν καφέ τόν πίνω γλυκό, γιὰτί ὁ Κύριός μας εἶναι γλυκός». Ὅλα τά ἔστρεφε γύρω ἀπό τόν Κύριό μας.

Ὁ γέροντας ἀναλάμβανε κάθε περίπτωσι προσωπικά, πολύ ὑπεύθυνα, καί εἶχε μία βεβαιότητα ὅτι θά τήν φέρουμε εἰς πέρασ μέ τήν δύναμι τοῦ Θεοῦ, ὅτι θά νικήσουμε. Ἔδινε σιγουριά, ἀλλά ἤθελε νά προσευχόμαστε καί νά κάνουμε ὅλα ὅσα μᾶς ζητᾶ γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Κατά τήν κουρά ἐνός ἐγγονοῦ του στήν Ἱερά Μονή τοῦ Σπαρμοῦ οἱ προσκεκλημένοι μετά τό τέλος τῆς ἀκολουθίας τοῦ εὐχόταν νά λάβῃ τό στεφάνι τοῦ Παραδείσου. Τότε αὐτός ἀπήντησε: «Ἰκανοποιημένος θά εἶμαι νά πᾶτε ἐσεῖς στόν Παράδεισο καί ἄς μὴ πάω ἐγώ». Ὅταν τό ἄκουσα αὐτό, τά ἔχασα καί τόν ρώτησα συγκινημένη: «μέχρις ἐκεῖ;» (ἐννοώντας μέχρις ἐκεῖ φθάνει ἡ ἀγάπη σου;). Ἐκεῖνος ἔγειρε τό κεφάλι του, σάν νά ντράπηκε, ὅπως ἕνα παιδί πού τό μαλώνει ἕνας μέγας, γιὰτί δέν μπόρεσε νά κρύψῃ αὐτό πού εἶχε

μέσα στην καρδιά του και ξεχειλίζε προς τὰ ἔξω, δηλαδή τὴν ὑπέρομη ἀγάπη του. Πολλές φορές ἔλεγε: «Ὑποφέρω ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ ἀγάπη πού τρέφω γιὰ ὄλους σας. Σὰς θέλω ὄλους κοντά μου, γύρω μου, δέν σὰς χορταίνω». Ὅμως συμπλήρωνε: «Δέν σὰς θέλω ντίπ, ἄν δέν εἶστε καλοί, ταπεινοί, σωστοί Χριστιανοί, νά ξεχωρίζετε μέσα στόν κόσμο». Ἦθελε νά εἶμαστε βιασταί στην προσευχή, νά ψάλλουμε ἀκατάπαυστα, νά ἀγωνιζόμαστε, νά πολεμᾶμε.

Ἦταν πάντοτε πολύ χαρούμενος. Σέ ἐρώτησι πῶς τὰ καταφέρνει ἔλεγε: «Δέν εἶμαι πάντα χαρούμενος, ἀλλά προσπαθῶ νά ἔχω τὴν χαρά τοῦ Χριστοῦ». Μετέδιδε αὐτὴν τὴν χαρά στην ὁμήγυρι καὶ γινόταν ἓνα πανηγύρι. Παρακινούσε τοὺς ἀνθρώπους στην ψαλμωδία. Τὰ Ἀπολυτίκια τῶν Ἁγίων τοῦ ἦταν πολύ ἀγαπητά· τὰ ἔλεγε καὶ τὰ ξαναἔλεγε. Ἦθελε νά τὰ μάθουμε καὶ μεῖς νά μὴ λείπουν ἀπὸ τό στόμα μας. Νά τὰ λέμε καὶ στά παιδάκια, ὥστε οἱ ἀσχολίες τους νά εἶναι γύρω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Στὶς μητέρες ἔλεγε: «Κάθε ἡμέρα νά πηγαίνετε τὰ παιδιά στην Ἐκκλησία».

Γέμιζε ἀκόμη καὶ αὐτὴ τὴν ψυχὴ τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ κατάφερνε μέ τὴν ζεστασιά του καὶ τὴν πληθωρικότητά του νά τὰ κλέβη ἀπὸ τὰ παιγνίδια, ἀπὸ τὰ ἄσκοπα τραγούδια, ἀπὸ τὴν πολυφαγία. Ἦταν τόσο πρόθυμα νά πᾶνε κοντά του καὶ νά τοῦ κάνουν ὑπακοή. Διδάσκονταν ἀπὸ τὶς ἀτέλειωτες συμβουλές του καὶ γνώριζαν τί πιστεύουν. Ὅταν κάποια παιδιά παρακινούσαν τὰ παιδιά ἑνὸς πνευματικοῦ ἀδελφοῦ νά πᾶνε στοὺς προσκόπους, αὐτὰ ἀρνήθηκαν λέγοντας: «Δέν ἐρχόμαστε, γιατί πηγαίνετε τὴν ὥρα τῆς Κυρια-

κάτικης Θείας Λειτουργίας». Εἶχαν καλλιεργηθῆ ἀπὸ μικρά, ἔτσι ὥστε ἔγιναν ὑπεύθυνα, σοβαρά, σεβαστά. Καὶ διοχέτευαν τὴν ζωηράδα τους σέ φιλόθεες δραστηριότητες, ψαλτικὴ, ἀγιογραφία, τὰ μεγαλύτερα σέ ἐκδρομές στην φύσι. Ὅλα τὰ παιδάκια αὐτὰ ἔγιναν ἄριστοι ψάλτες.

Ὅταν πῆγαιναν νά ἐξομολογηθοῦν, περιέμεναν τὴν σειρά τους μέ περισυλλογὴ, σοβαρότητα, φόβο, πόνο, μήπως λυπήσουν τὸν γέροντα μέ τὶς πράξεις τους. Εἶχαν πάρει τὴν ὑπόθεσι τόσο σοβαρά, πού θὰ τὰ ζήλευαν καὶ πολλοὶ μεγάλοι. Παρά τὴν μεγάλη οἰκειότητά τους μέ τὸν γέροντα, δέν εἶχε ἐπέλθει ἐξοικείωσι. Ὁ γέροντας ἐπικοινωνοῦσε μέ τὰ νήπια, σάν νά μιλοῦσε μέ ὄρμιους ἀνθρώπους. Τὰ ἔπαιρνε καὶ ἀνά ἡλικίες μέσα στό ἐξομολογητήριο. Ἀνάλογα μέ τὴν ἡλικία τους τὰ χώριζε σέ διαφορετικὲς ὁμάδες καὶ τὰ ἔβαζε διαφορετικὲς νηστεῖες καὶ προσευχές. Ἐβγαιναν μέ χαρά ἀπὸ τό ἐξομολογητήριο, ἔχοντας τὰ γυμνάσματα αὐτὰ σάν δῶρα πολύτιμα. Ἔτσι ἔνιωθαν χρήσιμα καὶ τὰ μικρά, ἀφοῦ δέν τὰ παραγκώνιζε ὁ καλὸς μας γεροντάκος.

Ἦταν ἐξαιρετικὸς στην διαπαιδαγώγησι. Δέν ἦταν διπρόσωπος. Ὅλους τοὺς ἀγαποῦσε καὶ τοὺς δεχόταν ἐκτός ἀπὸ αὐτοὺς πού δέν εἶχαν καλὴ σχέσηι μέ τὸν Θεό. Ἀναπαυόταν πολύ μ' αὐτοὺς πού μελετοῦσαν τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὰ πνευματικὰ βιβλία.

Μία ἀπὸ τὶς πρῶτες μου ἐξομολογήσεις στόν γέροντα προετοιμαζόμουν, συγκεντρώνοντας τὴν προσοχή μου καὶ διαβάζοντας καὶ κάποια βιβλία σχετικά. Τότε ἀκούω τὸν γέροντα σέ ἓνα κήρυγμά του νά λέη: «Αὐτόν πού γράφει τίς

ἀμαρτίες του ἔτσι ἀπλᾶ, χωρίς πόνο ψυχῆς, συντριβή καί δάκρυα, ὅτι λύπησε τόν Κύριό μας, δέν τόν θέλω· νά μή ἔρθῃ αὐτό δέν εἶναι ἐξομολόγησις». Μετά ἀπό αὐτό ἦλθα σέ κατάνυξι. Ζοῦσα πολύ ἔντονα αὐτά πού εἶχε πεῖ ὁ γέροντας καί ὅσο πλησίαζε ὁ καιρός γιά νά προσέλθω στήν ἐξομολόγησι ἐδίσταζα καί σκεπτόμουν νά μή πάω. Τότε μοῦ τηλεφωνεῖ ὁ γέροντας πολύ χαρούμενος, λέγοντάς μου νά μή φοβοῦμαι, καί ὅτι αὐτό πού μοῦ συμβαίνει εἶναι πειρασμός. Ὅταν πήγα μοῦ ἀνέφερε ὅτι τό μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως ἀρχίζει πιό νωρίς. Ἀρχίζει μέ τήν μετάνοια, τόν πόνο, ὅτι λυπήσαμε τόν Κύριό μας. Ὅταν καί ὅσες φορές ἐπανελάμβανε αὐτήν τήν φράσι, ἔκλαιε. Ἔτσι μοῦ μετέδιδε αὐτόν τόν πόνο καί τόν σπαραγμό πού ἔνιωθε, καθώς καί τόν φόβο γιά τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Ἔλεγε: «Ὁ Θεός εἶναι φωτιά καί καίει, ὅταν κάποιος δέν κάνῃ αὐτά πού γνωρίζει». Ὅταν τελείωσε ἡ ἐξομολόγησις, ἔνιωθα ἄλλος ἄνθρωπος, ὑγιής καί καινούργιος. Μέ συμβούλευσε: «Προσοχή καί Προσευχή - Προσευχή καί Προσοχή». Σιγά-σιγά ἄρχισα νά νιώθω τό μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ καί νά φοβοῦμαι ὅλο καί περισσότερο. Ἐλεγχόμουν συνέχεια. Ἔνιωθα σάν νά ἔχασα τήν ἐλευθερία μου. Πάω λοιπόν στόν γέροντα καί τοῦ λέω: «Φοβοῦμαι τόν Θεό». Αὐτός μοῦ ἀπαντᾷ μέ ἀυστηρότητα: «Αὐτό ἔλειπε, νά φοβᾶται ἐσένα ὁ Θεός». Ὅμως μετά συμπλήρωσε μέ γλυκύτητα: «Ἀρχή σοφίας, φόβος Κυρίου».

Ἡ κ. Σ. Γ. προσθέτει: Εἶχε μέσα του τόν Θεό. Δέν εἶχε πολλά λόγια, ἀλλά ἡ πνευματική δύναμις πού ἔβγαινε ἀπό μέσα του ἦταν πολύ μεγάλη. Μετέδιδε Χάρι καί Χαρά. Πονοῦσες;

Πονοῦσε. Χαιρόσουν; Χαιρόταν. Ἐκλαιγες; Ἐκλαιγε ἐκεῖνος νωρίτερα. Τό μεγαλύτερο θαῦμα πού ἔκανε σέ μένα ὁ γέροντας εἶναι τό γεγονός τῆς ἐπιστροφῆς μου ἀπό τήν κοσμική ζωή στήν πνευματική. Δέν ὑπάρχει μεγαλύτερο ἀπό αὐτό. Μέ ἔκανε νά ἀγαπήσω τόν Χριστό μου καί τοὺς Ἁγίους. Γι' αὐτό καί τόν εὐχαριστῶ μέ ὅλη μου τήν καρδιά.

Ἡ κ. Φ. Χ. ἀναφέρει: Στά τριήμερα τοῦ γέροντα ἀκούσαμε τό βράδυ τό θυμιατό. Ἦρθε στό σπίτι μας καί θυμιάζε. Τό θυμιαμα εἶχε θαυμάσια εὐωδία. Στά ἐνιάμερα, ἀφοῦ διάβασα τά κόλυβά του καί ἔκανα τό τρισάγιο, ἐπέστρεψα στό σπίτι καί τό μεσημέρι πλάγιασα. Τότε ἀκούω μία ψαλμωδία καί μία φωνή νά μοῦ λέγῃ: «Σήκω καί γράψε:

Τό ρόδον τό εὖοσιμον, Νεόφυτον ὄσιον,
Κοζάνης τό καύχημα, ἀξίως τιμήσωμεν
καί βοήσωμεν πρός τόν Δεσπότην Χριστόν
ταῖς πρεσβείαις τοῦ ὁσίου σου Σῶτερ
ἐλέησον καί σῶσον ἡμᾶς».

Θαυμαστά σημεῖα

Ἀπό τά πολλά θαυμαστά σημεῖα πού ἐτέλεσε ὁ γέροντας μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ἀναφέρουμε ὀλίγα ἀντιπροσωπευτικά:

Ἄγνωστη στόν γέροντα κυρία τόν εἶδε σέ ὄνειρο, κατά τό ὁποῖο τῆς εἶπε: «ἄντε Κ. σέ περιμένω». Ἐν τῷ μεταξύ εὐρέθη ἔγκυος χωρίς νά τό ἐπιθυμῇ. Εἶχε πόλεμο καί ἀπό τόν σύζυγό της καί ἀπό τά παιδιά της. Βρισκόταν σέ πολύ δύσκολη θέσι, ἐπειδή δέν γνώριζε τί νά κάνῃ. Συμβουλευθήκε μία γει-

τόνισσα, πού είχε τόν γέροντα πνευματικό. Έτσι βρέθηκε έξω από τήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του. Ὁ γέροντας, προτοῦ προλάβῃ αὐτή νά τοῦ ἀναφέρῃ τίποτα, τῆς εἶπε: «Ἄν σκέφτεσαι νά κάνῃς ἔκτρωσι, νά μὴ μῆς στό σπίτι μου». Τότε ξέσπασε σέ κλάματα, καθώς διεπίστωσε ὅτι αὐτός ἦταν ὁ παππούλης πού πρό ὀλίγου καιροῦ εἶχε ὀραματισθῆ. Ὁ γέροντας τήν συμβούλευσε, τήν παρηγόρησε καί τήν ἐνίσχυσε στόν ἀγώνα της. Ἀπόκτησε ἕνα χαριτωμένο ἀγόρι, πού τελικά ὅλοι τό ἀγάπησαν πολύ.

Ἡ κ. Α. ἀναφέρει: Τήν πρώτη φορά πού πῆγα νά ἐξομολογηθῶ στόν γέροντα, χωρίς νά μέ γνωρίζῃ καί χωρίς οὔτε ἐγώ νά τόν γνωρίζω, ἄρχισε νά μοῦ λέγῃ: «Θυμᾶσαι, παιδί μου, ὅταν κάναμε αὐτό; θυμᾶσαι τό ἄλλο;» Καί κατ' αὐτόν τόν τρόπο μοῦ ἀνέφερε ὅλες τίς ἁμαρτίες πού εἶχα κάνει ἀπό τήν μικρή μου ἡλικία. Ἐγώ ἔλεγα: «Ναί γέροντα» καί ἔκλαιγα. Ἦταν σάν νά εἶχαμε ζήσει ὅλη τήν ζωή μαζί. Ἦξερε τά πάντα γιά μένα. Μετά μοῦ λέγει: «Ξέρεις νά διαβάξῃς;» Τοῦ ἀπαντῶ: «Ναί γέροντα». «Πάνω στό τραπέζι εἶναι ἕνα βιβλίο. Πάρ' το. Ἄνοιξε στήν τάδε σελίδα καί διάβασε. Αὐτός θά εἶναι ὁ κανόνας σου γιά τρία χρόνια».

Μᾶς ἔλεγε νά μαγειρεύουμε ἀπό τό Σάββατο γιά τήν Κυριακή. Ἐγώ ὅμως δέν ἔκανα ὑπακοή. Μία Κυριακή μετά τήν Λειτουργία, ἐνῶ ὁ γέροντας μᾶς μιλοῦσε, ἐγώ σκεφτόμουν τί φαγητό θά μαγειρέψω. Τότε ὁ γέροντας ἀπευθυνόμενος πρὸς ἐμένα μοῦ λέγει: «Τί πράσσα καί σπανάκια σκέφτεσαι; Δέν σοῦ εἶπα νά μαγειρεύῃς ἀπό τό Σάββατο;».

Ὁ κ. Γ. Γ. προσθέτει: Ὁ Α. ἀναχωροῦσε ἀπό τήν ζωή. Ὅμως ἡ προσευχή τοῦ γέροντα δέν τόν ἄφησε νά φύγῃ. Ἀκόμη ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μου ἡ προσευχή του: «Ἀνάστησον τόν δοῦλον σου Α., Κύριε, διότι ἔχει ὑποχρεώσεις καί μικρά παιδιά».

Στίς 22 Ὀκτωβρίου τοῦ 1997 ὁ γέροντας ταξίδευε μέ τά ἐγγόνια του στό Ἅγιον Ὅρος. Ἡ θάλασσα εἶχε μεγάλη τρικυμία. Σηκώνεται τότε ὁ γέροντας καί λέγει: «Σιώπα, πεφίμωσο» καί ἀμέσως ἐγινε γαλήνη μεγάλη. Ὅσοι ἦσαν στό πλοῖο φώναζαν: «Μπράβο, γέροντα». Τό πλοῖο λεγόταν «Ἄξιον ἐστί». Μεγάλη εὐλογία γιά τήν Κοζάνη ὁ γέροντας.

Ἡ κ. Π. Μ.: Πολλές φορές ὅταν ἀρρώσταιναν τά παιδιά μας τοῦ τηλεφωνοῦσα. Τοῦ ἔλεγα: «Γέροντα, ὁ μικρός μου ἔχει πυρετό δύο μέρες καί δέν κατεβαίνει μέ τά φάρμακα». Μοῦ ἔλεγε: «Βράσε λίγο χαμομήλι καί δῶσ' του». Σέ λίγη ὥρα τό παιδί γινόταν καλά. Βέβαια δέν ἦταν τό χαμομήλι πού τό γιάτρευε, ἀλλά ἡ εὐχή τοῦ γέροντα.

Διδασκαλίες τοῦ Γέροντος

Ὁ γέροντας δέν εἶχε ἰδιαίτερο χάρισμα λόγου. Ὅμως τά ἀπλᾶ ἀλλά χαριτωμένα λόγια του ὠφελοῦσαν πολύ τούς ἀκροατάς του. Παραθέτουμε ἐνδεικτικῶς κάποια ἀπό αὐτά:

Νά μὴ σταματήσετε τόν ἐκκλησιασμό καί τήν ἐξομολόγησι. Ἀπό τήν Ἐκκλησία βγαίνει ἡ ἀγιότης. Μέσα ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τά μυστήριά της δυναμώνει ἡ πίστις μας. Ἐγώ, παιδί μου, ἀπό τό σπίτι στήν Ἐκκλησία καί ἀπό τήν Ἐκκλησία στό σπίτι. Ἐτσι νά κάνῃς καί σύ.

Νά πηγαίνουμε από τήν νύχτα στην Ἐκκλησία. Ὅταν τελειώνη ὁ ἐξάψαλμος, νά κάνουμε τρεῖς μετάνοιες καί νά ζητοῦμε (νοερῶς) τήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Στό «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...» νά λέμε (νοερῶς): «Μέγα τό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος». Νά μὴ φεύγουμε ἀπὸ τήν Θ. Λειτουργία πρὶν τό «Δι' εὐχῶν...» ἐκτός σοβαροῦ λόγου, γιατί μοιάζουμε τόν Ἰούδα. Νά λέμε συχνά: «Ζῆ Κύριος Παντοκράτωρ» καί «Τό ἔλεός σου Κύριε καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου».

Ἡ προσευχή εἶναι τό Ὁξυγόνον τοῦ Χριστιανοῦ.

Ἡ προσευχή εἶναι συνομιλία μέ τόν Θεό. Ὅπως πᾶς, ἄς ποῦμε, στόν Νομάρχη καί λές ἔτσι ἐκεῖνο, ἀλλιῶς τό ἄλλο, ἔτσι νά τά λές καί μέ τόν Θεό. Νά συζητᾶς μαζί Του.

Ἀπό τίς 12 τά μεσάνυχτα μέχρι τίς 5 τό πρωί ὁ οὐρανός εἶναι ἀνοιχτός. Τότε ὁ φύλακας Ἄγγελος ἀνεβαίνει στόν Θεό καί ἐμεῖς πρέπει νά εἴμαστε στό σπίτι καί ὄχι ἔξω, γιατί εἶναι ἡ ὥρα πού πολεμᾷ ὁ πονηρός. Τίς ὥρες αὐτές νά κάνουμε προσευχή, παρακλήσεις καί ὅ,τι ἄλλο μποροῦμε, ὅταν μάλιστα ἔχουμε σοβαρό πρόβλημα καί θέλουμε βοήθεια ἀπὸ τόν Θεό. Νά Τοῦ μιλάμε, ὅπως μιλάμε στόν πατέρα μας.

Οἱ προσευχές μας δέν ἀκούγονται πάντοτε, γιατί ὁ Θεός ἔχει γιά κάθε ἄνθρωπο τόν σκοπό του.

Ξέρετε γιατί τό πολύ τό Κύριε ἐλέησον τό βαριέται καί ὁ Θεός; Γιατί εἶναι ἄδειο. Τό λέμε χωρὶς νόημα.

Νά σηκώνεστε νωρίς τό πρωί, γιά νά τακτοποιήτε τά πνευματικά σας καθήκοντα. Στό νοικοκυριό νά εἴστε παράδειγμα. Νά εἴστε καθαροί ἀλλά ὄχι ἐπίμονοι στά ὑλικά καί

στά ἐξωτερικά. Τό βάρος νά τό ρίχνετε στήν μελέτη καί στήν προσευχή.

Νά διαβάξετε τούς Χαιρετισμούς τῆς Παναγίας μας καί τήν Παράκλησί της. Τήν Κυριακή, τόν Κανόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τήν Δευτέρα, τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου. Τήν Τετάρτη καί Παρασκευή, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τό Σάββατο, τῶν Ἁγίων Πάντων.

Πέντε ἀρετές σώζουν τόν ἄνθρωπο: Προσευχή, ἐγκράτεια, ἐλεημοσύνη, πτωχεία, μακροθυμία.

Προσευχή, συντριβή, ταπείνωση, ἐξομολόγησι. Θά περᾶσουμε δύσκολες μέρες, γιατί ὁ κόσμος δέν ἐξομολογεῖται, καί αὐτοὶ πού ἐξομολογοῦνται δέν κάνουν καθαρά ἐξομολόγησι. Θά χαθῆ ἡ πίστις ἀπὸ τούς ἄνθρώπους.

Ἔρχονται οἱ ἄνθρωποι καί λένε: Διάβασέ μου μία συγχωρητική εὐχή. Βρέ τί λές; Χωρὶς ἐξομολόγησι εὐχή; Τί εἶναι αὐτά; Λένε· αὐτά τά λέει ὁ Νεόφυτος. Ὅχι, δέν τά λέει ὁ Νεόφυτος. Ὁ Χριστός τά λέει.

Νά τηρῆτε τήν νηστεία, νά ἔχετε προσευχή, ἐλεημοσύνη καί νά μὴ παραμελήτε τόν κανόνα σας.

Ἡ νηστεία εἶναι ἀγιότης. Εἶναι ἡ ἀκριβεία τῆς πίστεώς μας.

Νά ζητᾶτε ἀπὸ ὅλους συγγνώμη καί νά τήν νιώθετε. Νά ταπεινωθῆσατε.

Ἐνα εἶναι τό μέλημά μας, πῶς θά σωθοῦμε. Μέσον τῆς σωτηρίας μας εἶναι ἡ ταπείνωση. Γιά νά ἀποκτήσουμε τήν ταπείνωση νά μὴ μιλάμε, νά μὴ θυμώνουμε, νά μὴ ἀντιμιλοῦμε, νά μὴ ἐκδικούμαστε.

Στις συζύγους συμβούλευε: Δέν θά ἐλέγχῃς τόν σύζυγό σου, δέν θά ἀντιμιλᾷς. Ὅλο μέ τό καλό. Νά εἶσαι ταπεινή. Παράδειγμα στήν κοινωνία. Νά εἶσαι ταπεινή στά λόγια, στόν τρόπο, ἀκόμη καί στό περπάτημα. Μή φωνάζῃς. Σκύψε τό κεφάλι. Ἔτσι θά τόν κερδίσῃς. Ὅταν θά εἶναι ἤρεμος, ὄχι κουρασμένος, τότε θά τοῦ πῆς: Ἐγώ προσεύχομαι γιά σένα. Ἐσύ θά εἶσαι τό παράδειγμα στόν ἄνδρα σου καί στά παιδιά σου. Προσευχή, Παράκλησι καί Χαιρετισμούς τῆς Παναγίας. Ἔτσι θά σέ ἀκούσῃ ὁ Κύριος καί τότε ἐσύ θά νικήσῃς. Ὅταν εἴμαστε ταπεινοί, κάνουμε ὁμολογία μέ τήν ζωή μας ὅτι εἴμαστε τοῦ Χριστοῦ. Νά μή θυμώνουμε, ἀκόμη καί ὅταν μᾶς ἀδικοῦν. Νά μή μιλάμε. Θά μᾶς ποῦν ἀνοήτους, χαζούς. Αὐτό θέλουμε, ἄς μᾶς τό ποῦν. Ταπεινώσις εἶναι νά μή μιλάμε. Ὅποιος μιλάει πολύ, δέν εἶναι ταπεινός. Ἄμα λές γιά τόν Ἅγιο Νικόλαο, γιά τόν ἅγιο Νεκτάριο εἶναι ἄλλο. Ταπεινώσις, ἀγάπη, ὑπακοή. Ὅποιος δέν τά ἔχει αὐτά, ἔχει ἐγωισμό, ὑπερηφάνεια, κενοδοξία. Ὅλα αὐτά πού εἶπα νά τά βάλετε στό τσεπάκι σας, νά τά λέτε στόν ἄνδρα σας καί στά παιδιά σας. Κι ἄν δέν σᾶς ἀκοῦνε, αὐτό σημαίνει ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ πολύ ὁ Θεός καί γι' αὐτό σᾶς δοκιμάζει. Κάποια στιγμή ὁμως θά μετανοήσουν.

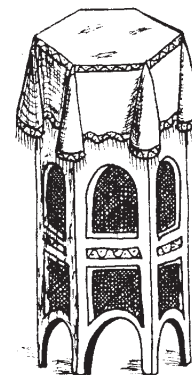
Στόν Παράδεισο ὑπάρχουν σκαλοπάτια. Ἀνάλογα μέ τόν ἀγώνα πού κάνεις ἐδῶ, ἀνεβαίνεις καί πᾶς ἐκεῖ.

Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἀπό τά ἔργα του.

Νά προσέχετε πῶς ντύνεστε, πῶς βαδίζετε καί πῶς μιλάτε.

Ἡ κατάκρισις ἀρχίζει ἀπό τήν κρίσι. Μή κρίνετε, μή κατηγορεῖτε. Νά προσέχετε ὅταν κρίνουμε, ἀνοίγουμε τόν τάφο μας. Ὅτι κάνετε στά κρυφά, ὁ Θεός τό δίνει στά φανερά.

Οἱ θλίψεις εἶναι προπονήσεις. Ὅπως οἱ ἀθληταί κάνουν προπόνησι γιά νά μποῦν στό στάδιο, ἔτσι καί ἐμᾶς μᾶς προπονοῦν οἱ πειρασμοί γιά νά παλαίψουμε μέ τόν ἀντίχριστο καί ἔτσι νά στεφανωθοῦμε ἀπό τόν Χριστό.





ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ

Η Θ΄ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ Π.Σ.Ε. ΣΤΟ PORTO ALEGRE

Χαιρετίσθηκε ως έπιτυχία των Όρθοδόξων Έκκλησιών ή πρόσφατη (Porto Alegre, Φεβρουάριος 2006) τροποποιήσις του Καταστατικού του Π.Σ.Ε., όσον άφορᾶ τόν τρόπο λήψεως των αποφάσεών του, μέ τήν άποδοχή και καθιέρωσι τής άρχής τής όμοφωνίας. Η τροποποίησης ύπηρξε καρπός τής εύρυτάτης άνησυχίας των Όρθοδόξων για τήν πορεία πού έχει πάρει τό Π.Σ.Ε. τίς τελευταίες δεκαετίες. Μέ αυτήν δόθηκε ή δυνατότητα στους Όρθοδόξους νά άσκοϋν veto σέ σοβαρά θέματα. Ευχής έργον είναι ή δυνατότης νά γίνη πράξις. Πέραν από τίς γνωστές προτεσταντικές αίρετικές διδασκαλίες και τίς πρόσφατες διολισθήσεις σέ άντιευαγγελικές ήθικές άντιλήψεις, πού δέν εύνοοϋν τήν παραμονή των Όρθοδόξων Έκκλησιών στό Π.Σ.Ε., τό σοβαρότερο πρόβλημα είναι τό έκκλησιολογικό. Γι' αυτό ιδιαίτερα τό πρόβλημα οί Όρθόδοξοι άντιπρόσωποι στό Π.Σ.Ε. έπωμίζονται, λόγω τής ήδη κατακτηθείσης άρχής τής όμοφωνίας, όλόκληρη τήν εύθύνη. Θα έπιχειρήσουν νά θέσουν τέρμα στην άλλόκοτη “έκκλησιολογία” του Π.Σ.Ε. ή θα παρασυρθοϋν νά τήν υίοθετήσουν;

Όπως άνακοινώθηκε, στην Γεν. Συνέλευσι του Porto Alegre άποφασίσθηκε «ή σύνδεση τής έπιδιωκόμενης συγκλίσεως των έκκλησιολογιών των Έκκλησιών-μελών μέ τό μυστήριο του Βαπτίσματος» και ή «όμόφωνη άποδοχή του Συμβόλου Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως ως κοινής βάσεως για τόν καθορισμό των θεολογικών κριτηρίων των Έκκλησιών-μελών». Είναι προφανές ότι μέ τίς αποφάσεις του Porto Alegre ή «θεωρία των κλάδων» παραμένει ή θεολογική έκφρασις τής Έκκλησιολογίας του Π.Σ.Ε., ή «βαπτισματική θεολογία» δεσπόζει στους οικουμενιστικούς κύκλους και ή πιστότητάς στην Όρθόδοξο Έκκλησιολογία διακυβεύεται, καθώς άναγνωρίζουμε στους ποικιλονύμους αίρετικούς τόν τίτλο τής Έκκλησίας. Και αυτά μέ τήν ύπογραφή των άντιπροσώπων μας, ιδιαίτερα τώρα πού διαθέτουν τό δικαίωμα του veto!

* * *

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΓΚΡΗΤΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΟΥΤΕ ΟΛΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ό διάλογος τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μέ τους Ρωμαιοκαθολικούς, ό όποιος διεκόπη λόγω του προβλήματος τής Οϋνίας, έπίκειται νά άρχίση εκ νέου. Παραλλήλως τά άνοίγματα και οί έπαφές μέ τους Ρωμαιοκαθολικούς των διαφόρων κατά τόπους Όρθοδόξων Έκκλησιών μέσω έπισήμων εκπροσώπων των συνεχίζονται και αύξάνονται. Έτσι δίδε-

ται στους πολλούς ή ψευδής έντύπωσης ότι οί διαφορές μεταξύ Άνατολής και Δύσεως βαίνουν προς έξομάλυνσιν ή ίσως και προς έξάλειψιν. Ένα επί πλέον ζήτημα πού ώθει τους έκπροσώπους τών διαφόρων χριστιανικών όμολογιών νά συσπειρώνωνται μεταξύ τους, για νά άγωνισθοϋν από κοινοϋ, είναι ή προσπάθεια τών ήγετών τών χωρών τής Ένωμένης Εϋρώπης νά μή συμπεριλάβουν στό υπό διαμόρφωσιν «Εϋρωπαϊκό Σύνταγμα» τήν αναφορά στήν χριστιανική ταυτότητα τής Εϋρώπης.

Όμως παρά τά έμφανιζόμενα κοινά σημεία συγκλίσεως μεταξύ τών διαφόρων χριστιανικών όμολογιών, τά από αιώνων χάσματα αυτών από τήν αλήθεια τής άγιωτάτης Όρθοδόξου Έκκλησίας μας παραμένουν άγεφύρωτα. Αυτό φάνηκε και πάλι από τήν πρόσφατη απόφασι του Ρωμαίου Ποντίφηκος (Annuaire pontifical 2006) νά εγκαταλείψη έναν έκ τών πολλών τίτλων του, αυτόν του «Πατριάρχου τής Δύσεως», ενώ συνεχίζει νά διατηρηή τους τίτλους του ως «Έκπροσώπου του Χριστού» και ως «Υπερτάτου Ποντίφηκος τής Καθολικής Έκκλησίας». Η ανακοίνωσις αυτή σχολιάσθηκε δυσμενώς από πολλούς Όρθοδόξους και μάλιστα από τήν Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ή όποία μεταξύ άλλων έπεσήμανε ότι ή ανακοίνωσις αυτή έπαναβεβαιώνει τίς άξιώσεις τής Ρώμης για παγκόσμια δικαιοδοσία, κάτι πού είναι απαράδεκτο από Όρθοδόξου πλευράς. Ο Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄ έσπευσε νά διασκεδάση τίς άνησυχίες τών Όρθοδόξων, τονίζοντας ότι παραμένει προσηλωμένος στήν θέσι ότι Ρώμη και Κωνσταντινούπολι αποτελοϋν

«πράγματι άδελφές Έκκλησίες», όπως ήσαν άδελφοί και οί ιδρυταί των άγιοι Απόστολοι Πέτρος και Άνδρέας, για νά συμπληρώση όμως ευθύς άμέσως ότι ο Άνδρέας ήταν Απόστολος τής Ελλάδος ενώ ο Πέτρος είχε μία παγκόσμιο άποστολή.

Η Ίερά Μονή μας εξέδωσε δύο σχετικά προς τά άνωτέρω τευχίδια. Τό πρώτο, μέ τίτλο: «Όρθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός», αναδημοσιεύει παλαιά όμιλία του Καθηγουμένου αυτής Αρχμ. π. Γεωργίου, εμπλουτισμένη και μέ νέα στοιχεία. Σέ αυτό τονίζονται συνοπτικά οί διαφορές του άνθρωποκεντρικού συστήματος του Ρωμαιοκαθολικισμού από τήν Άγία Όρθόδοξη Έκκλησία και τήν θεοπαράδοτη αλήθειά της. Στό δεύτερο, μέ τίτλο: «Όρθοδοξία: ή έλπίδα τών λαών τής Εϋρώπης», τονίζεται ότι χριστιανική ταυτότης τής Εϋρώπης δέν είναι τό συνονθύλευμα τών αίρετικών όμολογιών τών κατοίκων της, αλλά ή κρυμμένη μέσα στήν Παράδοσι της Όρθόδοξος Πίστις, δηλ. ή Πίστις τής άδιαιρέτου Έκκλησίας τής πρώτης χιλιετίας, πού αποτελεί και τήν μόνη έλπίδα και τής Εϋρώπης αλλά και του σύμπαντος κόσμου.

* * *

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ

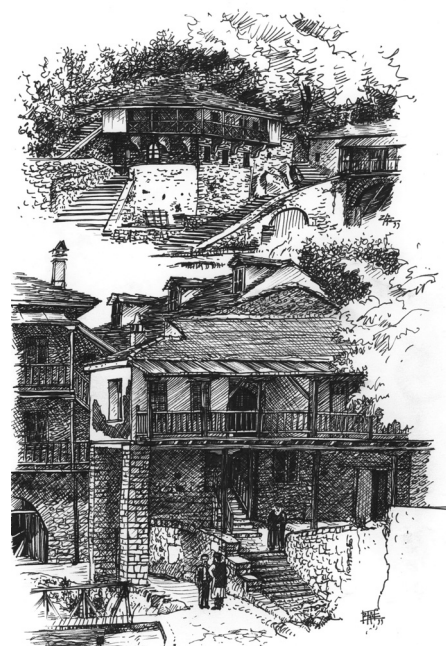
Άν και «διά τό πληθυνθηναι τήν άνομίαν» ψύχεται συνεχώς «ή αγάπη τών πολλών» και πολλά σημεία τής άποστασίας τών συγχρόνων ανθρώπων από τήν πίστι του ευσεβοϋς

Γένους μας αναφαίνονται στίς ημέρες μας, ὁ Κύριος δέν ἐγκαταλείπει τόν λαό του.

Μεταξύ τῶν σημείων τῆς ἀποστασίας ἀναφέρουμε τήν κυκλοφορία βιβλίων καί κινηματογραφικῶν ταινιῶν ὑβριστικῶν κατά τοῦ προσώπου τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου καί τῶν Ἁγίων Του (κῶδιξ Da Vinci, “Κατά Ἰουδαίαν” εὐαγγέλιο), τήν προώθησι τῆς μαγείας καί τοῦ ἀποκρυφισμοῦ (Harry Potter), τήν βράβευσι σατανιστικῶν τραγουδιῶν, τήν ἀφαίρεσι ἀπό τά σχολικά βιβλία τῶν παμμεγίστων μορφῶν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τήν ὑποβάθμισι τῶν ἡρώων τοῦ 21, τήν προβολή τῶν ἀναποδείκτων θεωριῶν “τῆς ἐξελίξεως” πού θέλουν τόν ἄνθρωπο ὄχι ὡς «κατ’ εἰκόνα Θεοῦ» πλασμένο ἀλλά “κατ’ εἰκόνα τοῦ ζώου”, τήν ἀπομάκρυνσι τῶν Πνευματικῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τά σχολεῖα. Ἀκόμη ψηφίζονται νομοσχέδια, ὅπως τό προσφάτως ψηφισθέν ἀπό τήν Βουλή τῶν Ἑλλήνων «περὶ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν», πού ἀντιβαίνουν στήν παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους μας, μέ τήν δικαιολογία ὅτι αὐτό ἀποτελεῖ ἀπαίτησι τῆς πολυπολιτισμικῆς κοινωνίας μας.

Ὡς ἀπάντησις ὅμως στά κενά βουλευμάτα τῶν ἀνθρώπων ἦλθε, τήν παραμονή τῆς ψηφίσεως τοῦ προαναφερθέντος νομοσχεδίου (τήν 5-3-2006), τό χαρμόσυνο γεγονός τῆς μετά ἀπό 15 ἔτη παραμονῆς στόν τάφο ἀνακομιδῆς ἀφθάρτου τοῦ σκηνώματος τοῦ μακαριστοῦ καί ἁγίου ἱερομονάχου τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγάθωνος Φθιώτιδος π. Βησσαρίωνος. Τό γεγονός χαροποίησε, παρηγόρησε καί ἐνίσχυσε τοὺς πιστοὺς, ἀλλά καί κατήσχυνε, προβλημάτισε καί ἐξόργισε τοὺς ἀντιθέτους.

Ἡ ἀφθαρσία τοῦ σκηνώματός του ἀποτελεῖ ἓνα ἐπί πλέον στοιχεῖο τῆς μαρτυρουμένης, ἀπό πολλοὺς σήμερα ζῶντες μάρτυρες, ἁγίας βιοτῆς τοῦ ἀπλοῦ, ταπεινοῦ, πτωχοῦ, ἐλεήμονος, πλήρους ἀγάπης καί θείας Χάριτος π. Βησσαρίωνος. Ἐνα ἐπί πλέον στοιχεῖο εἶναι τά πολλά σημεία καί θαύματά του, τά ὁποῖα καταγράφονται λεπτομερῶς ἀπό τίς ἀρμόδιες ἐκκλησιαστικῆς ἀρχές. Ταπεινά ἐκζητοῦμε τίς ἅγιες καί θεοπειθεῖς πρὸς τόν Κύριο εὐχές του.



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μακαριστοῦ πατρὸς Ἰουστίνου Πόποβιτς Ὁμιλία εἰς τὴν Γ΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν	5
Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Χαριτωμένοι ἄνθρωποι στὸ Ἅγιον Ὄρος.....	11
Ἑόρτια μηνύματα Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται, Χριστὸς ἐτέχθη ἐκ τῆς Παρθένου	22
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.....	27
Ἡ σημασία τῆς νήψεως στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν θέωσι.....	32
Πορεία ἀσκητικὴ πρὸς τὴν Ἀνάστασι. Τὸ εὐλογημένον Τριώδιον καὶ ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή	53
Ἡ ἱεραποστολικὴ προσπάθεια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας στὴν Ἀφρική.....	71
Μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες.....	85
Γέρων Ἰωαννίκιος Διονυσιάτης	89
Ἀρχιμ. Νεόφυτος Σκαρκαλᾶς.....	100
Ἐπίκαιρα γεγονότα καὶ θέματα	120



ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ «ΜΕΛΙΣΣΑ»
ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ Τηλ. 23970 23-313